

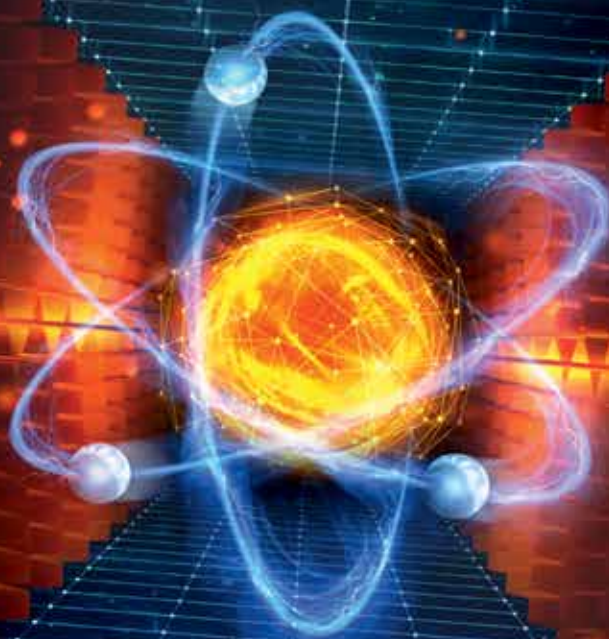
filosοφική λίθος

Τ 179 - ΦΤΩΣ 41' - ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

MATRIX & ΚΒΑΝΤΟΜΗΧΑΝΙΚΗ

Τι είναι το Μάτριξ •
Η γάτα του Σρέντιγκερ •
Κβαντική και συνειδητότητα •
Πως ενώνεται το θνητό με το αθάνατο •

φιλοσοφική λίθος

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έκδοση του περιοδικού φιλοσοφική λίθος είναι αποτέλεσμα μη αμειβόμενης εργασίας. Αποτελεί μία εθελοντική προσφορά τόσο από πλευράς αρθρογράφων όσο και των υπολοίπων συνεργατών σε τεχνικά θέματα. Τα άρθρα που δημοσιεύονται είναι προϊόν έρευνας στους χώρους της επιστήμης, της τέχνης, της φιλοσοφίας και της μεταφυσικής.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΑΓ. ΜΕΛΕΤΙΟΥ 29,

ΑΘΗΝΑ 11361

Τηλ. 210 8810830

Πληροφορίες:

www.nea-acropoli.gr

ΕΤΟΣ 41°, ΤΕΥΧΟΣ 179

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

Εκδότης - Ιδιοκτήτης

Γ.Α. Πλάνας

Διεύθυνση Σύνταξης

Κ. Φραντζικινάκης

Υπεύθυνος Ύλης

Π. Βεκρής

Ατελιέ

Π. Βεκρής, Δ. Γακηλάζος

Στοιχειοθεσία - Διόρθωση

Π. Μιχάλογλου, Α. Αλικάκου

Δημ. Σχέσεις - Διακίνηση

Π. Βεκρής

Μεταφράσεις

Ι. Αληζιώτη, Β. Αληζιώτη

Συνεργάτες

Σ. Παττακός, Σ. Κουκουβής, Ν. Τύμη, Π. Βεκρής,

Λ. Αλεξανδράκη, Β. Γεωργιοπούλου, Γ. Βούλγαρης

Χ. Κληματσίδας, Κ. Δαϊκίδου, Α. Χατζημπαλάση

Έ. Μιλοβάνοβα, Δ. Γακηλάζος, Ι. Σταυρουλάκης,

Ν. Κομπογιάννης, Μ. Κατίνας, Φ. Ζαχαριάδης, Γ.

Πίτσικας, Ο. Παππάς

περιεχόμενα

3. Από τον εκδότη

4. Η Επανάσταση των Μηχανημάτων

8. Η Κβαντική Φυσική επιβεβαιώνει

τις θεωρίες του Τζιορντάνο Μπρούνο

16. Ζούμε με Αυταπάτες;

20. Κβαντική Επιστήμη και Συνειδητότητα

22. Μορφογενετικά Πεδία

28. Πώς ενώνεται το θνητό με το αθάνατο

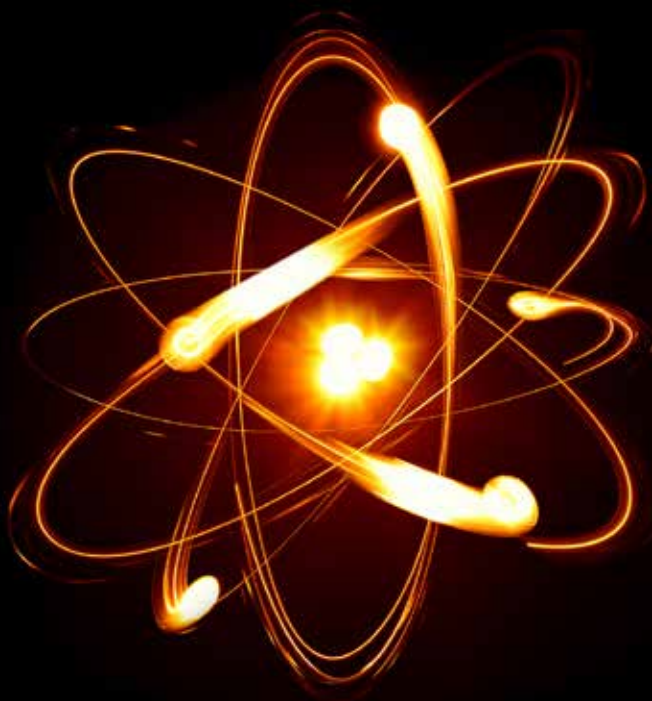
32. Τέσσερις Θεμελιώδεις Φόβοι

39. Τι είναι το Μάτριξ;

42. Επαγωγή

45. Τι είναι η Κβαντομηχανική;

50. Στο επόμενο τεύχος

Στα τέλη του 19ου αιώνα, οι φυσικοί ανακάλυψαν εμπειρικά φαινόμενα που δεν μπορούσαν να εξηγηθούν με την κλασική φυσική. Αυτό οδήγησε στην ανάπτυξη, κατά τη δεκαετία του 1920 και στις αρχές του 1930, ενός νέου και επαναστατικού κλάδου της φυσικής που ονομάστηκε Κβαντική Μηχανική.

Αυτή η «νέα φυσική» έχει αμφισβητήσει τα υλιστικά θεμέλια του κόσμου, δείχνοντας ότι τα άτομα και τα υποατομικά σωματίδια δεν είναι πραγματικά συμπαγή αντικείμενα. Δεν υπάρχουν με βεβαιότητα σε καθορισμένες τοποθεσίες και σε καθορισμένους χρόνους. Το πιο σημαντικό είναι ότι η κβαντομηχανική εισήγαγε την έννοια του Νου, αφού ανακάλυψε ότι τα σωματίδια που παρατηρούνται, ο παρατηρητής και η μέθοδος που χρησιμοποιείται για την παρατήρηση, συνδέονται. Σύμφωνα με μια ερμηνεία της κβαντομηχανικής, αυτό το φαινόμενο συνεπάγεται ότι η συνείδηση του παρατηρητή είναι ζωτικής σημασίας για την ύπαρξη των φυσικών γεγονότων που παρατηρούνται και ότι τα νοητικά γεγονότα μπορούν να επηρεάσουν τον φυσικό κόσμο. Τα αποτελέσματα των πρόσφατων πειραμάτων υποστηρίζουν αυτήν την ερμηνεία. Αυτά τα αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι ο φυσικός κόσμος δεν είναι πια το πρωταρχικό ή μοναδικό συστατικό της πραγματικότητας και ότι δεν μπορεί να κατανοηθεί πλήρως χωρίς να γίνει αναφορά στο Νου και στην συνείδηση.

Όχι μόνο ο κόσμος γύρω μας υφίσταται έναν ριζικό μετασχηματισμό αλλά και η κατανόηση της φύσης του κόσμου- και του ίδιου του σύμπαντος- υφίσταται επίσης μια σημαντική μεταστροφή. Η κατανόηση της θεμελιώδους φύσης του σύμπαντος από την επιστήμη είναι διαφορετική από αυτήν που νομίζει ο περισσότερος κόσμος. Το σύμπαν δεν αποτελείται από κομμάτια ύλης που κινούνται στο χώρο και στο χρόνο. Η ύλη, σε τελική ανάλυση, είναι μια δεσμευμένη μορφή ενέργειας και ο χρόνος και ο χώρος είναι ένα ενιαίο δυναμικό στοιχείο που αλληλοεπιδρά με την ύλη και την ενέργεια σε όλες τους τις μορφές. Επιπλέον οι διάφορες μορφές ενέργειας αναδύονται από ένα θεμελιώδες πεδίο, που δεν μπορούμε να το αντιληφθούμε στην καθημερινότητά μας. Αυτό το «βαθύ υπόγειο» του σύμπαντος έχει ονομαστεί κβαντικό κενό ή υπερχώρος. Παρά το όνομά του δεν είναι ούτε κενό, ούτε απλώς χώρος. Είναι ένα «κοσμικό πλήρες» γεμάτο από ενέργεια και πληροφορίες, η μήτρα όλων όσων υπάρχουν και το φόντο όλων όσων συμβαίνουν στο χώρο και στο χρόνο. Αυτή η ανακάλυψη ενός βαθύτερου πεδίου της πραγματικότητας και της διασύνδεσης όλων όσων υπάρχουν στο εκδηλωμένο επίπεδο, μας υποδεικνύουν μια ριζικά νέα εικόνα του κόσμου. Αυτό το νέο παράδειγμα θα πρέπει να μας οδηγήσει σε μια νέα μεταφυσική, σε μια νέα επιστήμη και σε μια νέα ηθική. Αλλάζει θεμελιωδώς τη θεώρηση που έχουμε για τον εαυτό μας, αποκαθιστώντας την αξιοπρέπεια και τη δύναμή μας ως άνθρωποι. Αυτό το παράδειγμα προάγει θετικές αξίες όπως συμπόνια, σεβασμό και ειρήνη. Τονίζοντας τη βαθιά σύνδεση ανάμεσα σε εμάς και τη φύση γενικά, προωθεί επίσης την περιβαλλοντική συνείδηση και τη διατήρηση της βιόσφαιράς μας. Μια τέτοια αλλαγή αντίληψης μπορεί να είναι ζωτικής σημασίας για την εξέλιξη του ανθρώπινου πολιτισμού.

Σήμερα, τυχόν βεβαιότητες που είχαμε φαίνονται έννοιες όλο και πιο απόμακρες και η αβεβαιότητα έχει εγκατασταθεί για τα καλά στις ζωές μας. Το σημαντικό είναι να καταλάβουμε ότι δεν είμαστε απλά «παρατηρητές» του κόσμου και της ζωής μας. Η δράση μας μπορεί να έχει αντίκτυπο στον κόσμο. Η συνείδηση και ο νους μας μπορεί να μας οδηγήσουν στο να ξανακερδίσουμε την εμπιστοσύνη στον εαυτό μας και να φτάσουμε στο να οικοδομήσουμε ένα μέλλον παρά τις δυσκολίες που υπάρχουν.

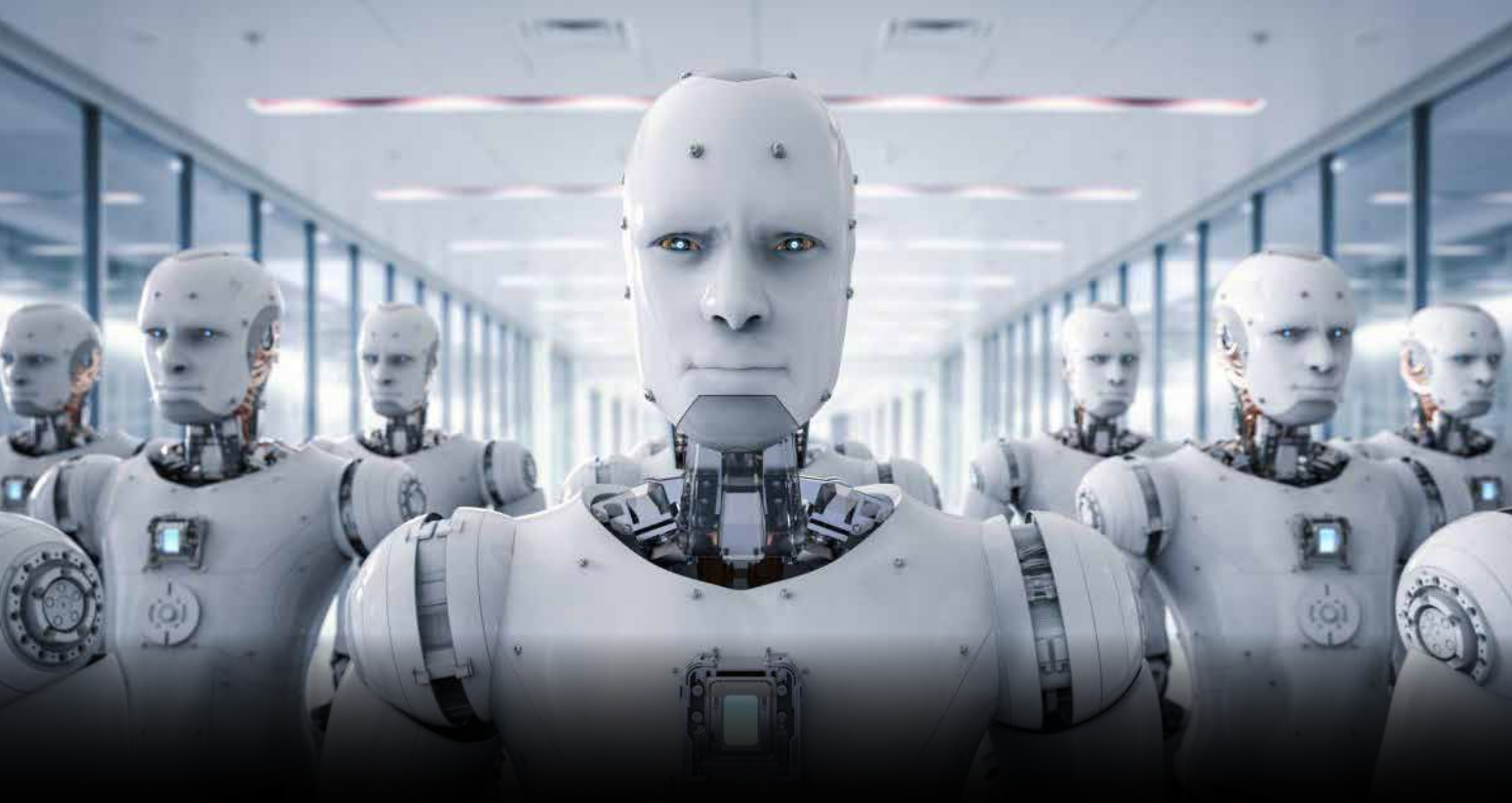

editorial

Μετά από 40
συνεχόμενα
χρόνια έκδοσης
του περιοδικού
Νέα Ακρόπολη
συνεχίζουμε
να αναζητούμε
τη φιλοσοφική
λίθο...

Όλα τα παραπάνω
δεν αποτελούν
πλέον για μας
διανοητικές
αλήθειες, αλλά
έναν τρόπο ζωής,
που βελτιώνει
καθημερινά τον
εαυτό μας και τον
κόσμο.

Το αλχημικό έργο
βρίσκεται σε
εξέλιξη...

Η Επανάσταση των Μηχανημάτων

Κείμενο: J. A. Livraga

Αυτό είναι ένα θέμα που υπήρχε πάντα στο συλλογικό ασυνείδητο της ανθρωπότητας και ακόμη στο ατομικό υποσυνείδητο του καθενός από μας. Θυμάμαι όταν ήμουν παιδί, μόλις έσβηνε το φως στο δωμάτιο μου, περίμενα ανυπόμονα να περάσει λίγος χρόνος, για να γυρίσω απότομα στο κρεβάτι, ν' ανάψω το φως, να κοιτάξω τα παιχνίδια μου και να τα πιάσω να κάνουν κάποια κίνηση, που εγώ απόκρυφα διαισθανόμουν. Χωρίς να το ξέρω τότε έκανα τα ίδια που κάνουν εκατομμύρια παιδιά από την αρχή του ιστορικού μας χρόνου. Αυτό που υπήρξε και υπάρχει σαν ένα σημαντικό στοιχείο της πρωταρχικής μαγείας και που δεν μπόρεσε ακόμη να σκεπάσει εντελώς η αμφιλεγόμενη χάρη του Προμηθέα: η φωτιά του νου, ο λόγος.

Ο τίτλος του άρθρου αυτού αναπαράγει τον τίτλο μιας αρχαίας Βαβυλωνιακής πινακίδας σχετικά με το Μύθο του Γίλγαμές, που σήμερα βρίσκεται στο Βρετανικό Μουσείο. Σ' αυτήν περιγράφονται εποχές προγενέστερες του κατακλυσμού, από τον οποίο ο Γίλγαμές έμεινε σαν ένας βασανισμένος σπόρος

ανθρώπων- που είχαν χάσει τη φυσική τους αθανασία- κι έπρεπε να αποκτήσει τη συνείδηση μιας αθανασίας βυθισμένης στη θάλασσα των χρόνων, με τη μορφή ενός μαγεμένου φυκιού. Και ανάμεσα σε πολλά άλλα μυστηριώδη πράγματα, σε αυτήν την πινακίδα γράφεται ότι οι προκατακλυσμιαίοι άνθρωποι δέχτηκαν επίθεση από μια "επανάσταση των μηχανημάτων", των ιδίων τους των έργων που πήραν ζωή και επαναστάτησαν.

Στην άλλη άκρη του κόσμου, στα ερείπια της Τσαν-Τσαν, που υπήρξε πρωτεύουσα των Τσιμού, στη βόρεια ακτή του Περού, του τμήματος Τρουχίλλιο, παρατήρησα μερικά χρόνια πριν, ένα αέτωμα ναού. Εκεί πάνω παρουσιάζονταν, φτιαγμένα από ανθρώπινο χέρι, αντικείμενα απ' τα οποία έβγαιναν χέρια και πόδια, που χόρευαν και ξέφευγαν απ' τις φυσικές τους θέσεις.

Μπορούν να έχουν οι συσκευές δική τους ζωή;

Αν και η υλιστική μας νοοτροπία, που είναι διαμορφωμένη απ' τις προκαταλήψεις του 18ου και του 19ου αιώνα, μπορεί να επαναστατήσει σε αυτό, μπορούμε παρόλα αυτά να απαντήσουμε ναι σε αυτήν την ερώτηση. Όχι μόνο μπορούν να

έχουν ζωή αλλά και η ζωτική φόρτιση τους είναι αναπόφευκτη απ' τη στιγμή που ο άνθρωπος τα σκέφτηκε, τα επιθύμησε και τα έφτιαξε.

Ας χρησιμοποιήσουμε το παλιό παράδειγμα του αγγειοπλάστη. Η εργασία του μπορεί να ταξινομηθεί σε τρία επίπεδα:

1. Ο αγγειοπλάστης σκέφτεται, φαντάζεται, βλέπει στο νοητικό του καθρέπτη το αγγείο που θα κατασκευάσει. Του δίνει το μέγεθος, το χρώμα και τα λοιπά χαρακτηριστικά.

2. Ο αγγειοπλάστης προμηθεύεται πηλό, έναν τροχό αγγειοπλαστικής και άλλα εργαλεία και υλικά. Η επιθυμία του τον κάνει να συγκεντρώσει όλα αυτά τα στοιχεία και να αρχίσει το έργο. Μια μάζα πηλού θα περιστραφεί μέσα στα χέρια του, παίρνοντας αργά κάποιες μορφές, που χωρίς όμως να είναι οι οριστικές, τείνουν προς αυτές.

3. Η μορφή έχει πλαστεί στον πηλό, ο οποίος αναπαράγει το αντικείμενο που έχει σκεφτεί, έχει ονειρευτεί και έχει επιθυμήσει ο αγγειοπλάστης. Χρώματα και βερνίκια, καθώς και η θερμοκρασία του φούρνου, θα ολοκληρώσουν αυτή την αληθινά μαγική υλοποίηση. Η σκέψη με τη βοήθεια της επιθυμίας και τέλος με την τελετουργία της εργασίας έχει κάνει το θαύμα.

Το αγγείο δεν είναι, βέβαια, ένα απλό αντικείμενο, ένα πράγμα χωρίς άλλο περιεχόμενο από τη δική του "πραγματικότητα". Είναι ένα πλάσμα που βγήκε απ' τα λεπτά επίπεδα της σκέψης με τη δύναμη της ανάγκης. Πλάστηκε σε μια υπάκουη ύλη, από τη φύση της άμορφης, αλλά που τώρα δέχεται και διατηρεί μια σκεπτομορφή και ένα μαγνητισμό, που της δόθηκε απ' το ίδιο της το πλάσιμο με την αλληλεπίδραση των απλών στοιχείων. Όπως συμβαίνει με μια υγρή μπαταρία που ξεραίνεται με τον καιρό. Ο αγγειοπλάστης με τα χέρια του ή με τους μεσίτες των χεριών του -τα εργαλεία δηλαδή και διάφορα σκεύη- της έδωσε το σπινθήρα της ζωής, που θα διατηρηθεί μέχρι να φθαρεί η μορφή και να καταστραφεί.

Η φιλοσοφική και εσωτερική ερμηνεία αυτών των γεγονότων ξεπερνάει την απλοϊκή διαίρεση, που τους τελευταίους αιώνες έκαναν, μεταξύ των λεγόμενων ζωντανών όντων και των άψυχων και ανόργανων. Η σύγχρονη φυσική και χημεία ευτυχώς αρχίζουν και ξεφεύγουν απ' αυτά τα θετικιστικά καλούπια. Η πρώτη αναγνωρίζοντας κάποια μορφή ζωής σε όλα τα πράγματα του σύμπαντος, που υπακούουν σε κύκλους αναπαραγωγής και θανάτου. Και η δεύτερη προσαρμόζοντας τους ορισμούς της σε μια επιστήμη που πλέον δε διαιρείται σε "οργανική" και "ανόργανη". Αλλά μια επιστήμη που θεωρεί

σαν “οργανική” τη “χημεία του άνθρακα”, γιατί αυτό το στοιχείο είναι που κυριαρχεί στα υλικά που χρησιμοποιούνται στη βιολογική αρχιτεκτονική.

Έτσι τίποτα δεν είναι νεκρό, γυμνό από ζωή με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο. Όλα τείνουν να επιβιώσουν. Εύκολα πειράματα μας το αποδεικνύουν. Αν χτυπήσουμε με το χέρι το τραπέζι, πλάι σε ένα έντομο, αυτό θα φύγει για να διαφυλάξει τη ζωτική του ολότητα. Μπορούμε να πούμε ότι είναι κάτι το ζωντανό. Αλλά αν στο ίδιο ξύλο του τραπεζιού εφαρμόσουμε μια δύναμη πίεσης, θα δούμε ότι αυτό αντιστέκεται. Αυτή είναι μια άλλη πλευρά, αν και παθητική, του ενστίκτου της επιβίωσης. Γι’ αυτό και μεταξύ του εντόμου και του ξύλου του τραπεζιού, δεν υπάρχει περισσότερη διαφορά από την ένταση και τη μορφή που απέκτησε ζωή. Ο σπινθήρας που συνδέει, φωτίζει και δικαιολογεί την ύπαρξη της ύλης και της ενέργειας, που είναι και οι δύο εκφράσεις του ίδιου πράγματος, όπως πολύ σωστά το όρισαν οι αρχαίοι Ινδοί φιλόσοφοι, όταν αναφέρονταν στο Χίβα-Πράναμ.

Κάποια μεγαλύτερη ευαισθησία στον άνθρωπο, θα του επέτρεπε να ακούσει στο τρίξιμο του ξύλου που σπάει, την ίδια κραυγή αγωνίας ενός ζώου που πεθαίνει. Ο κόσμος αυτός είναι ταυτόχρονα τραγικός, δραματικός και κωμικός... Οι ηθοποιοί του βγαίνουν στη σκηνή αμέτρητες φορές, παίζοντας ρόλους διαφορετικούς και αμέτρητες φορές εξαφανίζονται, την εγκαταλείπουν, για να ξαναμακιγιαριστούν και να ξαναεμφανιστούν. Αυτή είναι η διαδικασία εξαγνισμού, που χρειάζονται όλες οι ψυχές, σε όποιο επίπεδο συνείδησης και αν βρίσκονται. Τίποτα δε “δημιουργείται” πραγματικά. Όλα πλάθονται και αυτό που προκαλεί τη διαφορά, είναι η μορφή πλασίματος, γέννησης και θανάτου. Το να αντιληφθεί κανείς αυτό το αρχαίο μυστήριο, θα τον απάλλαζε από μεγάλη δόση ματαιοδοξίας.

Μπορούν τα μηχανήματα να αποκτήσουν εξαιρετική ζωτική φόρτιση;

Ναι. Πέραν απ’ αυτή την αναπόφευκτη ζωτικοποίηση που αναφέραμε προηγουμένως, όταν ένα μηχανήμα βρίσκεται σε άμεση καθημερινή επαφή με τους ανθρώπους και με τα ζώα ακόμη, αποκτά μια “έξτρα” ζωτική φόρτιση και προσωποποιείται.

Ακόμη, μερικές φορές αποκτά τρυφερά ονόματα και δέχεται συμπεριφορές που μοιάζουν περισσότερο να αρμόζουν

σε ζωντανό ον-ό, τι η μοντέρνα ορολογία δέχεται συνήθως σαν ζωντανό ον-.

Επίσης μια συγκεντρωμένη προσοχή προσφέρει σε ένα μηχανήμα, αγαλματίδιο, σκεύος ή σε οποιοδήποτε άλλο αντικείμενο, μια ικανότητα ανταπόκρισης σε ορισμένα ερεθίσματα που εκδηλώνονται, σε κάποιες περιπτώσεις σαν παραψυχολογικά φαινόμενα. Είναι η περίπτωση των αρχαίων εικόνων οποιασδήποτε θρησκείας. Η αφοσίωση των πιστών, τα άσματα και οι προσευχές, “φορτίζουν” το αντικείμενο και το κάνουν “θαυματουργό”. Αυτό εξηγεί γιατί πολλοί ιερείς ενοριών αρνούνται ν’ αλλάξουν τις παλιές εικόνες τους, τις σκοροφαγωμένες και παραμορφωμένες, με άλλες καινούριες πιο καθαρές και καλαίσθητες.

Οι αρχαίες μυστηριακές θρησκείες ήξεραν να χρησιμοποιούν αυτή τη φαινομενική αλυσίδα. Όταν εγκαινιάζονταν ένας ναός στην αρχαία Αίγυπτο π.χ. προσδιοριζόταν ένα κομμάτι του εδάφους σε συντονισμό με ένα τμήμα του ουρανού και από τα θεμέλια μέχρι τα κιονόκρανα των στηλών, όλα επεξεργάζονταν προσεκτικά. Όλα τοποθετούνταν και καθαγιαζόνταν σε ειδικές αστρολογικές στιγμές, φτιαγμένα με πέτρες από συγκεκριμένα μέρη και όλα αυτά μέσα από ένα τυπικό εργασίας ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό. Τα αγάλματα και οι σπουδαιότερες προσόψεις, καθώς και τα κινητά τελετουργικά αντικείμενα, δέχονταν την άμεση διείσδυση ενός πνεύματος της φύσης-αυτού που οι σημερινοί αποκρυφιστές θα ονόμαζαν “στοιχειακό”- προγραμματισμένου να ανταποκρίνεται σε τελετουργίες επίκλησης και παράκλησης. Έτσι στην κανονική φόρτιση που δημιουργούσαν οι πιστοί, έρχονταν να προστεθούν τα υπερκόσμια και υποχθόνια ρεύματα, οι αστρολογικές επιδράσεις και οι μαγνητικές φύσεις των πετρωμάτων.

Αυτές οι συσκευές θεολογικού τύπου, αποτελούσαν μεγάλη βοήθεια για τη μυστηριακή εργασία των μυημένων ιερέων. Επίσης πραγμάτων “θαύματα”, όπως μαζικές θεραπείες, οραματισμούς των μορφών των θεών κτλ.

Μερικά από αυτά τα αρχαία αγάλματα εξακολουθούν ακόμα να είναι φορτισμένα, πράγμα που το διαισθάνονται οι τουρίστες, που όταν επισκέπτονται τα μουσεία ή τα ερείπια των ναών αισθάνονται δέος και τηρούν σιωπή με σεβασμό. Ακόμη υπάρχουν και αυτοί, που φτάνουν στο σημείο να νιώθουν φόβο και πέφτοντας θύματα των φοβιών τους, αποδίδουν μετά τα αρνητικά αποτελέσματα σε υποτιθέμενες κατάρτες των Φαραώ.

Σε όλες τις περιπτώσεις δεν επρόκειτο παρά προειδοποιήσεις, όπως αυτές που σήμερα βάζουν πάνω στα κουτιά, που έχουν ηλεκτρικά καλώδια υψηλής τάσης. Με το πέρασμα του χρόνου τα αγάλματα αποφορτίζονται και διατηρούν μονάχα τα φυσικά τους στοιχεία με τις κανονικές τους ιδιότητες.

Υπάρχει δυνατότητα για μια επανάσταση των συσκευών;

Για να απαντήσουμε σε αυτήν την ερώτηση, πρέπει να διερευνήσουμε την “αντίληψη” που έχουμε για τις συσκευές και να την προεκτείνουμε σε όλα τα ανθρώπινα έργα, καθώς επίσης και στις συνέπειες της χρήσης των έργων αυτών. Μέσα σε αυτές τις συνέπειες έχουν θέση τα καταστροφικά παραδείγματα, όπως της φυσικής μόλυνσης και της ψυχολογικής ρύπανσης από τις οποίες υποφέρουμε σήμερα.

Η κακή χρήση των μηχανημάτων, η λατρεία τους, η υπερεκτίμηση τους, με τις κοινωνικές παραμορφώσεις που έχουν σαν επακόλουθο, καθώς και οι αληθινές παρεκκλίσεις στον ψυχολογικό τομέα, είναι αυτά που θα κρυσταλοποιούνταν σε μια επανάσταση των ίδιων, όταν αντί να υπηρετήσουν τον άνθρωπο στραφούν εναντίον του και δεν τον υπακούουν πλέον.

Αυτός είναι στην πράξη ο κίνδυνος που βλέπουμε σε αυτήν την πολιτιστική μορφή, που οδήγησε τα παιδιά της στο να χρησιμοποιούν το κομπιούτερ ακόμα και για να προσθέτουν δύο και δύο. Που αντικαθιστά τη ζωτική περιπέτεια με την παρατήρηση των ψευτοαπατών, που προσφέρει, το αιώνιο κουτί μιας τηλεόρασης. Που για την εκλογή ενός διαμερίσματος, δίνεται προτεραιότητα στη θέση του πλυντηρίου αντί ενός αγάλματος ή ενός πίνακα.

Το παλιό και τρομακτικό θέαμα της επανάστασης των μηχανημάτων έχει άμεση σχέση, όχι με κάποιο είδος μαύρης μαγείας που ήρθε από κάποια άγνωστη περιοχή του ουρανού,

αλλά με το χάσιμο της εσωτερικής ελευθερίας του ανθρώπου, με τους φανατισμούς, την αμάθεια, τον ενστικτώδη τρόπο, την αδυναμία και τα βίτσια. Μια ανθρωπότητα γλοιώδης απ’ τα ναρκωτικά, που χαϊδεύει με τα υγρά της χέρια ένα οποιοδήποτε μηχανήμα, του δίνει όχι μόνο μια αφύσικη ζωή, αλλά και προκαλεί, από τη δική της εκκένωση βούλησης, την εκδήλωση των περιπλανώμενων εφιαλτών της και το γεγονός ότι η μηχανή θα στραφεί εναντίον της.

Αυτό που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε “κακοτυχία”, αρχίζει να πλανιέται πάνω στις σχέσεις της ανθρωπότητας με τις μηχανές και κυρίως κάνει τον άνθρωπο θύμα των απορριμμάτων του ίδιου του μηχανήματος. Η βούληση της, σκλαβωμένη και εξουδετερωμένη από μια ψεύτικη επιθυμία άνεσης και “κομφόρ”, τη μετατρέπει σε “σκλάβο” αυτού που θα έπρεπε να είναι δικός της και δεν τολμάει να αλλάξει τις συνήθειές της, ούτε να σπάσει τις μόδες και τα γούστα, που είναι τα απόβλητα του παλιού καιρού.

Για να ξεπεραστεί αυτή και οποιαδήποτε άλλη επανάσταση των μηχανημάτων, πρέπει ο άνθρωπος πρώτα να ελέγξει τον εαυτό του, με βάση μια ενεργή θέληση και μια υγιή μορφή ζωής, απομακρυσμένη από τα βίτσια, τους πολιτικούς τσαρλατανισμούς, τους ρατσισμούς κάθε χρώματος, τη λατρεία στην ασχήμια, τη βαρβαρική βία και την τραχύτητα, που σήμερα ισοπεδώνουν τους δρόμους των πόλεων μας.

Σύνολο ανθρώπων χωρίς κυβέρνηση και χωρίς μοίρα γεννάει έθνη επίσης χωρίς κυβέρνηση και χωρίς μοίρα. Καθώς θα επικρατήσει η βούληση μια νέας ατομικής και ομαδικής τάξης, ο κίνδυνος της επανάστασης των μηχανημάτων θα ελαττώνεται ώσπου να εξαφανιστεί.

Ας θελήσουν οι άνθρωποι και οι θεοί της Μοίρας, η ημέρα αυτή να μην είναι μακριά!!

Η Κβαντική Φυσική επιβεβαιώνει τις θεωρίες του Τζιορντάνο Μπρούνο (400 χρόνια μετά)

Κείμενο: Wigbert Winkler & M. Pazde Benito, Νέα Ακρόπολη Αυστρίας, μετάφραση: Γ. Σκιάνης

Ο άνθρωπος πάντα στόχευε στο να μπορέσει να προσδιορίσει τα θεμέλια του είναι του, της ύπαρξής του. Γι' αυτόν τον σκοπό γεννήθηκε η αναγκαιότητα να δημιουργηθεί μια καθορισμένη εικόνα του κόσμου. Όλη η δραστηριότητα και το έργο βασίζεται σε μια καθορισμένη αντίληψη για τα πράγματα.

Η εποχή μας παρουσιάζεται γεμάτη από προβλήματα. Ριζικές αλλαγές στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο, οικολογικές καταστροφές καθώς και αποσύνθεση των επιστημονικών και θρησκευτικών αντιλήψεων, είναι τα σημερινά χαρακτηριστικά. Μπροστά σε αυτή την κατάσταση υπάρχουν -και πάντα υπήρχαν- δύο βασικές θέσεις:

ΘΕΣΗ "Α": "Γιατί υπάρχουν σήμερα τόσα προβλήματα;" Θέση αναζήτησης, ανοίγματος, που επιδέχεται ενδεχόμενες αλλαγές σχημάτων.

ΘΕΣΗ "Β": "Πάντα υπήρχαν προβλήματα, η κατάσταση μας δεν είναι νέα. Κλειστή θέση φυγής μπροστά στα δυσάρεστα ή ακατανόητα προβλήματα. Αφήνει το σύστημα να λειτουργήσει και κατά συνέπεια μετατρέπεται σε συνένοχό του. Είναι ενσωματωμένη στις κυρίαρχες δομές.

Η πρώτη θέση (Α), επιφέρει, στο επιστημονικό επίπεδο, την ανάπτυξη νέων γνώσεων, όπως για παράδειγμα, στη Φυσική, την Κβαντική θεωρία, στη Βιολογία, τη θεωρία της Αυτό-Οργάνωσης, στην Ψυχολογία, την Παραψυχολογία.

Αυτά τα ρεύματα και οι έρευνες υποδεικνύουν πώς να αντιμετωπίζουμε αινίγματα και αναγγέλλουν μια στάση αλλαγής.

Η συνύπαρξη των δύο θέσεων που αναφέρθηκαν γεννάει τη διαφορά, άρα και την αντιπαράθεση μεταξύ δύο τύπων θεμελιωδών αντιλήψεων για τα πράγματα, που ονομάζονται: **ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΙΔΕΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ** για τον κόσμο.

Η ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ

"Ο κόσμος είναι έτσι και όπως μπορούμε να τον συλλάβουμε, δηλαδή, έτσι όπως παρουσιάζεται μπροστά στη λογική μας". Αυτός είναι ο τρόπος σκέψης της λεγόμενης "ρεαλιστικής αντίληψης", που αν αναλυθεί σοβαρά αποδεικνύεται παιδική, καθώς ισχυρίζεται ότι τα σώματα δεν είναι μόνο προϊόν της λογικής μας σύλληψης, αλλά και ότι τα σώματα υπάρχουν αντικειμενικά, υπάρχουν καθ' αυτά, πέρα από αυτό που συλλαμβάνουμε ή δε συλλαμβάνουμε.

Η ΙΔΕΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ

Σαν εκπρόσωποι αυτής της αντίληψης μπορούν να αναφερθούν μορφές όπως ο Πλάτωνας, ο Πλωτίνος, ο Χέγκελ, ο Σέλλινγκ, καθώς και όλες οι διδασκαλίες της Παραδοσιακής Σοφίας γενικά και των "Αντέπτο" της, μεταξύ των οποίων είναι και ο Τζιορντάνο Μπρούνο. Αυτή η θεώρηση του κόσμου ξεκινάει από τη βάση ότι το σύμπαν δεν είναι όπως το συλλαμβάνουμε εμείς, είναι παράδοξο, αντιφατικό ως προς τη γνώση μας μέσω των αισθήσεων. Υποστηρίζει ότι η ιδέα που έχουμε για τον κόσμο σχηματίζεται αποκλειστικά μέσω της λογικής. Δηλαδή με άλλα λόγια: τα πράγματα δεν υπάρχουν καθαυτά. Ο κόσμος που συλλαμβάνουμε στον περίγυρό μας δεν είναι πραγματικός από μόνος του, εκτός από - ή μόνο μέσα από - την ιδέα που σχηματίζουμε γι' αυτόν, δηλαδή, υπάρχει, σαν τέτοιος, μόνο στη συνείδησή μας.

Στη διάρκεια της Ιστορίας μπορούμε να παρατηρήσουμε μια συνεχή αντιπαράθεση μεταξύ αυτών των δύο ανταγωνιστικών θεωρήσεων, με τρόπο ώστε να μπορούμε να μιλήσουμε για μια αρχετυπική πάλη μεταξύ δύο αντιθέτων. Με κυκλικό τρόπο επιβεβαιώνεται το πώς μια "ιδεαλιστική θεώρηση" βγαίνει νικηφόρα σε μια εποχή, ώστε αργότερα, με το πέρασμα των αιώνων, να νικάται από μια "μηχανιστική θεώρηση" της πραγματικότητας.

Η ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΤΖΙΟΡΝΤΑΝΟ ΜΠΡΟΥΝΟ

Κατά το τέλος του 16ου αι. η Ευρώπη βρισκόταν στη λεγόμενη ύστερη Αναγέννηση, ενώ είχε εκδηλωθεί η Αντιμεταρρύθμιση. Ο Αυτοκράτορας Φερδινάνδος ο ΙΙ, για παράδειγμα, εξολόθρευσε με αίμα τον Προτεσταντισμό στην Αυστρία (1598-1603). Ο Γαλιλαίος (1564-1642) διατύπωνε τους νόμους της βαρύτητας (το 1602), ανακάλυπτε τα φεγγάρια του Δία, αποδεικνύοντας με αυτό οριστικά τις ιδέες του Κοπέρνικου για το Ηλιακό σύστημα.

Ήταν μια εποχή ριζικών αλλαγών και τότε και σήμερα. Ο Σχολαστικισμός είχε μείνει πίσω, υποκαθιστάμενος σιγά σιγά από την Αναγεννησιακή σκέψη και από τη "μηχανιστική αντίληψη" του Γαλιλαίου και του Νεύτωνα. Ωστόσο στην πραγματικότητα βρισκόμαστε μπροστά στο τέλος της ηγεμονίας αυτής της αντίληψης. Ζούμε την πτώση της σύγχρονης αντίληψης του μηχανιστικισμού σε όλα τα επίπεδα, στην επιστήμη, στην οικονομία και στην πολιτική.

Η ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ ΣΗΜΕΡΑ

Στην πραγματικότητα αντιπαράτίθεται η μηχανιστική σκέψη του Γαλιλαίου, του Νεύτωνα, του Καρτέσιου και του Αϊνστάιν με τις ιδεαλιστικές αντιλήψεις του Νιλς Μπορ, του Βέρνερ Χάϊζενμπεργκ και του Ντέιβιντ Μπομ.

Η ΚΒΑΝΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΜΠΡΟΥΝΟ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ξεκινώντας από τη θέση ότι η αντίληψη του κόσμου του Μπρούνο συμφωνεί τέλεια με την πρόσφατη "ολιστική αντίληψη" και με την "αντίληψη της κβαντικής Φυσικής" (αυτή η τελευταία είναι σίγουρα πειραματικά επαληθεύσιμη), περνάμε στο να δείξουμε αυτό μέσω 4 αξιωμάτων ή θέσεων που εξάγονται από το έργο του Μπρούνο με τον τίτλο "Περί της Αιτίας, της Αρχής και του Ενός":

- 1) Η ύλη είναι εν μέρει σωματική και εν μέρει μη σωματική.
- 2) Όλα είναι ένα ως προς την Ουσία.
- 3) Στο απόλυτο όλα υπάρχουν μαζί, δηλαδή στο απόλυτο τόσο η δυνατότητα όσο και η πραγματικότητα είναι ένα.
- 4) Ο πλουραλισμός του Όντος είναι μόνο φαινομενικότητα. Αυτές οι θέσεις είναι αντίθετες προς την εμπειρία που μας δίνουν οι αισθήσεις. Ακριβώς γι' αυτό τον λόγο εμφανίζεται μια σειρά από δυσκολίες που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη

όταν συγκρίνουμε την κβαντική Φυσική με τα λεχθέντα από τον Μπρούνο. Έτσι, για παράδειγμα να μην ξεχάσουμε:

α) Την ορολογία, τις εκφράσεις που χρησιμοποιούνται: Τι σήμαιναν εκείνη την εποχή και πώς γίνονται αντιληπτές σήμερα;

β) "Τον τρόπο κατανόησης": Τι καταλάβαινε ο Τζιορντάνο Μπρούνο με μια συγκεκριμένη ονομασία;

ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΠΡΟΥΝΟ

Νέες διαστάσεις της ύλης

Θέση Νο 1: "Η ύλη είναι εν μέρει σωματική και εν μέρει μη σωματική".

Ο Μπρούνο εξηγεί σε άλλο σημείο: "Προφανώς αυτή η Ύλη (στην οποία γίνεται αναφορά) δεν είναι στη φύση κάτι τόσο απτό όπως η ύλη του τεχνίτη, καθώς η Ύλη στη Φύση δεν έχει κάποια μορφή". Αυτός ο ισχυρισμός θα είναι σ'εμάς κατανοητός, από την οπτική της σύγχρονης Φυσικής, αν μεταφράσουμε τη λέξη που χρησιμοποιούσε ο Μπρούνο, "Υλη", με το σύγχρονο όρο "Ενέργεια". Η Ενέργεια είναι ένα είδος μη σωματικής ύλης, η σχηματοποιημένη ύλη όπως την καταλαβαίνουμε κανονικά είναι αυτό που ο Μπρούνο ονομάζει σωματική ύλη.

Ο περίφημος τύπος του Αϊνστάιν: $E=mc^2$, δείχνει ότι ύλη (μάζα) και ενέργεια (E) είναι μόνο δύο σχηματισμοί της ίδιας θεμελιώδους ουσίας.

Το σύμπαν είναι εξ αρχής νοητικό

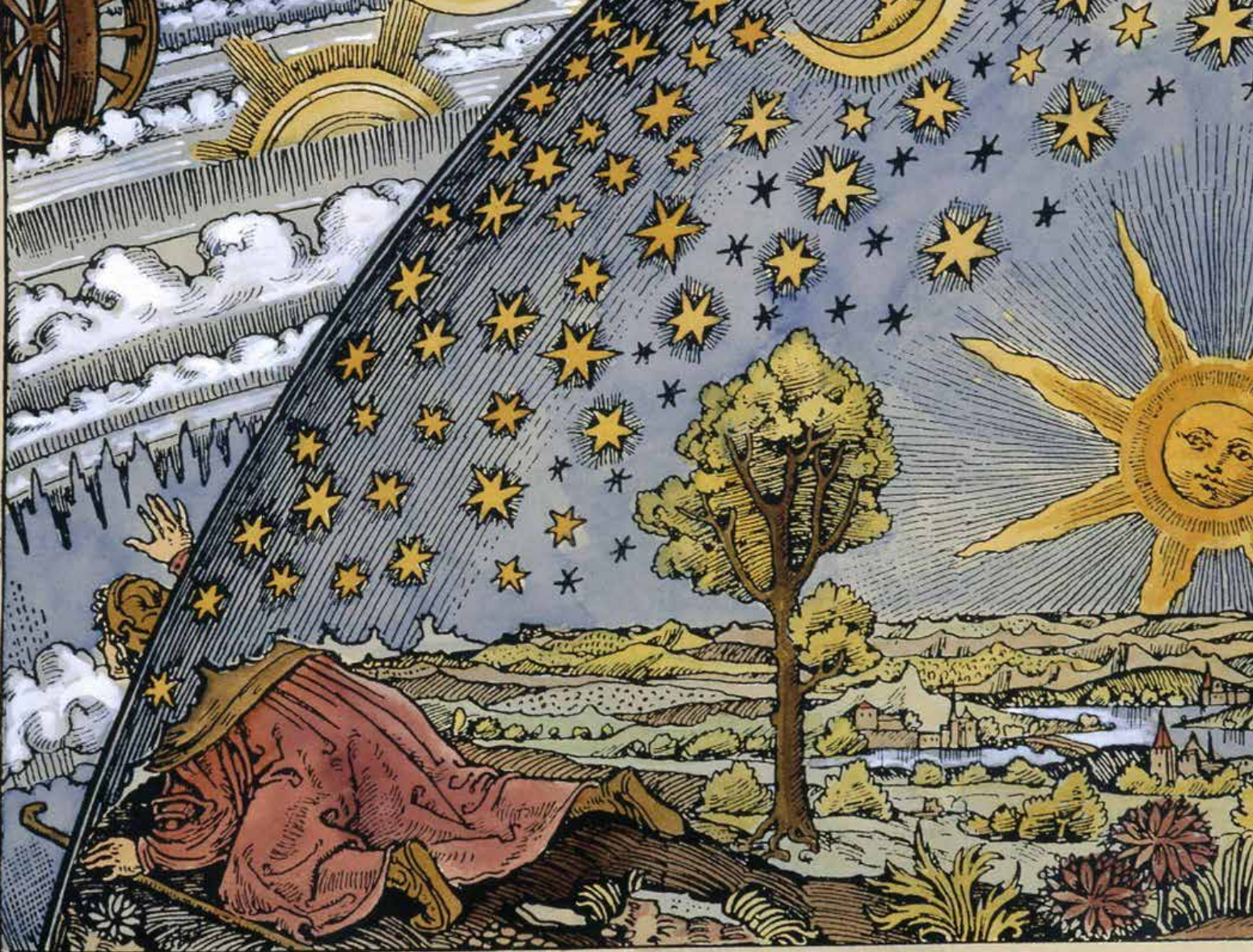
Θέση Νο 2: "Όλα είναι ένα σε σχέση με την Ουσία"

Λέει πάλι ο Μπρούνο: "Στη Φύση μπορούμε να αναγνωρίσουμε δύο τάξεις Ουσίας, γνωρίζοντας τη Μορφή και την Ύλη".

Αν, όπως είπαμε, μεταφράσουμε την έννοια της "Υλης" του Μπρούνο με την "Ενέργεια", πώς θα πρέπει να καταλάβουμε την έννοια της Μορφής; Τι είναι αυτό που "δίνει μορφή" στην "Ενέργεια";

Από τη σκοπιά της Κβαντικής Φυσικής είναι αυτό που ονομάζεται "Πληροφορία". Η "Πληροφορία" δομεί την Ενέργεια, της δίνει μορφή, δηλαδή την πλάθει σε όλες τις διαστάσεις της ύπαρξης, αρχίζοντας από αυτήν του ορυκτού και συνεχίζοντας στη φυτική κ.λ.π.

Ο Μπρούνο λοιπόν, διαφοροποιεί τα πράγματα με τον παρακάτω τρόπο, ακολουθώντας τη σημερινή ορολογία:

1.-Ενεργό Αίτιο = Ενέργεια

2.-Μορφικό Αίτιο = Πληροφορία

Όμως, τι καταλαβαίνουν με τη λέξη "Πληροφορία" οι υποστηρικτές της "Θεωρίας της Πληροφορίας"; Οι Βιολόγοι μιλούν για "Μοντέλα". Οι φυσικοί λένε ότι "Πληροφορία είναι το μέτρο για μια ποσότητα μορφής" (Κ.Φ. Βαϊτσέκερ).

Δηλαδή η φράση του Μπρούνο μπορεί επίσης να κατανοηθεί με τον παρακάτω τρόπο: "Όλα έχουν ένα ενεργό αίτιο - Όλα έχουν ένα μορφικό αίτιο".

Και μ' αυτό, αν όλα είναι ένα σε σχέση με την Ουσία, είναι δυνατό να δημιουργηθεί ένας όρος ακόμα. Οι φυσικοί της κβαντομηχανικής χρησιμοποιούν την έννοια της συνείδησης, σαν στοιχείο ένωσης μεταξύ Ενέργειας και Πληροφορίας. Αυτή η ονομασία δε θα πρέπει να συγχέεται με το νόημα που αποδίδεται κανονικά σ' αυτή τη λέξη - αυτό της "ανθρώπινης συνείδησης" - αλλά χρησιμοποιείται για να ονομαστεί η έννοια: Ενέργεια και Πληροφορία = Συνείδηση.

Όμως, Ενέργεια και Πληροφορία είναι ακριβώς όλα όσα "είναι", όσα υπάρχουν.

Έτσι θα μπορούσαμε να ερμηνεύσουμε τον Μπρούνο με τον παρακάτω τρόπο: Υπάρχει μόνο η Συνείδηση. Εξαρτώμενες από την Πληροφορία υπάρχουν διαφορετικές οντότητες συνείδησης, που συντίθενται ωστόσο από την ίδια ουσία, από τα ορυκτά, τα φυτά, τα ζώα και τους ανθρώπους μέχρι να φτάσουμε σε ανώτερες μορφές ζωής. Η Μορφή παρουσιάζεται μέσω της Αυτο-Οργάνωσης, με τη βοήθεια της Πληροφορίας.

Ο Ντέιβιντ Μπομ, ο γνωστός φυσικός της Κβαντομηχανικής, έθεσε κάποια στιγμή το ερώτημα: "Έχει συνείδηση μια πέτρα;" Σύμφωνα με την κβαντική φυσική κάθε τι είναι πλήρες Συνείδησης - από μια πέτρα μέχρι ένα άστρο- καθώς δεν υπάρχει η "Μη Ζωή".

Διάλυση του χρόνου, του χώρου και της αιτιότητας: Χώρος, χρόνος και αιτιότητα ισχύουν μόνο στον πραγματικό κόσμο, όχι όμως σε παράλληλους κόσμους.

Θέση Νο 3: "Στο απόλυτο όλα υπάρχουν μαζί, δηλαδή στο απόλυτο τόσο η δυνατότητα όσο και η πραγματικότητα είναι ένα".

Αυτή η θέση του Μπρούνο μπορεί επίσης να μεταφραστεί με τον παρακάτω τρόπο: Στο απόλυτο δεν υπάρχει χρόνος. Ο χρόνος είναι ψευδαίσθηση.

Η σύγχρονη Φυσική γνωρίζει αυτό το πρόβλημα του χρόνου με την ονομασία "Παράδοξο ΑΠΡ" (Παράδοξο των Αϊνστάιν - Ποντόλσκυ - Ρόζεν).

Ο Αϊνστάιν διατύπωσε -μαζί με τον Ποντόλσκυ και τον Ρόζεν- ένα παράδοξο, που για 20 χρόνια υπήρξε αντικείμενο διαμάχης μεταξύ του Αϊνστάιν και του θεωρητικού της κβαντομηχανικής Νιλς Μπορ.

Ο Αϊνστάιν έλεγε: "Αν τα αξιώματα της κβαντικής Φυσικής ισχύουν, θα πρέπει επίσης να δεχτούμε και το εξής: Έχοντας διασπαστεί, εδώ στη γη, ένα σωματίο σε δύο, το σωματίο Α θα μετατοπιζόταν για παράδειγμα στο άστρο του Σείριου που βρίσκεται 4 εκατομμύρια έτη φωτός από τη γη και το σωματίο Β θα μετατοπιζόταν κατά την ίδια απόσταση, όμως σε ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση. Αν το σωματίο Α στον Σείριο απέκλινε, τότε και το σωματίο Β, που αυτή τη στιγμή

βρίσκεται 8 εκατομμύρια έτη φωτός από τον Σείριο, θα έπρεπε επίσης να αλλάξει ακαριαία την τροχιά του και σε αντίθετη κατεύθυνση, δηλαδή συγχρόνως και χωρίς καμιά φαινομενική αιτία".

Ο Αϊνστάιν έβλεπε εδώ Το πρόβλημα -γι' αυτόν άλυτο- της μετάδοσης της πληροφορίας καθώς η ταχύτητα είναι άπειρη (το ακαριαίο της απόκλισης) και το πρόβλημα της αιτιότητας (ποια είναι η αιτία που το σωματίο Β αποκλίνει;). Για τον Αϊνστάιν αυτό είναι απλά κάτι το αδύνατο και αρνιόταν να δεχτεί τη δυνατότητα να συμβεί ένα τέτοιο γεγονός.

Πριν από λίγα χρόνια συγκεκριμένα το 1982-ο Alain Aspect κατόρθωσε να δείξει για πρώτη φορά και με πειραματικό τρόπο, δηλαδή στο εργαστήριο, ότι οι ιδέες του Μπορ ήταν σωστές και ότι ο Αϊνστάιν δεν είχε δίκιο. Η συνέπεια αυτών είναι επομένως αδιαμφισβήτητη: υπάρχει μια διάσταση του είναι μας στην οποία δεν υπάρχει χρόνος.

Αυτή η ιδέα είναι αντιφατική. Οι φυσικοί την ονομάζουν φαινόμενο της "Μη-Τοπικότητας" δηλαδή ότι δεν υπάρχει ούτε χώρος. Γίνεται επίσης λόγος για "Συγχρονικότητα" κι αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει ούτε κάποια κλιμακωτή σχέση μεταξύ Αιτίας - Αποτελέσματος.

Εδώ παρουσιάζεται λογικά μια τεράστια δυσκολία. Μέχρι τώρα υπέθεταν ότι το σύμπαν αποτελείται από τις τρεις διαστάσεις του χώρου και από τον Αϊνστάιν και μετά προστέθηκε μια τέταρτη, αυτή του χρόνου. Αυτό το πρόβλημα μπορούμε να το αντιπαρέλθουμε μόνο αν δεχτούμε την ύπαρξη περισσότερων διαστάσεων. Και από αυτό συνάγεται ότι: ζούμε σ' ένα πολυδιάστατο κόσμο. Ο Steven Hopkins για παράδειγμα κάνει λόγο για 24 διαστάσεις.

Όλα αυτά σημαίνουν ότι ζούμε σε δυο κόσμους: από τη μια πλευρά σε μια βιολογική πραγματικότητα που μπορούμε να την αντιληφθούμε με ανεπαρκή τρόπο μέσω των αισθήσεών μας και από την άλλη πλευρά σ' έναν κόσμο του "υπερπέραν", που διαφεύγει των ιδεών μας. Πρόκειται ακριβώς γι' αυτό στο οποίο αναφέρονταν οι Θρησκείες και οι Διδασκαλίες της Παραδοσιακής Σοφίας όλων των εποχών!

Η βιολογική πραγματικότητα απορρέει από την πολυδιάστατη πραγματικότητα μέσω της αφαίρεσης, μέσω της απλοποίησης. Αν έχουμε μια συνείδηση σύμφωνα με μια αφαίρεση μόνο, μια απλοποίηση, δεν είναι δυνατόν να συλλάβουμε την πολυδιάστατη πραγματικότητα, το Είναι καθαυτό. Από εδώ συνάγεται εύκολα αυτό που έλεγε ο

Τζιορντάνο Μπρούνο και που εμείς ονομάσαμε θέση Νο 3: "Στο απόλυτο όλα υπάρχουν μαζί, σε μια στιγμή, δηλαδή, στο υπερπέραν δεν υπάρχει χρόνος".

Ο γνωστός φιλόσοφος Wolfgang Stegmüller λέει σε σχέση μ' αυτό το ζήτημα: "Φαίνεται ότι για πρώτη φορά στην ιστορία των Επιστημών βρισκόμαστε στην κατάσταση να έχουμε φτάσει στην φυσικο-πειραματική επαλήθευση ενός εμπειρικού πορίσματος που μας επιτρέπει να δεχτούμε οριστικά ότι η υιοθέτηση μιας φιλοσοφικής στάσης έχει μια αποφασιστική σημασία. Στην περίπτωση που η θέση του Ρεαλισμού ήταν σωστή, τότε η "Ανισότητα του Μπελ" θα ίσχυε. Αν όμως, αντίθετα, η κβαντική Φυσική ισχύει, τότε αυτή η εξίσωση, για να το πούμε απλά, δεν υπάρχει. Τόσο οι υπολογισμοί, οι έρευνες και η πειραματική θεωρία που έχουν πραγματοποιήσει οι φυσικοί τα τελευταία χρόνια, όσο και τα εργαστηριακά πειράματα, μας οδηγούν στο να πιστέψουμε ότι η αναφερθείσα Ανισότητα δεν ισχύει και επομένως, ο Ρεαλισμός δεν είναι σωστός".

Αν ο Ρεαλισμός δεν είναι σωστός, τότε θα πρέπει να ισχύει ο Ιδεαλισμός, δηλαδή η πραγματική ύπαρξη των μεταφυσικών διαστάσεων. Από αυτό συνάγεται ότι, ζούμε σε δύο κόσμους

συγχρόνως, δηλαδή σε μια βιολογική πραγματικότητα και στον κόσμο της μεταφυσικής συνείδησης. Αυτό συνάγεται καταφανώς από το Παράδοξο ΑΠΡ.

Η πραγματικότητα, σα λειτουργία της πιθανότητας, δηλαδή σαν ψευδαισθηση

Θέση Νο 4: "Ο πλουραλισμός του Είναι είναι μόνο φαινομενικός και συμπτωματικός"

Η κβαντική Φυσική ασχολείται επίσης και με το ερώτημα του πώς εμφανίζεται η λεγόμενη Πραγματικότητα.

Το γνωστό "Παράδοξο της γάτας του

Σρέντιγκερ" αναφέρεται ακριβώς σ' αυτό. Την δοκιμή αυτής της πειραματικής θεωρίας την πραγματοποίησε ο Σρεντιγκερ κλείνοντας μια γάτα σ' ένα κιβώτιο. Μέσα σ' αυτό το κιβώτιο είχε τοποθετήσει μια συσκευή που ο μηχανισμός της έμπαινε τυχαία σε λειτουργία σύμφωνα με μια αρχή αιτιότητας (ή πιθανότητας). Αυτός ο μηχανισμός προξενούσε τη θραύση ενός δοχείου με δηλητηριώδες αέριο. Ο Σρέντιγκερ έθετε το ερώτημα μπροστά στο ήδη κλειστό κιβώτιο και χωρίς να μπορεί να βλέπει τί συμβαίνει μέσα με τη γάτα, αν το ζώο είχε ήδη πεθάνει ή αν ζούσε ακόμα, καθώς δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει αν το δοχείο ήταν ή δεν ήταν σπασμένο. Σύμφωνα με την κβαντική Φυσική, είναι δυνατό να απαντηθεί αυτό το ερώτημα μόνο αν ανοιχτεί το κιβώτιο και κοιτάξει κανείς μέσα. Στο βαθμό που δεν έχει διαπιστωθεί τί συμβαίνει στο κιβώτιο, υπάρχουν και οι δύο δυνατότητες συγχρόνως. Δηλαδή, "η γάτα είναι νεκρή, θέση που βασίζεται σε μια καθορισμένη πιθανότητα και συγχρόνως σύμφωνα με μια άλλη πιθανότητα, η γάτα είναι ζωντανή.

Η Πραγματικότητα παρουσιάζεται επομένως σαν μια "συνάρτηση της πιθανότητας", καθώς ο κόσμος εμφανίζεται σαν κόσμος των πιθανοτήτων.

Η θεμελιώδης εξίσωση με την οποία οι φυσικοί της κβαντομηχανικής περιγράφουν την Πραγματικότητα είναι η λεγόμενη "Συνάρτηση του Φ του Σρέντιγκερ". Πρόκειται για μια συνάρτηση πιθανοτήτων που εκφράζει μόνο την πιθανότητα να εμφανιστούν σωματίια ύλης (π.χ. ηλεκτρόνια) αλλά όχι και την ακριβή θέση αυτών των σωματίων. Πάντως το γεγονός είναι ότι η λεγόμενη "Αναγωγή" αυτής της συνάρτησης των πιθανοτήτων είναι φορέας μιας συγκεκριμένης πραγματικότητας.

Το ερώτημα που ακόμα παραμένει χωρίς απάντηση είναι: Ποιο αίτιο προξενεί την αναγωγή αυτής της συνάρτησης Φ;

Μέχρι σήμερα έχουν διατυπωθεί μόνο δύο απαντήσεις σε σχέση μ' αυτό:

1) Δεν είναι γνωστό, αυτό συμβαίνει απλά επειδή έτσι είναι. Είναι νόμος της φύσης. 2) Η κατάρρευση της συνάρτησης Φ είναι αποτέλεσμα της ανταλλαγής πληροφορίας μεταξύ μιας συνείδησης και μιας άλλης.

Αν αφήσουμε κατά μέρος τη θετικιστική ερμηνεία, που αντιστοιχεί στην απάντηση 1 -γιατί δεν προσφέρει μια ικανοποιητική λύση- μας απομένει μόνο να αποφασίσουμε για την δεύτερη δυνατότητα. Αυτή ωστόσο προξενεί αίσθηση, γιατί επιβεβαιώνει ξανά τον Ιδεαλισμό. Ο κόσμος εκπορεύεται από τη συνείδησή μας ή με άλλα λόγια είναι δημιουργημένος απ' αυτήν! Ό,τι κι αν είναι αυτή... Επομένως ο κόσμος εκπορεύεται από τις ιδέες μας, από τη φαντασία μας;

Με άλλα λόγια, η θέση της φαινομενικότητας, της ψευδαίσθησης, της πολλαπλότητας, επίσης εμπεριέχεται στην κβαντική Φυσική. Ο Μπρούνο λέει σχετικά με αυτό το ζήτημα: "Γι' αυτό θα πρέπει να δεχτείτε ότι όλα υπάρχουν σε όλα, όμως όχι σε κάθε πράγμα με καθολικό τρόπο και όχι με όλους τους δυνατούς τρόπους. Επομένως, εκείνος που μιλάει για το Ένα ως Είναι και Ουσία συγχρόνως, εκείνος που λέει ότι το Ένα είναι συγχρόνως ανθρώπινο και απεριόριστο, τόσο ως προς την υπόσταση όσο και στη διάρκεια, δεν πλανάται".

Έτσι, βλέπετε ότι όλα τα πράγματα βρίσκονται και είναι στο Σύμπαν και ότι το Σύμπαν είναι και βρίσκεται σε όλα τα πράγματα. Εμείς σ' αυτό κι αυτό σε μας κι έτσι καταλήγουν όλα τα πράγματα σε μια τέλεια ενότητα. Αυτή η ενότητα είναι μοναδική και διαρκής και παραμένει πάντα. Αυτό το Ένα είναι παντοτινό. Το να ισχυριστεί κανείς άλλο πράγμα θα ήταν παράλογο και αλαζονικό, δεν θα σήμαινε τίποτα το αποδεκτό.

Δηλαδή, αυτός ο κόσμος, αυτό το ον, το αληθινό, το παγκόσμιο, το άπειρο, το μη μετρήσιμο, περιέχει σε κάθε ένα από τα μέρη του το όλο και με αυτό την ίδια την Πανταχού Παρουσία".

ΤΑ ΚΟΙΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ

Όσα ειπώθηκαν μέχρι τώρα μπορούν να συνοψιστούν στο παρακάτω σχήμα: Υπάρχει μια διάσταση του είναι μας στο "μη-Χρόνο" (συγχρονικότητα) και στη "μη-τοπικότητα". Κατά συνέπεια δεν υπάρχει ούτε κάποιος διαχωρισμός μεταξύ Αντικειμένου - Υποκειμένου. Από αυτήν την άποψη, όλα

είναι μια "Παν-Ενότητα". Υπάρχει μια "Παν-Ενότητα" των όντων και μια "Παν-Ενότητα" των ανθρώπων. Αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχει θάνατος, δηλαδή ότι "κάτι" σ' εμάς ήταν και θα είναι για πάντα. Επομένως η σφαιρική αντίληψη του κόσμου του Τζιορντάνο Μπρούνο συμπίπτει πλήρως με την κβαντική φυσική, όπως και με τις φιλοσοφίες του Πλάτωνα, του Πλωτίνου, του Φίχτε, του Σέλλινγκ, του Χέγκελ, των Βουδιστών, των Ινδουιστών... και φυσικά με την ατυχώς κατασκευασμένη φιλόσοφο του περασμένου αιώνα, την Ε.Π. Μπλαβάτσκι.

Η ΣΥΝΘΕΣΗ, Η ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗΣ

Η γνώση που μπορεί να εξαχθεί από την επιστήμη παρουσιάζεται σαν μεταβλητή. Από τους Έλληνες μέχρι σήμερα, η αντίληψη του κόσμου αλλάζει συνεχώς. Η επιστημονική γνώση δεν είναι σταθερή. Όμως, αντίθετα, υπάρχει "διαρκής φιλοσοφία", -η αιώνια φιλοσοφία- που μπορεί να αναγνωριστεί και να συναντηθεί με την Παραδοσιακή Σοφία όλων των χρόνων.

Μπορούμε λοιπόν να συνάγουμε το παρακάτω συμπέρασμα: η πιθανότητα να περιέχει η επιστημονική γνώση την αλήθεια, υπάρχει μόνο όταν συμπίπτει με τη γνώση της διαρκούς φιλοσοφίας. Αυτή ακριβώς είναι η περίπτωση της κβαντομηχανικής.

Υπάρχουν κίνητρα για να υποθέσουμε πως σήμερα βρίσκομαστε μπροστά σε μια νέα σύνθεση Επιστήμης και Πίστης!

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- G. Bruno: Von der Ursache, dem Prinzip und dem Einen. F. Meiner, Hamburg, 1977
- F. Moser: Bewusstsein in Raum und Zeit. Leykamp, Graz, 1989
- R. Spaemann: Evolutionstheorie und menschliches Selbstverständnis, Acta humaniora. Verlag Chemie, 1984
- H. Maturana: Erkennen. Die Organisation und Verkörperung von Wirklichkeit. Vieweg, 1985
- F. Moser: Giordano Bruno, sein Weltbild aus heutiger Sicht. Articulo en revista "Neue Akropolis" (Austria) No. 47.

Ζούμε με Αυταπάτες;

Κείμενο: Γιώργος Τσανακαλιώτης

Ο άνθρωπος δε θέλει σε καμία περίπτωση να τον εξαπατούν. Οι νόμοι που έχει θεσπίσει κάθε κοινωνία, είναι γεμάτοι με αμέτρητα άρθρα που προσπαθούν να βάλουν ένα φρένο σε κάθε λογής απάτη που μπορεί να πέσει θύμα ο πολίτης. Όσες είναι οι απάτες που έχουν συμβεί άλλοι τόσοι οι νόμοι που προσπαθούν να τις αντιμετωπίσουν. Και, επίσης, υπάρχουν πολλές φροντίδες για να αντιμετωπιστούν μελλοντικές, νέες και ευφάνταστες απάτες, που θα σκαρφιστούν οι επιτήδριοι προκειμένου να κοροϊδέψουν τα θύματά τους, προς ίδιον όφελος.

Πολλές είναι και οι ηθικές διατάξεις που θα συναντήσουμε στις θρησκείες, στις φιλοσοφίες και στους μύθους των πολιτισμών της ανθρωπότητας, που προσπαθούν να οδηγήσουν τους ανθρώπους σε έναν δρόμο αρετής, μακριά από πονηριές και ανίερους εκμεταλλεύσεις των άλλων ανθρώπων. Η ειλικρίνεια, η καλή διάθεση, ο λόγος τιμής, οι πράξεις που δεν βλάπτουν τον άλλον, γεμίζουν τα ιερά και σοφά κείμενα των

προγόνων μας. Όταν αυτές οι αρετές εξυψώθηκαν, εξυψώθηκαν και οι πολιτισμοί, ενώ αντιθέτως όταν υποτιμήθηκαν, οι πολιτισμοί παρήκμασαν και τελικά χάθηκαν.

Τι είναι όμως η απάτη; Και σε τι βαθμό η απάτη που μπορεί να πέσει κανείς θύμα, οφείλεται στο γεγονός ότι ο ίδιος πρώτα έχει εξαπατήσει τον εαυτό του;

Η απάτη είναι μία διαδικασία παροχής ψευδών ή θολών πληροφοριών, ώστε ο άνθρωπος να πάρει μια απόφαση που δε θα έπαιρνε αν η πληροφόρησή του ήταν σαφής και αληθινή. Η εξαπάτηση μπορεί να γίνει εκούσια ή ακούσια. Μπορεί δηλαδή να εξαπατηθούμε επειδή κάποιος ήθελε να μας εξαπατήσει ή μπορεί να εξαπατηθούμε επειδή δεν διαφωτιστήκαμε σωστά και επαρκώς, με δική μας ή ξένη υπαιτιότητα. Στην δεύτερη περίπτωση δε συνηθίζουμε να μιλάμε για απάτη, αλλά για λάθος, όμως, δεν παύει να είναι μία εξαπάτηση του νοητικού μας μηχανισμού, που έκρινε και έπραξε το λάθος. Εμείς θα θεωρήσουμε την εκούσια και ακούσια εξαπάτηση σαν να έχουν την ίδια ρίζα: Την αδυναμία μας να κρίνουμε σωστά και

να πράξουμε σωστά. Αν αυτή η αδυναμία περιοριστεί, τότε σίγουρα δε θα είναι εύκολο να εξαπατηθούμε από κάποιον ή να εξαπατήσουμε εμείς οι ίδιοι τον εαυτό μας.

Πως τελικά όμως εξαπατούμε τον εαυτό μας ή επιτρέπουμε σε άλλους να μας εξαπατούν; Αν το σκεφτεί σε βάθος κανείς, θα δει ότι είμαστε φτιαγμένοι για να εξαπατούμαστε και το να φύγουμε από αυτή την κατάσταση είναι μία υπέρβαση του εαυτού μας. Οι μηχανισμοί της αυταπάτης μας, είναι οι παρακάτω:

1. Οι πληροφορίες που δεχόμαστε από το περιβάλλον έρχονται σε εμάς μέσω των βασικών μας αισθήσεων. Αλλά αυτές, ως μηχανισμοί, είναι φτιαγμένες ώστε να μας δίνουν μια πολύ περιορισμένη εικόνα του κόσμου και μάλιστα υποκειμενική εικόνα για το είδος μας, που σε άλλα είδη είναι διαφορετική. Για παράδειγμα, από τους ήχους αντιλαμβανόμαστε μια μικρή περιοχή του φάσματος των δονήσεων του αέρα. Τα μάτια μας βλέπουν μόνο το ορατό λεγόμενο μέρος του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος ακτινοβολιών. Η γλώσσα μας έχει μόνο 4 βασικές γεύσεις και πολλά πράγματα είναι άγευστα για μας. Η οσμή μας έχει μόνο κάποιες δυνατότητες και τα περισσότερα από τα μόρια που έρχονται στην μύτη μας μέσω του αέρα δεν τα αντιλαμβανόμαστε. Η δε αφή μας, είναι μια απλή λειτουργία που αντιλαμβάνεται διαφορές θερμοκρασίας και πίεσης και μάλιστα όχι το ίδιο αναλυτικά στις διάφορες περιοχές του δέρματός μας. Οι μηχανισμοί των αισθήσεων μας είναι λοιπόν ατελείς και περιορισμένοι σε όσα έκκρινε ο Δημιουργός μας ή η Φύση, ότι μας είναι χρήσιμο να συλλαμβάνουμε.

2. Οι πληροφορίες που μας δίνουν οι αισθήσεις, περνούν στον εσωτερικό μας κόσμο, όπου και εκεί υφίστανται παραμόρφωση και φιλτράρισμα. Δηλαδή ανάλογα με την ψυχική μας κατάσταση, ωριμότητα και διάθεση, το ίδιο ερέθισμα μπορεί να δονεί διαφορετικά στον καθένα μας ή και σε εμάς τους ίδιους σε διαφορετικές στιγμές. Ανάλογα με το πώς αισθανόμαστε τις πληροφορίες των αισθήσεων, θα τις λογαριάσουμε, θα τις αποφύγουμε, θα τις αποθηκεύσουμε ή θα τις παραμορφώσουμε.

3. Όταν τελικά θα φτάσει η ώρα της συνείδησης μας να βάλει σε μια σειρά όλη την εικόνα που έχουμε από το περιβάλλον, μέσω των αισθήσεων και του ψυχισμού μας, έρχονται επιπλέον παραμορφώσεις και διαθλάσεις της

αληθινής κατάστασης. Η προσοχή, η συγκέντρωση, η μνήμη και η φαντασία, είναι οι λειτουργίες της συνείδησής μας που έχουν ρόλο στο να διαχειριστούν τα δεδομένα και να μας οδηγήσουν στις αποφάσεις. Αλλά, αυτές οι λειτουργίες δεν είναι το ίδιο αναπτυγμένες σε όλους ούτε στην ίδια εγρήγορση κάθε φορά.

4. Όταν τελικά με τον νου μας προσπαθήσουμε να αξιολογήσουμε τα δεδομένα που έχουμε συλλέξει με τις προηγούμενες διαδικασίες, που όπως είπαμε είναι ήδη πολύ παραμορφωμένα και περιορισμένα, τότε βρισκόμαστε αντιμέτωποι με τις μεγάλες νοητικές αδυναμίες, που τόσο πολύ έχουν βασανίσει την ανθρωπότητα και αποτελούν το μεγάλο εμπόδιο του ανθρώπου προς την αναγνώριση της Σοφίας και την κατάκτηση της Ευδαιμονίας. Ο νους που συνήθως χρησιμοποιούμε είναι δυαδικός, δηλαδή, λειτουργεί με συγκρίσεις και αντιπαραθέσεις δεδομένων. Καταλαβαίνει το ζεστό σε σχέση με το κρύο, το άσπρο σε σχέση με το μαύρο. Επίσης, ο νους μας προσπαθεί να βγάλει συμπεράσματα με βάση κάποιες νοητικές σταθερές, που έχει δημιουργήσει ή του έχουν εμφυτέψει. Δηλαδή, τι είναι καλό και τι κακό θα το κρίνει με βάση το πρότυπο του καλού και του κακού που αναγνωρίζει. Μια άλλη αδυναμία του νου είναι ότι, για τον μέσο άνθρωπο δεν είναι το κυρίαρχο εργαλείο μέσα στην προσωπικότητά του. Οι περισσότεροι κυριαρχούμε από τα συναισθήματα και τις παρορμήσεις μας και δεν παίρνουμε αποφάσεις με την καθαρή λογική. Γι αυτό και οι αποφάσεις μας μπορούν να αλλάζουν ανάλογα με την συναισθηματική μας ή ακόμα και τη σωματική μας κατάσταση.

Βλέπουμε λοιπόν πόσο καταδικασμένοι φαινόμαστε να ζούμε μέσα σε μία πλάνη. Ο Σωκράτης, υπέρλαμπρο πνεύμα των αιώνων, θεώρησε ότι, η σοφία που του καταλογίζουν δεν είναι άλλη από την επίγνωση της άγνοιάς του. Και πολλοί άλλοι φωτισμένοι στοχαστές, υψηλοί μύστες και άνθρωποι με σφυρηλατημένη την προσωπικότητα τους, έχουν σαν δεδομένο, ότι αυτά που αισθάνονται και θεωρούν είναι σίγουρα μακριά από την Αλήθεια και ότι πρέπει να υπερβούν τις αισθήσεις, τον ψυχισμό και τον νου τους, για να φτάσουν στην λεγόμενη φώτιση. Όσο είμαστε δεμένοι με το μικρό μας καθημερινό εαυτό είναι μοιραίο να ζούμε σε μία προσομοίωση της Πραγματικότητας ή αλλιώς σε μία δική μας, ανθρώπινη και προσωπική «πραγματικότητα», που είναι κάποιες φορές βολική

για τη ζωή μας και άλλες φορές είναι εμπόδιο και κίνδυνος.

Ποια είναι όμως τα προβλήματα που μας δημιουργούν σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, οι αυταπάτες μας; Πολλά και μεγάλα. Παρακάτω θα αναφέρουμε ενδεικτικά μόνο μερικές μεγάλες αυταπάτες του καιρού μας αλλά και του κάθε καιρού.

Η απάτη της γραμμικής εξέλιξης. Αυτή η θεώρηση λέει ότι κάθε αύριο θα είναι ένα βήμα μπροστά από το σήμερα. Δηλαδή, είναι μία αντίληψη του χρόνου και της εξέλιξης σε ευθεία και ανοδική γραμμή. Προκύπτει από την περιορισμένη εμπειρία που μπορεί να δώσει η ζωή μας σε σχέση με το παρελθόν αλλά και οι εκτιμήσεις που κάνουμε για το παρελθόν με βάση τα δεδομένα του παρόντος. Ένας νέος σήμερα θα θεωρεί ότι ζει σε πιο εξελιγμένο κόσμο από ότι οι γονείς του, όταν ήταν και αυτοί νέοι, αφού θα επικεντρωθεί στα πράγματα της εποχής του, που δεν είχαν οι παλαιότεροι, όπως τα αγαθά της τεχνολογίας. Θα παραλείψει να ερευνήσει τι είχαν οι παλαιότεροι που εκείνος δεν έχει ή θα τα υποτιμήσει αφού δε θα τα έχει βιώσει. Η απάτη αυτή έχει φοβερές συνέπειες αφού κάνει τους ανθρώπους να

θεωρούν ότι η κατάσταση που ζουν είναι η καλύτερη γενικώς από κάθε άλλη κατάσταση του παρελθόντος και ότι μόνο το μέλλον θα είναι ανώτερο από το παρόν. Αυτό, βέβαια, τους κάνει να χάνουν την ιστορική συνείδηση που είναι τόσο σημαντική για να προοδεύσει ο άνθρωπος. Το παρελθόν μας είναι γεμάτο με λύσεις για το παρόν μας αλλά αν νομίζουμε ότι οι πρόγονοί μας ήταν πιο πίσω από εμάς επειδή δεν είχαν π.χ. έξυπνα τηλέφωνα, τότε δε θα χρησιμοποιήσουμε αυτό τον θησαυρό.

Η απάτη της εξωτερικής δύναμης. Είναι η ψευδής αίσθηση της δύναμης που μας δίνουν τα επιτεύγματα της τεχνολογίας και γενικώς τα επιτεύγματα του πολιτισμού. Μιας δύναμης που στην πραγματικότητα είναι μια διαρκής εσωτερική αποδυνάμωση. Όλες οι εσωτερικές λειτουργίες εξασθενούν όταν όλο και περισσότερο στηριζόμαστε στην τεχνολογία για την καθημερινή μας ζωή. Για παράδειγμα, κάποτε οι άνθρωποι είχαν καλύτερη μνήμη γιατί έπρεπε να θυμούνται ένα σωρό πράγματα. Τώρα θυμούνται για εμάς οι συσκευές αποθήκευσης δεδομένων. Κάποτε οι άνθρωποι ήξεραν να προσανατολίζονται με την παρατήρηση, ενώ τώρα τους οδηγεί το κινητό τους. Οι άνθρωποι, παλιά, διάβαζαν και μάθαιναν πράγματα, θυμούνταν και επεξεργάζονταν πληροφορίες, ενώ τώρα ψάχνουν στις μηχανές αναζήτησης. Πριν την έκρηξη των δυνατοτήτων των υπολογιστών, οι άνθρωποι σκεπτόντουσαν περισσότερο, ζούσαν περισσότερο, επικοινωνούσαν περισσότερο. Τώρα όλα είναι σε υπέρ διαθεσιμότητα αλλά δεν γίνεται ούτε εμβάθυνση ούτε καλλιέργεια. Αν το ηλεκτρικό ρεύμα πέσει, οι άνθρωποι δεν θα μπορούν να καλύψουν ούτε τις άμεσες ανάγκες τους.

Η απάτη της ισότητας. Είναι η αντίληψη ότι η δικαιοσύνη είναι συνώνυμη με την εξίσωση σε δικαιώματα και υποχρεώσεις. Αυτό το μοντέλο θεωρείται από πολλούς ανθρώπους σαν ο μόνος δρόμος για να ευτυχίσουν οι κοινωνίες αλλά όσο το εφαρμόζουμε τόσο βασανίζουμε τους εαυτούς μας. Είναι μια απλοϊκή σκέψη μωρού παιδιού, που όμως έχει καθιερωθεί σαν κοινωνικό δόγμα, το οποίο δεν εφαρμόζεται πουθενά, παρά μόνο για να το οραματίζονται όσοι είναι υπόδουλοι των μεγάλων συμφερόντων. Μια απλή παρατήρηση της Φύσης και μια ηθική αξιολόγηση των πραγμάτων, θα λύσει αυτή την αυταπάτη που είναι μια θανατηφόρος Προκρούστια κλίνη. Κάθε ένας είναι διαφορετικός και οι κοινωνίες μας

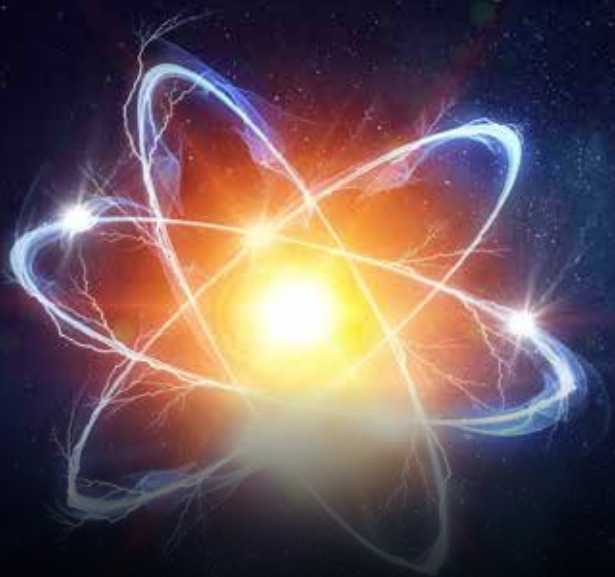
πρέπει να είναι μία εναρμόνιση των διαφορετικών. Η ισότητα υπάρχει στα δικαιώματα που ορίζει η ανθρώπινη φύση μας (εργασία, εκπαίδευση, φαγητό, ελευθερία σκέψης κτλ), και στο Πεπρωμένο που μας οδηγεί ο ανθρώπινος Δρόμος της Εξέλιξης (δυνατότητα εξέλιξης για όλους). Σε όλα τα άλλα, πρέπει να αποδεχθούμε και να αγκαλιάσουμε το διαφορετικό και το άνισο. Οι υποχρεώσεις μας πηγάζουν από τις ικανότητές μας και τα δικαιώματα από τις πραγματικές μας ανάγκες.

Η απάτη της γνώσης και της άποψης. Αυτή είναι μία κοινή αυταπάτη που μας δένει όλο και πιο σφικτά μέσα στην πλάνη μας. Είναι το να νομίζουμε ότι αυτό που ξέρουμε, αυτό που καταλαβαίνουμε, είναι και η αλήθεια. Πίσω από αυτή την κατάσταση κρύβεται και η δικτατορία του νου μας, που μας λέει με θράσος ότι μόνο όσα βλέπει και καταλαβαίνει ο νους μας ισχύουν αλλά και η κακία που φωλιάζει στην καρδιά μας που μας κάνει να υπερεκτιμούμε τον εαυτό μας, υποτιμώντας μοιραία τους άλλους. Είναι ο καλύτερος τρόπος για να μη μαθαίνουμε τίποτα και από κανέναν, αφού όλα νομίζουμε ότι τα ξέρουμε. Οι φιλόσοφοι και οι μυστικιστές των αιώνων προσπάθησαν να δώσουν ένα φάρμακο για αυτή την αρρώστια, διδάσκοντάς μας τη μαθητεία, τη διαδικασία δηλαδή που ένας μαθητής μαθαίνει από ένα δάσκαλο. Μας δίδαξαν επίσης, ότι η άποψη και η απόφαση πρέπει να φέρουν και το βάρος της ευθύνης αλλιώς είναι κούφια λόγια που μόνο θόρυβο προκαλούν. Το να έχουμε γνώμη και να κρίνουμε τα πράγματα

είναι απολύτως φυσιολογικό και θεμιτό, αφού είναι αυτόματη λειτουργία του νου μας. Αλλά το να θεωρούμε ότι η γνώμη και η κρίση μας, πρέπει να επιβληθεί ή να μην ακούμε τη γνώμη κάποιου καταλληλότερου για ένα θέμα, είναι μια παιδιάστικη συμπεριφορά, που μόνο προβλήματα προκαλεί σε όποιον την έχει.

Πολλές ακόμα αυταπάτες μπορούν να αναφερθούν. Αλλά δεν χρειάζεται να μπούμε σε μία μακριά ταξινόμηση τους αφού όλες έχουν την ίδια ρίζα. Θα πρέπει να αναζητήσουμε τη λύση και θα πρέπει να αρχίσουμε να σκάβουμε για να βρούμε και να κόψουμε αυτή τη ρίζα. Η διαδικασία του ανθρώπου να αναζητήσει την Αλήθεια, περνώντας μέσα από τον λαβύρινθο των αυταπατών του, είναι αυτό που ονομάστηκε Φιλοσοφία. Δεν είμαστε κάτοχοι της Σοφίας, δεν είμαστε Σοφοί. Αλλά μπορούμε να είμαστε φίλοι της Σοφίας, Φιλόσοφοι. Να την αναζητούμε με κάθε μέσο και τρόπο, μέσα στην καθημερινότητα και μέσα στις ιδιαίτερες εμπειρίες που μπορεί να μας προσφέρει ένας δρόμος μαθητείας. Μαζί με δασκάλους, συντρόφους και συμμαθητές, στον ίδιο δρόμο. Μπορεί να ξέρουμε ότι ζούμε μέσα σε μια προσομοίωση της πραγματικότητας, μπορεί να ξέρουμε ότι εξαπατούμαστε συχνά, και από άλλους και από τον εαυτό μας, αλλά ταυτόχρονα θέλουμε να είμαστε ελεύθεροι και να αγωνιστούμε για αυτή την ελευθερία μας. Την ελευθερία του νου και της ψυχής μας πρώτα και μετά την ελευθερία των ζώων μας.

Κβαντική Επιστήμη και Συνειδητότητα

Κείμενο: Βασίλης Μαγκώνης

Η αντίληψη μας για τη πραγματικότητα σήμερα βασίζεται στην κοινή λογική, σύμφωνα με την οποία, εκτός των άλλων, το σύμπαν εξελίσσεται αντικειμενικά και ανεξάρτητα από την ανθρώπινη παρουσία. Η θέση ότι το σύμπαν υπάρχει και 'τρέχει' ακόμα και όταν κοιμόμαστε και άρα δεν το παρακολουθούμε, είναι σαφώς μια κοινή παραδοχή που έχει αν μη τι άλλο τις βάσεις της στην κλασική φυσική και τους νόμους που υποστηρίζονται από αυτήν.

Κι όμως, πέρα από το πεδίο αντιληπτικότητας μας υπάρχει μια ενδιαφέρουσα και μεγαλειώδης πραγματικότητα. Και αυτή που έχει αναλάβει τις τελευταίες δεκαετίες να μας αναλύσει την πραγματικότητα πέρα από την ύλη δεν είναι ούτε η θρησκεία ούτε οι μεταφυσικές θεωρίες. Είναι η κβαντική επιστήμη, η οποία, αφηφώντας την κοινή λογική, απαντάει σε φαινόμενα που η νευτώνια μηχανική αδυνατεί να περιγράψει,

και αναθεωρεί με ταχύτατους ρυθμούς τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε την κόσμο γύρω μας και την θέση μας μέσα σε αυτόν, προσδίδοντας στον άνθρωπο - και όχι μόνο - έναν πολύ πιο ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση της πραγματικότητας, η οποία σε αντίθεση με αυτό που προστάζει η καθημερινή μας εμπειρία, φαίνεται να είναι καθόλα ρευστή.

Η κβαντική μηχανική περιγράφει τη συμπεριφορά της ύλης στο μοριακό, ατομικό και υποατομικό επίπεδο. Ο όρος κβάντο προέρχεται από το λατινικό επίθετο *quantus* και αναφέρεται σε διακριτές μονάδες που χαρακτηρίζουν συγκεκριμένες φυσικές ποσότητες, όπως η ενέργεια ενός ατόμου ύλης σε κατάσταση ηρεμίας.

Από την νευτώνεια φυσική των μορίων και των χειροπιαστών σωμάτων, μεταβαίνουμε στο ατομικό επίπεδο και από κει στο υποατομικό, στο πυρηνικό και τέλος στο υποπυρηνικό. Όταν διασπάμε τα μόρια στα πιο μικροσκοπικά

συστατικά τους για να ανακαλύψουμε από τι είναι φτιαγμένα, αυτό που μας μένει είναι χορδές πιθανοτήτων, ταλαντώσεις δυνατοτήτων. Η κβαντική Θεωρία μας δείχνει ότι στο επίπεδο της λεγόμενης κλίμακας Πλανκ, που είναι δέκα εκατομμύρια – εκατομμύρια – εκατομμύρια φορές μικρότερη από τον πυρήνα του ατόμου, η συνειδητότητα είναι θεμέλιο του σύμπαντος. Είναι η πηγή ενέργειας, πληροφορίας, χώρο- χρόνου και ύλης. Στο ενοποιημένο πεδίο της συνειδητότητας όλα υπάρχουν ως δυνατότητες.

Στο βιβλίο *The Self-Aware Universe* του καθηγητή θεωρητικής φυσικής Dr, Amit Gozwami συναντάμε τις εξής αρχές της κβαντικής μηχανικής:

1) Κυματοσυνάρτηση: ένα κβαντικό αντικείμενο (π.χ. ηλεκτρόνιο) μπορεί να βρίσκεται σε περισσότερα από ένα μέρη ταυτόχρονα. Μπορεί να παρατηρηθεί σαν κύμα που απλώνεται στον χώρο και μπορεί να βρεθεί ταυτόχρονα σε διαφορετικά σημεία του κύματος.

2) Ασυνέχεια: ένα κβαντικό αντικείμενο μπορεί να σταματήσει να υπάρχει σε ένα σημείο και την ίδια στιγμή να εμφανιστεί κάπου αλλού χωρίς ποτέ να διανύσει τον ενδιάμεσο χώρο.

3) Δράση από απόσταση: Η εκδήλωση ενός κβαντικού αντικειμένου που οφείλεται στην παρατήρηση μας επηρεάζει ταυτόχρονα το συσχετιζόμενο δίδυμο αντικείμενο, όσο μακριά κι αν βρίσκεται.

4) Επίδραση του παρατηρητή: ένα κβαντικό αντικείμενο δεν μπορεί να θεωρηθεί εκδηλωμένο στην πραγματικότητα του χωροχρόνου μέχρι να μπορεί να παρατηρηθεί ως σωματίδιο. Ένα κβαντικό αντικείμενο υπάρχει συνέχεια σαν κύμα μέχρι να παρατηρηθεί άμεσα. Η συνείδηση μπορεί να κάνει την κυματοσυνάρτηση του σωματιδίου να καταρρεύσει.

Το τελευταίο αυτό σημείο είναι τεράστιας σημασίας γιατί συνεπάγεται ότι χωρίς έναν παρατηρητή, δεν προκαλείται καμία ‘κατάρρευση’ και η ύλη παραμένει φυσικά μη-εκδηλωμένη, σε μια κατάσταση πιθανότητας. Η παρατήρηση όχι μόνο διαταράσσει αυτό που πρόκειται να μετρηθεί αλλά παράγει και το αποτέλεσμα.

Όπως υπέδειξε το περιβόητο πείραμα των δύο σχισμών, το οποίο πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά από τον άγγλο φυσικό Thomas Yang στις αρχές της δεκαετίας του 1800,

ο παρατηρητής ‘αναγκάζει’ ένα ηλεκτρόνιο (ένα από τα θεμελιώδη υποατομικά σωματίδια της ύλης) να εκδηλώσει σωματιδιακή κατάσταση και να πάρει μια συγκεκριμένη θέση, από μια θάλασσα πιθανοτήτων.

Τα αποτελέσματα αυτά –και άλλα στον τομέα της κβαντικής- οδήγησαν στη θέση ότι η συνείδηση είναι το θεμέλιο του Σύμπαντος, αφού χωρίς έναν συνειδητό παρατηρητή ο κόσμος δεν θα ήταν παρά μία από τις άπειρες πιθανότητες. Με άλλα λόγια ο φυσικός κόσμος δεν θα εκδηλωνόταν – δεν θα κατέρρεε σε μία κατάσταση-, αν δεν υπήρχε κάποιος να τον παρατηρήσει.

Η σκέψη αυτή φυσικά καταλαμβάνει τον τρόπο λειτουργίας του κόσμου μας εν όλο από την στιγμή της δημιουργίας του μέχρι το σήμερα και το αύριο. Είναι αυτό που συχνά λέμε «Εμείς δημιουργούμε την πραγματικότητα μας»

Η κβαντική επιστήμη καταφέρνει σήμερα να αποδείξει ένα σύμπαν άχρονο, ένα σύμπαν όπου μπορούμε να είμαστε σε δύο μέρη ταυτόχρονα, ένα σύμπαν όπου εμείς δημιουργούμε την πραγματικότητα. Και αυτό δεν είναι άλλο από το δικό μας.

Όπως γράφει ο Guy Joseph Ale στο βιβλίου του «Ο Βούδας και ο Αϊνστάιν παρέα σ’ ένα μπαρ» Κάθε δυνατότητα είναι απλώς μια πιθανότητα μέχρι εσείς ή εγώ να την παγιώσουμε στην πραγματικότητα, να την υλοποιήσουμε μέσω της παρατήρησης και της εφαρμογής. Τα σωματίδια ξεκινούν ως καθαρή δυνατότητα που ταλαντώνεται όπως οι χορδές πιθανοτήτων και καταλήγουν να γίνουν αληθινά σωματίδια μόνο όταν επικεντρώσουμε την προσοχή μας σε αυτά.

Όσο περισσότερο βυθιζόμαστε στα μυστήρια της συνειδητότητας τόσο περισσότερο η γραμμή διαχωρισμού μεταξύ επιστήμης και πνευματικότητας θολώνει, το οποίο αναπόφευκτα μας οδηγεί προς μία πιο πνευματική κατανόηση του Σύμπαντος και της ίδιας μας της ύπαρξης. Στις ερχόμενες δεκαετίες η κβαντική φυσική, με την γνώση των υποατομικών δομών μέσα στον εγκέφαλο, θα μας φέρει στο μεταίχμιο της συμφιλίωσης της επιστήμης με την πνευματικότητα για πρώτη φορά, φέρνοντας τον καρπό μια καινούργιας κατανόησης του κόσμου μας.

Ας θυμηθούμε, τέλος, το απόφθεγμα του Βούδα πριν από 2.600 χρόνια: Ο νους είναι το παν. Αυτό που σκέφτεσαι, αυτό γίνεσαι.

Μορφογενετικά Πεδία

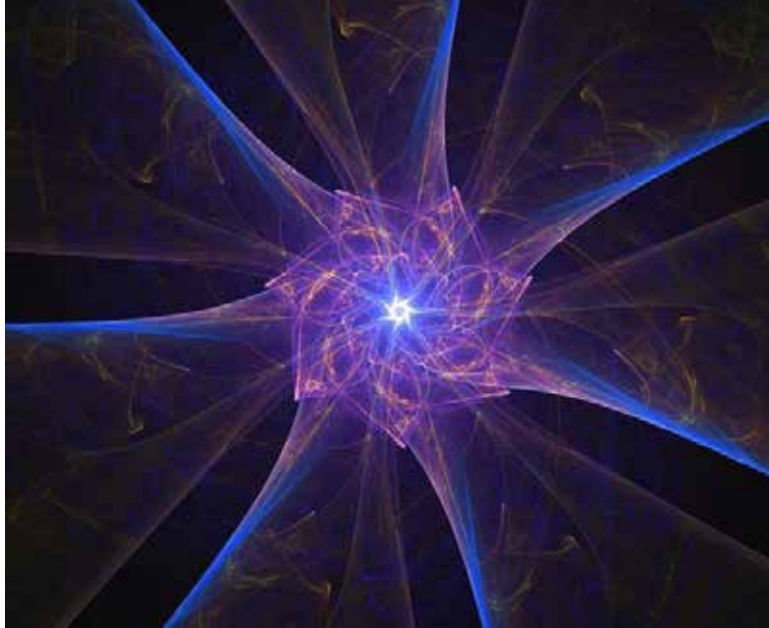
Κείμενο: Κοντογιάννης Νικόλαος

Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, η αναζήτηση της δημιουργίας των μορφών αποτέλεσε ένα από τα πλέον ουσιαστικά αντικείμενα μελέτης παραδοσιακών λαών και φιλοσοφιών. Η αναζήτηση των ανθρώπων πάνω στη έμπνευση και τη γένεση των υλικών μορφών, τον οδήγησαν στην διατύπωση θεωριών οι οποίες σταδιακά ανασκάπτονται και από τη νοητική σκαπάνη της σύγχρονης επιστήμης. Στην αρχαία Ελλάδα, ο Πλάτωνας μίλησε για τον «Κόσμο των Ιδεών», ένα κόσμο σε πιο λεπτή διάσταση όπου ενυπάρχουν οι ιδέες, οι σκέψεις και τα αρχέτυπα. Από τον κόσμο αυτό, μπορεί να συλλάβει κάποιος την ιδέα για το σχηματισμό των μορφών. Μια πιο σύγχρονη θεώρηση της διδασκαλίας του Πλάτωνα άρχισε να διατυπώνεται τον τελευταίο αιώνα, εισάγοντας στη σύγχρονη σκέψη και αναζήτηση τη θεωρία των «μορφογενετικών πεδίων».

Απαρχές

Τον 17ο αιώνα διατυπώθηκε για πρώτη φορά από τον Rene Descartes (Καρτέσιος) μία μηχανιστική θεώρηση του κόσμου σύμφωνα με την οποία, το Σύμπαν αποτελεί μία τεράστια μηχανή που αποτελείται από ένα σύνολο επιμέρους μηχανικών συστημάτων. Στις αρχές του 20ου αιώνα διατυπώθηκε μία διαφορετική θεώρηση του κόσμου από αναπτυξιακούς βιολόγους και εμβρυολόγους. Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή - που εκπροσωπεί ένα ρεύμα που ονομάζεται «βιταλισμός» ή «ζωτικοκρατία» - κάθε ζωντανός οργανισμός είναι εμψυχωμένος από ζωτικές ενέργειες και ακολουθεί ζωτικές αρχές λειτουργίας. Οι αρχές αυτές δεν μπορούν να ερμηνευθούν και να καθοριστούν από τους παραδοσιακούς φυσικούς και χημικούς νόμους.

Η θεωρία αυτή υποστηρίζει ότι στο σύμπαν υπάρχουν και λειτουργούν κάποια πεδία άγνωστης φύσης, που αποτελούν αόρατα προσχέδια-πρότυπα για τις μορφές που ενσαρκώνονται στον υλικό κόσμο. Τα πεδία αυτά ονομάστηκαν «μορφογενετικά πεδία» και θεωρούνται υπεύθυνα για τον προσδιορισμό των μορφών στους αναπτυσσόμενους οργανισμούς σε αναλογία με τη λειτουργία ενός αρχιτεκτονικού σχεδίου για το κτίσιμο ενός οικοδομήματος. Έτσι, οποιαδήποτε μορφή προϋπήρχε σε ένα νοητό επίπεδο πριν σχηματιστεί. Από το επίπεδο αυτό, κάποιος μπορεί να συλλάβει και να εκφράσει το πρότυπο της μορφής στη δική μας ορατή-υλική πραγματικότητα.

Μορφικά Πεδία

Ο Βρετανός βιολόγος Rupert Sheldrake επέκτεινε τη θεωρία των μορφογενετικών πεδίων τις τελευταίες δεκαετίες. Ο αντισυμβατικός επιστήμονας γενικεύει τη λειτουργία των μορφογενετικών πεδίων ως πεδία υπεύθυνα όχι μόνο για τον προσδιορισμό της μορφής αλλά και για τη συμπεριφορά των μορφών. Σύμφωνα με τη θεωρία του, την οποία ονόμασε «θεωρία μορφικών πεδίων», κάθε σύστημα περικλείει και ένα μορφικό πεδίο. Το πεδίο αυτό ενώνει και συντονίζει τα επιμέρους τμήματά του συστήματος, έτσι ώστε αυτό να συμπεριφέρεται σαν μία συνολική οντότητα. Επίσης, κάθε επιμέρους τμήμα εμπεριέχει το δικό του μορφικό πεδίο, τμήμα του συνολικού μορφικού πεδίου του συστήματος. Με τον τρόπο αυτό, δημιουργείται ένα ολόκληρο σύστημα-δίκτυο πεδίων διαφόρων επιπέδων, από το μικρότερο σωματίδιο της ύλης μέχρι έναν γαλαξία.

Τα πεδία αυτά διαπερνούν και περιβάλλουν συγχρόνως όλα τα όντα. Τα μορφικά πεδία των τμημάτων ενός συστήματος επικοινωνούν μεταξύ τους με αόρατους δεσμούς, ανταλλάσσοντας πληροφορίες και εμπειρίες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός συνολικού κοινού χώρου εμπειριών και δράσεων. Στο φαινόμενο αυτό απέδωσε ο Sheldrake την ονομασία «μορφικός συντονισμός» και το οποίο εξήγησε σαν ένα είδος μνήμης στα όντα που δεν προέρχεται από τα γονίδια και τους προγόνους τους αλλά από την επανάληψη και την κοινή πηγή πληροφοριών και εμπειριών που περιέχονται στο μορφικό πεδίο του συνολικού συστήματος.

Η θεωρία αυτή αποτελεί μία σύγχρονη διατύπωση της θεωρίας του «Συλλογικού Ασυνείδητου», θεωρία που διατύπωσε ο γνωστός ψυχολόγος Carl Jung (ιδρυτής της

αναλυτικής ψυχολογίας). Αυτή αναφέρεται σε ένα μέρος του ασυνείδητου νου που είναι κοινό σε όλους τους ανθρώπους. Στον κοινό αυτό νου, περιέχονται τα αρχέτυπα και παγκόσμιες νοητικές προδιαθέσεις που δεν βασίζονται στην προηγούμενη εμπειρία.

Μία ανάλογη αντίληψη είχε εκφράσει, χιλιάδες χρόνια πριν, ο αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος Πλάτωνας αναφερόμενος στις μορφές - «είδη». Σύμφωνα με τον Πλάτωνα, τα αρχέτυπα των ειδών δεν έχουν την προέλευσή τους στον κόσμο των αισθήσεων, αλλά υπάρχουν σε άλλη διάσταση και γίνονται γνωστά κατευθείαν στο νου. Στο έργο του «Τίμαιος», ο Πλάτωνας αναφέρεται στον κόσμο σαν μία συνολική οντότητα με πνεύμα και νοημοσύνη, μία ορατή οντότητα που περιέχει όλες τις άλλες και με τις οποίες με φυσικό τρόπο συνδέεται.

Η θεωρία των μορφογενετικών πεδίων αναφέρεται επίσης με τη μορφή του Βραχμάν-Ατμάν στην Ινδική Φιλοσοφία ενώ αξίζει να σημειωθεί η αναφορά των Στωικών Φιλοσόφων που θεωρούσαν το Λόγο ως τη μόνη ζωντανή δύναμη του Σύμπαντος.

Εφαρμογές Μορφικών Πεδίων

Η θεωρία των μορφικών πεδίων επιτρέπει στο Rupert Sheldrake να αντιμετωπίζει το νου σαν ένα εργαλείο που δημιουργεί πεδία νοητικών μορφών έξω από την υλική του υπόσταση. Αυτός ο «εκτεταμένος νους» μπορεί να αλληλεπιδρά με το εξωτερικό περιβάλλον και να συλλαμβάνει ιδέες που

δημιουργούνται στο ανάλογο μορφικό πεδίο. Έτσι, μπορεί μία ιδέα να μεταδοθεί πέρα από το χώρο και το χρόνο και χωρίς απώλεια ενέργειας.

Ένα επιστημονικό πείραμα πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο του Harvard το οποίο μελετούσε αρουραίους που προσπαθούσαν να δραπετεύσουν από μία ποσότητα νερού που απειλούσε να τους πνίξει. Το πείραμα συνεχίστηκε για 10 χρόνια και παρατηρήθηκε ότι κάθε νεότερη γενιά αρουραίων μάθαινε να δραπετεύει σταδιακά και με μεγαλύτερη ταχύτητα από το νερό. Μετά τα 10 χρόνια του πειράματος, οι τελευταίες γενιές αρουραίων μπορούσαν να δραπετεύσουν περίπου 10 φορές πιο γρήγορα από τους πρώτους αρουραίους που συμμετείχαν στο πείραμα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι ταυτόχρονα αρουραίοι του ίδιου είδους σε άλλα μέρη του πλανήτη μπορούσαν να δραπετεύουν πλέον επίσης 10 φορές πιο γρήγορα ενώ δεν υπήρχε κάποια λογική εξήγηση για το φαινόμενο αυτό.

Παράλληλα, παρατηρήθηκαν οι εξής «συμπτώσεις»:

Ο Charles Darwin και ο Alfred Russel Wallace διατύπωσαν σχεδόν ταυτόχρονα τη θεωρία της εξέλιξης.

Ο Isaac Newton και ο Gottfried Wilhelm Leibniz ανακάλυψαν ο καθένας με ανεξάρτητη έρευνα τη μαθηματική Ανάλυση σε δύο διαφορετικά μέρη του κόσμου.

Οι φυσικοί Erwin Schrödinger και Werner Heisenberg διατύπωσαν σχεδόν ταυτόχρονα την εξίσωση της

κυματομορφής, που αποτέλεσε το θεμέλιο λίθο για την ανάπτυξη του κλάδου της Κβαντομηχανικής.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις και άλλες ανάλογες παρατηρήσεις στηρίζουν και σε πρακτικό επίπεδο τη θεωρία των μορφογενετικών πεδίων και του μορφικού συντονισμού. Αντιλήψεις, ιδέες και συμπεριφορές παρατηρούμε ότι μπορούν να ανταλλάγουν πέρα από τα όρια χώρου και χρόνου και να καταγραφούν σε «βάσεις δεδομένων» γνώσεων όπου μπορούν να χρησιμεύσουν ως γνωσιολογικά αρχεία της ανθρωπότητας.

Παράλληλες Θεωρίες

Σύμφωνα με το διεθνώς καταξιωμένο φυσικό και ψυχίατρο, Dr. David Hawkins, μία ανάλογη θεωρία με εκείνη των μορφικών πεδίων ισχύει και για τα ενεργειακά πεδία της συνείδησης, τα θεμελιώδη πρότυπα των σκέψης και των εικόνων. Υποστηρίζει ότι οποιαδήποτε πρόοδος επιτυγχάνεται στη δική μας αντίληψη ωφελεί το κοινό καλό (έστω και αν αυτή η ωφέλεια δεν είναι πάντα εμφανής) και ενδυναμώνει το επόμενο βήμα για αυτούς που θα ακολουθήσουν. Κάθε πράξη καλοσύνης γίνεται αντιληπτή από το σύμπαν και διατηρείται για πάντα.

Επίσης, ο C.H. Waddington πρότεινε μία προέκταση της θεωρίας των μορφογενετικών πεδίων έτσι ώστε η θεωρία να συνυπολογίζει την προσωρινή προοπτική της ανάπτυξης. Τη θεωρία αυτή την ονόμασε «chreode» (ετυμολογικά από τις λέξεις χρέος + οδός δηλαδή η οδός, το μονοπάτι που είναι αναγκαίο) και την παρουσίασε με τη μορφή μίας τρισδιάστατης κυματομορφής.

Μία ανάλογη θεωρία είναι εκείνη του Αμερικανού συγγραφέα και φιλοσόφου Robert Maynard Pirsig, «η θεωρία του στατικού περιορισμού»(σε ελεύθερη μετάφραση) σε τέσσερα στατικά επίπεδα της Μεταφυσικής της Ποιότητας. Σε αυτό το μοντέλο, ο τρόπος προσέγγισης βασίζεται περισσότερο στην ποιότητα σε σχέση με την ποσότητα ή την αόριστη θεώρηση. Η «Δυναμική Ποιότητα» που ο Pirsig αναφέρει, πλησιάζει περισσότερο τη θεώρηση της απόλυτης ελευθερίας, αυτό που εμείς αντιλαμβανόμαστε σαν χάος.

Επίλογος

Μέσα από τη θεωρία των μορφογενετικών πεδίων, εκφράζεται μία τάση της ανθρωπότητας, μία προσπάθεια να ερμηνεύσει τον κόσμο και να αντιληφθεί την πραγματικότητα πέρα από τις κατευθύνσεις που οι παγιωμένες αντιλήψεις

επιβάλλουν. Προσεγγίζοντας τις πανάρχαιες φιλοσοφικές διδασκαλίες σε συνδυασμό με πειραματικές μεθόδους, η θεωρία αυτή προσφέρει μία αξιολογή θεώρηση του κόσμου και της επικοινωνίας των όντων και επιφέρει κλυδωνισμούς στα θεμέλια της ακαδημαϊκής επιστήμης. Ταυτόχρονα, προσφέρει μια ελπίδα στην ανθρωπότητα να ξεφύγει από τη μηχανιστική και απρόσωπη αντίληψη του κόσμου και του περιβάλλοντος.

Μέσα στα επόμενα χρόνια, θεωρίες που σήμερα θεωρούνται αμφισβητήσιμες και αντιμετωπίζονται με σκεπτικισμό, όπως εκείνη των μορφογενετικών πεδίων, θα αναγνωρισθούν για την εγκυρότητα τους. Η «ιεροεξεταστική» νοοτροπία και η θετικιστική αντίληψη που σήμερα επικρατεί, εκτιμάται ότι θα δώσει τη θέση της σε μία περισσότερο ευρεία και ανοικτή αντίληψη για τη γένεση των μορφών, επιβεβαιώνοντας τις πανάρχαιες διδασκαλίες.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- «A New Science of Life», Rupert Sheldrake, Icon Books Ltd, 2009, Αγγλικά
- «7 περάματα που θα αλλάξουν τον κόσμο», Rupert Sheldrake, ΕΣΟΠΤΡΟΝ, 2003, Ελληνικά
- «The Presence of the Past », Rupert Sheldrake, Inner Traditions Bear and Company, 2000, Αγγλικά
- «ΠΑΠΥΡΟΥΣ Larousse Britannica», Ψηφιακή Εγκυκλοπαίδεια, Ultimate Reference Suite, 2008

Sites

- <http://www.sheldrake.org>
- <http://www.lifepositive.com>
- http://www.primalspirit.com/pr1_1Sheldrake_nature_as_alive.htm
- <http://consciousnessproject.org/page.asp?PageID=13>
- <http://www.context.org/ICLIB/IC12/Sheldrak.htm>

Ποιοί είμαστε:

Η Νέα Ακρόπολη είναι ένας Διεθνής Πολιτιστικός και Φιλοσοφικός Οργανισμός που δραστηριοποιείται σε περισσότερες από 55 χώρες στον κόσμο και έχει ως σκοπό να ενεργοποιήσει την εσωτερική δύναμη του ατόμου, προωθώντας τον ανθρώπινο πολιτισμό, τον αυθεντικό εθελοντισμό και την πρακτική φιλοσοφία.

Οι 3 αρχές μας

1 - Συναδελφосύνη

Η προώθηση ενός Ιδεώδους παγκόσμιας συναδελφосύνης βασισμένο στο σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, πέρα από τις διαφορές μας, φυλετικές, μορφωτικές, θρησκευτικές, κοινωνικές κ.ά.

2 - Γνώση

Η αγάπη για τη σοφία, η οποία μέσα από τη συγκριτική μελέτη των φιλοσοφιών, θρησκειών, επιστημών και τεχνών, προωθεί τη γνώση για το σύμπαν, τη φύση και τον άνθρωπο.

3 - Ανάπτυξη

Η ανάπτυξη των καλύτερων στοιχείων του ανθρώπου, με την προώθηση και την ένταξή του στη φύση και την κοινωνία, όχι ως απλό παρατηρητή αλλά ως ενεργό συμμετέχοντα σ' έναν κόσμο που χρειάζεται βελτίωση.

Ο στόχος μας

Προτείνουμε ένα Νέο Ανθρωπισμό, μια νέα Φιλοσοφική προσέγγιση του κόσμου και του Εαυτού μας. Νέα και συγχρόνως αρχαία, βασισμένη στη Σοφία του παρελθόντος αλλά προσαρμοσμένη στο σήμερα, στις σύγχρονες ανάγκες μας και με οραματισμό για το μέλλον.

...η
αναζήτηση
της Σοφίας
που γίνεται
τρόπος ζωής
και δίνει
νόημα στην
ύπαρξή
μας

Τι είναι για μας η φιλοσοφία

Η φιλοσοφία είναι η **σοφία της καθημερινής ζωής**. Το να φιλοσοφείς είναι πολύ απλά να είσαι «παρών» στη ζωή, στους άλλους και στον εαυτό σου.

Δεν είναι μια διανοητική προσέγγιση αλλά πάνω απ' όλα ένας τρόπος ζωής προσιτός σε όλους και αποτελείται από την εφαρμογή των διδασκαλιών των σοφών όλων των εποχών.

Γιατί Φιλοσοφία σημαίνει να συνδιαλεγόμαστε με τον εαυτό μας, να ερχόμαστε σε επαφή με ιδέες κι όχι με απόψεις και να κάνουμε **σωστές επιλογές ελεύθερα**.

προσφέρει
το οξυγόνο
της ψυχής,
ένα Όραμα
για να
Είσαι

Τι είναι για μας ο πολιτισμός

Στη Νέα Ακρόπολη αναγνωρίζουμε την ανάγκη να διασώσουμε και να αναπτύξουμε, μέσα από μια ολιστική προσέγγιση, την τέχνη, την επιστήμη, το μυστικισμό και την πολιτική ως την τέχνη της αρμονικής συνύπαρξης. Δεν μαθαίνουμε απλά για κάθε πολιτισμό αλλά **χτίζουμε τον πολιτισμό και την κουλτούρα μέσα στον καθένα**.

Γιατί ο Πολιτισμός διευρύνει την κατανόησή μας για τη ζωή και τον κόσμο και μας φέρνει πιο κοντά στον άνθρωπο μέσα από ένα πνεύμα σεβασμού, αλληλεγγύης και αλληλοκατανόησης.

είναι μια
αυθεντική
στάση
καρδιάς,
ένα κανάλι
Δύναμης
και Ζωής

Τι είναι για μας ο εθελοντισμός

Ο Εθελοντισμός είναι μια **αυθεντική στάση καρδιάς** πέρα από τις μόδες.

Η Νέα Ακρόπολη προσφέρει στην κοινωνία ένα πεδίο μέσα από το οποίο μπορεί ο άνθρωπος να αναπτύσσοντας τις αξίες της ένωσης, της αλληλεγγύης, της ανεκτικότητας, της υπευθυνότητας, να οδηγηθεί στη βελτίωση τόσο του εαυτού του όσο και της κοινωνίας στην οποία ζει.

Γιατί το σκοτάδι δεν νικιέται με χτυπήματα αλλά με Φως!

Πώς ενώνεται το θνητό με το αθάνατο

Κείμενο: Παντελής Βεκρής

Τι γνωρίζουμε πραγματικά για το θνητό και το αθάνατο; Στην ανθρώπινη ιστορία διαμορφώθηκαν πολλές θεωρίες, άλλες υλιστικές και άλλες ιδεαλιστικές, με τα κριτήρια της η κάθε μια, στην προσπάθεια να βρεθεί η αλήθεια και να ρίξουμε λίγο φως στο σκοτάδι της άγνοιας που βασανίζει το μυαλό μας. Πέρα από τις διαφορές μας, έχουμε και πολλά κοινά σαν άνθρωποι. Όλοι θέλουμε να ξέρουμε. Τώρα, αν αυτά που ξέρουμε τα εφαρμόζουμε είναι μια άλλη ιστορία...

Βλέπουμε τη ζωή να χάνεται και λέμε ότι είναι θνητή. Όλα φθείρονται κι αλλάζουν, τίποτα δεν μένει σταθερό και καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η αθανασία είναι ένα ψέμα, που δόθηκε στους ανθρώπους από τις θρησκείες, για να μπορούν να ελέγχουν τις μάζες. Δεν υπάρχουν θεοί, δεν υπάρχει τίποτα πριν ούτε κάτι μετά. Η ζωή μας είναι ένα διάλλειμα στην ανυπαρξία. Και ως πρόκληση, σου λένε... απόδειξε το αντίθετο.

Η ζωή είναι θνητή αλλά ο θάνατος είναι αθάνατος, χωρίς να χρειάζεται επιστημονικές αποδείξεις. Αν το καλοεξετάσουμε και η γέννηση είναι αθάνατη. Η φύση γεννά αέναα. Είναι η Μεγάλη Μητέρα που γεννά όλα τα όντα, από τα κύτταρα μέχρι τα σύμπαντα.

Κάθε άνθρωπος εμφανίζεται στη ζωή μέσα από μια μήτρα (matrix) προσωπική και απορροφάται στο τέλος από μια μήτρα κοσμική. Αυτή η διαδρομή είναι αθάνατη. Βλέπουμε να εμφανίζεται ένας οδοιπόρος, να σταδιοδρομεί και μετά να εξαφανίζεται. Χάνεται από τα μάτια μας, χάνεται από τις αισθήσεις μας. Ο ίδιος ο οδοιπόρος, όμως, χάνεται;

Ο οδοιπόρος έχει σώμα. Έναν περίπλοκο μηχανισμό που ξεκίνησε από δύο κύτταρα, ένα ωάριο και ένα σπερματοζωάριο και κατέληξε σε ένα εκπληκτικό βιορομπότ, μια συμπαντική μικρογραφία. Τα στοιχεία που το αποτελούν είναι γήινα, σίδηρος ασβέστιο, κάλιο, νάτριο κλπ. Η Γη έφτιαξε το μηχανήμα και το έδωσε στον οδοιπόρο για να μπορεί αυτός να περπατάει πάνω της. Όταν ο οδοιπόρος φύγει, η γη θα πάρει πίσω τα στοιχεία της και με αυτά θα φτιάξει άλλο μηχανήμα, θα θρέψει δέντρα, θα ποτίσει φυτά. Όλα θα ανακυκλωθούν και τίποτα δεν θα πεθάνει γιατί η ύλη είναι αθάνατη. Είναι αστρόσκοπη, το σώμα μας είναι φτιαγμένο από αστρόσκοπη. Από τα νεκροταφεία των άστρων γεννιούνται τα ηλιακά συστήματα.

Έτσι λοιπόν, ο οδοιπόρος παίρνει ένα σώμα, ενέργεια, που κι αυτή δεν είναι δική του, είναι ηλιακή ενέργεια φιλτραρισμένη από την ατμόσφαιρα της γης. Μετά αποκτά συναισθήματα, που και αυτά παράγονται από το γήινο περιβάλλον του. Η αλληλεπίδρασή μας με το περιβάλλον μας διαμορφώνει τα συναισθήματά μας. Μας αρέσει το δάσος, η θάλασσα, το βουνό, τα ζώα, οι άλλοι άνθρωποι και με αυτά συνθέτουμε τον ψυχολογικό μας κόσμο. Δεν έχουμε συναισθήματα για τον Άδη και τον κάτω κόσμο γιατί δεν ζούμε εκεί και δεν τον γνωρίζουμε. Από εκεί, όμως, προέρχονται οι φόβοι μας στο άγνωστο.

Τέλος, ο οδοιπόρος έχει και ένα μυαλό, έναν νου που αποθηκεύει τις πληροφορίες που δέχεται από τα «πλοκάμια» του, τις αισθήσεις, τις ταξινομεί στον χώρο για να τις χρησιμοποιήσει στον κατάλληλο χρόνο. Ο νους είναι το εργαλείο που μας προσανατολίζει στις τρεις διαστάσεις, είναι ο πιλότος μας, αυτός που αντιλαμβάνεται ότι είμαστε επιβάτες στο διαστημόπλοιο Γη, αυτής της σφαίρας που πλέει στα νερά του διαστήματος και ποτέ δεν περνάει από το ίδιο σημείο αλλά ακολουθεί τη δική της αιώνια διαδρομή ανάμεσα στη γέννηση και τον θάνατό της.

«Να σκέπτεσαι με την καρδιά.»

-Αιγυπτιακό ρητό

Έχουμε λοιπόν, ένα σύνολο μορφών εναρμονισμένων, που το ονομάζουμε «προσωπικότητα» του οδοιπόρου. Είναι ένα λειτουργικό σύνολο, σαν ένα μοτέρ, σαν ένας κινητήρας με περιορισμένο χρόνο ζωής, ως τέτοιος, μέχρι να πάει για «ανακύκλωση». Το βασικό, φιλοσοφικό ερώτημα που μένει, είναι να βρούμε την ταυτότητα του οδοιπόρου. Ποιος είναι; Ποιος χειρίζεται τον κινητήρα, ποιος οδηγεί το αυτοκίνητο; Το αυτοκίνητο, η προσωπικότητα, θα πεθάνει, ο οδηγός όμως θα πεθάνει μαζί της;

Σαν να λέμε, ότι ένα αεροπλάνο, που είναι εξοπλισμένο με υπολογιστές που το οδηγούν να πετάξει και να κάνει φοβερά πράγματα, φτιάχτηκε από τους ίδιους αυτούς υπολογιστές. Αντίστοιχα, πιστεύουν οι υλιστές, ότι ένας άνθρωπος φτιάχνεται

από το ίδιο το μυαλό του. Η ύλη γεννά τον νου και ο νους την πραγματικότητα που ζούμε. Αυτό είναι μια μερική αλήθεια, για ένα συγκεκριμένο πεδίο. Υπάρχει ένα σημείο που διαφοροποιεί τα πράγματα. Ο υπολογιστής του αεροπλάνου και το μυαλό του ανθρώπου δεν μπορούν να συλλάβουν την ιδέα του εαυτού τους. Η ιδέα που τούς γέννησε ανήκει σε ανώτερο πεδίο, από το πεδίο στο οποίο λειτουργούν. Ένας άνθρωπος συνέλαβε την ιδέα του αεροπλάνου και θα πρέπει ένας ανώτερος νους από τον υπολογιστικό δικό μας να συνέλαβε την ιδέα μας, δηλαδή, το.... τι είναι άνθρωπος! Εμείς, πάντως, δεν το ξέρουμε ακόμα.

Αν ο νους του οδηγούδεν ξεπερνά τον νου του αυτοκινητού, από πού προέρχεται το παράλογο; Από πού προέρχεται η βούληση που νικά τα ένστικτα και ειδικά το ένστικτο της αυτοσυντήρησης; Ποιος αποφασίζει να θυσιάσει τη ζωή του και ποιος αντιλαμβάνεται πράγματα και αξίες που ξεπερνούν την ίδια τη ζωή;

Ελευθερία ή θάνατος είπαν κάποιοι. Δόξα είπαν άλλοι,
ρίσκο είπαν οι αστροναύτες που δεν γύρισαν...Πόσοι θυσιάσαν

τη ζωή τους για το καλό της ανθρωπότητας. Πατί πέθανε ο Σωκράτης ή ο Χριστός ή ο Τσε Γκεβάρα; Σίγουρα δεν είχε λήξει η ζωή του «αυτοκινήτου»τους. Ποιο ζώο θα έκανε κάτι τέτοιο, όσο έξυπνο και να είναι; Ποιος υπολογιστής θα κατέστρεφε το αεροπλάνο; Μόνο ο ...χαλασμένος.

Με όση λογική μου επιτρέπει η άγνοια μου και με όση δύναμη αντλώ από τη βούληση μου, δέχομαι σαν πνευματικούς προγόνους και καθοδηγητές μου, όσους δασκάλους μίλησαν για την ύπαρξη του πνεύματος και της αθάνατης ψυχής. Αυτό το πνεύμα ονομάζω κι εγώ οδοιπόρο και μαζί με την ύλη, την γέννηση και τον θάνατο και τους δρόμους του διαστήματος, τους θεωρώ αθάνατους.

Το μόνο που πεθαίνει είναι οι μορφές, που σε τελική ανάλυση, όπως λέει και η κβαντομηχανική, είναι φαινόμενα που εξαρτώνται από τον παρατηρητή και όπως λέει ο ανατολικός εσωτερισμός δεν είναι παρά πλάνη, μάγια, ψευδαίσθηση. Αυτό είναι το πεδίο στο οποίο απλώνουν, συνήθως, τις θεωρίες τους οι υλιστές.

Η επιστήμη μιλάει για παράλληλα σύμπαντα. Ο δάσκαλος μας λέει, δεν υπάρχουν παράλληλα σύμπαντα αλλά επαπτόμενοι κόσμοι. Εκεί που τελειώνει ο ένας αρχίζει ο άλλος. Πάντα υπάρχει επαφή αν και ποτέ δεν ενώνονται. Κανένα άτομο δεν ακουμπά σε άλλο άτομο και οι αποστάσεις μεταξύ τους είναι τεράστιες. Κάθε άτομο είναι ένας κινητήρας και οι συνάψεις τους δημιουργούν πιο ισχυρούς κινητήρες. Πώς επικοινωνούν μεταξύ τους; Μάλλον με επαγωγικά πεδία. Το διάστημα δεν είναι κενό, είναι επαγωγικό, μεταφέρει ενέργειες, πληροφορίες, πιέσεις, δυνάμεις, ...ζωή.

Η συνείδηση είναι το μαγικό στοιχείο που μας ταξιδεύει διαπερνώντας τα πεδία. Μας πάει στο στοιχείο της γης, του νερού, του αέρα, της φωτιάς. Ο νους ανήκει στο στοιχείο της φωτιάς. Οι ιδέες είναι όπως τα κβάντα του ορατού φωτός. Γι' αυτό, η συνείδησή μας μπορεί να μας φωτίσει. Μπορεί, από την άλλη, να μας κάνει και ζώο. Εμείς επιλέγουμε το πεδίο.

Ένα παιδί, στην αρχή της ζωής του, θεωρεί τον πατέρα του θεό. Όταν γίνεται έφηβος αρχίζει τους τσακωμούς και θεμελιώνει τις δικές του απόψεις και ταυτόχρονα προσκολλήσεις και με αυτή την επίδραση του περιβάλλοντος διαμορφώνει ένα μυαλό, έναν νου. Κατά κάποιο τρόπο, νοητικά, μας γεννά το περιβάλλον. Υιοθετούμε απόψεις και σχηματίζουμε γνώμες διαλέγοντας από τον σωρό που υπάρχει γύρω μας. Είναι κοινό μυστικό, ότι προτιμούμε να επιλέγουμε όσα περιλαμβάνουν πάθος και ηδονή και αποφεύγουμε να διαλέξουμε ό,τι μας πονά. Οι γνώμες και οι ιδέες μας παγιώνονται με την επανάληψη και γίνονται κόμπλεξ και μπλοκαρίσματα τοποθετημένα σωρηδόν μέσα στον νου. Μεγαλώνοντας, χάνουμε το νόημα της ζωής, γιατί η ζωή που ζούμε τελικά είναι κάποιου άλλου, κάπου μέσα μας μια φωνή λέει ...εγώ είχα άλλα όνειρα για τον εαυτό μου....

Στα προβλήματα του όντος μόνο η φιλοσοφία κάθεται σαν μάνα να μας ακούσει. Το γνώθι σ' αυτόν δεν είναι τομέας της επιστήμης, προς το παρόν. Ένας σύγχρονος επιστήμονας μπορεί να δει ένα αστέρι χίλια έτη φωτός μακριά, αλλά δεν μπορεί να δει το ελάττωμα μέσα του. Μόνο με τη φιλοσοφία μπορεί κανείς να βρει την ταυτότητά του.

Ο Πλάτωνας και ο Πλωτίνος ονομάζουν τις αρετές «καθάρσεις». Οι αρετές είναι δυνάμεις. Η φυσικότητα, η καλοσύνη, η αξιοπρέπεια, η εντιμότητα, η διάκριση, ο ηρωισμός και πολλές άλλες. Οι αρετές είναι σαν τα άροτρα που καλλιεργούν το χωράφι για να δεχτεί τους γόνιμους

σπόρους. Οι καλλιέργειες έφτιαξαν κουλτούρες και οι κουλτούρες πολιτισμό. Με την εξάσκηση των αρετών, ο άνθρωπος εκπαιδεύει τα χέρια του και καλλιεργεί τον νου του. Τον καθαρίζει από τα μπλοκ των προκαταλήψεων του, τον ανανεώνει, και το πιο σημαντικό: σπάει το φράγμα που τον χωρίζει από το πνεύμα του. Ο ήλιος φωτίζει για όλους αλλά εμείς πρέπει να ανοίξουμε τα παράθυρα, αλλιώς δεν θα μπει μέσα κι αν δεν τον βλέπαμε δεν θα πιστεύαμε ότι υπάρχει.

Το ίδιο συμβαίνει με το πνεύμα μας, με τη ψυχή μας, αφού δεν την βλέπουμε δεν πιστεύουμε ότι υπάρχει. Η αθάνατη ψυχή δεν κατεβαίνει στη λάσπη του υλικού κόσμου, οι δονήσεις τις είναι λεπτοφυείς και όχι τραχιές. Αν το δούμε επιστημονικά, τα άστρα στέλνουν τις ενέργειές τους στη γη. Εμείς τις αισθανόμαστε; Όχι! Ο εγκέφαλος δεν τις αντιλαμβάνεται, γιατί οι αισθήσεις μας είναι χονδροειδείς. Πρέπει να εκλεπτυνθούν. Χρειάζεται να συντονιστούμε. Υψηλότερη δόνηση, υψηλότερη συνείδηση, υψηλότερη κατανόηση. Είναι φυσικός νόμος!

Ας καθαρίσουμε τη λάσπη. Να σπάσουμε τις προκαταλήψεις, να πετάξουμε τις ξένες μάσκες τις φτιαγμένες από τα ελαττώματά μας. Να νιώσουμε τα πιο λεπτά συναισθήματα, που δεν μισούν, τις πιο λεπτές ιδέες, που δεν κατακρίνουν και τότε θα νιώσουμε κι αυτή τη λεπτή αύρα της ψυχής που πνέει χωρίς να φυσά.

Για να νιώσουμε τη ψυχή μας πρέπει να βγούμε πάνω από το κεφάλι μας. Στον εγκέφαλο είναι η δύναμη, αλλά το μυστικό κλειδί βρίσκεται στην καρδιά. Άμα η καρδιά λυγίσει ο εγκέφαλος παύει να σκέφτεται.

Τέσσερις Θεμελιώδεις Φόβοι

Κείμενο: Μιχάλης Βεριγάκης

Ο φόβος αποτελεί ένα αναπόσπαστο στοιχείο της ύπαρξης μας. Όσο όμως και αν αυτό είναι γενικά αποδεκτό ο καθένας μας ζει τον προσωπικό του φόβο, έναν φόβο που τον νοιώθει μοναδικό όπως αυτές τις μορφές φόβου που συνδέονται με τον θάνατο και την αγάπη! Καθετί νέο και άγνωστο, που είναι να κάνουμε για πρώτη φορά, εμπεριέχει όχι μόνο την χαρά για την περιπέτεια και το ρίσκο, αλλά συγχρόνως και διάφορες μορφές φόβου...! Σε κάθε ξεκίνημα, πριν από κάθε αλλαγή και νέα εμπειρία συνυπάρχει και ο φόβος!

Εκτός απ' αυτούς τους φόβους που είναι τυπικοί για συγκεκριμένες μεταβατικές φάσεις, υπάρχουν και άλλοι φόβοι πιο προσωπικοί, οι οποίοι επειδή δεν είναι γνωστοί σ' εμάς συχνά δεν τους καταλαβαίνουμε όταν εμφανίζονται στους άλλους! Κάποιος μπορεί για παράδειγμα να φοβάται την μοναξιά, κάποιος άλλος το πλήθος, ενώ ένας τρίτος φτάνει μέχρι την φοβική κρίση και τον πανικό όταν περνά μια γέφυρα ή μπαίνει σε ένα κλειστό δωμάτιο ή διασχίζει μια κορυφογραμμή. Ένας άλλος μπορεί να φοβάται ακίνδυνα ζώα όπως αράχνες, σκαθάρια, ποντίκια και άλλα!

Οι βασικές αυτές μορφές του φόβου σχετίζονται με την παρουσία μας και την διαβίωση μας σε έναν πλανήτη όπου επικρατούν τέσσερις μεγάλες ωθήσεις! Η περιστροφή της Γης γύρω από τον Ήλιο και ταυτόχρονα γύρω από τον εαυτό της αποτελούν τις δυο πρώτες ωθήσεις ή κατά μια έννοια ένα πρώτο συνδυασμό δυνάμεων! Επίσης, συνυπάρχουν άλλες δυο δυνάμεις που είναι αντίθετες και συμπληρωματικές ταυτόχρονα...! Η κεντρομόλος δύναμη η οποία είναι εκείνη που κρατά τον κόσμο μας ενωμένο, τον κατευθύνει προς τα μέσα, προς τις ρίζες του, δηλαδή προς το κέντρο και η φυγόκεντρος που ωθεί τον κόσμο προς τα έξω, προς την περιφέρεια και την δημιουργία! Μόνο η ισορροπία και των τεσσάρων αυτών ωθήσεων – δυνάμεων μπορεί να εξασφαλίσει την αρμονία και την φυσική τάξη αυτού του Κόσμου!

Ας φανταστούμε τώρα ότι ο άνθρωπος ως κάτοικος αυτού του πλανήτη υποτάσσεται στις αρχές και τους νόμους αυτούς και ότι φέρει μέσα του τις δυνάμεις που περιγράφηκαν, ως ασυνείδητες κινητήριες ενορμήσεις και παράλληλα λανθάνουσες απαιτήσεις. Έτσι, αν αναλογιστούμε, όπως θα δούμε παρακάτω, τις αντιστοιχίες αυτές στον ψυχικό μας

κόσμο, τότε συναντάμε τις βασικές μορφές του φόβου που έχουν σχέση με αυτές τις αρχετυπικές ωθήσεις αποκτώντας έτσι ένα βαθύτερο νόημα!

1. «ΣΧΙΖΟΕΙΔΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ»

Σε μια γενική προσέγγιση, η περιστροφή γύρω από τον εαυτό αντιστοιχεί ψυχολογικά με την ανάγκη – απαίτηση για αυτονομία!

Είναι οι προσωπικότητες εκείνες που ως θεμελιώδες πρόβλημα έχουν τον φόβο της αφοσίωσης και ταυτόχρονα βιώνουν έντονα την περιστροφή γύρω από τον εαυτό τους, την ανάγκη δηλαδή για αυτοπροστασία από τον κίνδυνο της απώλειας του Εγώ, τον κίνδυνο της εξάρτησης! Ο άνθρωπος αυτός προσπαθεί να είναι όσο το δυνατό περισσότερο ανεξάρτητος και αυτάρκης. Του είναι πολύ σημαντικό να μην χρειάζεται και να μην υποχρεώνεται σε κανέναν. Για αυτό απομακρύνεται συνήθως από τους συνανθρώπους του, αποστασιοποιείται, δεν τους επιτρέπει να τον πλησιάσουν πολύ και συναναστρέφεται περιορισμένα μαζί τους. Όταν η απόσταση μικραίνει, αισθάνεται να απειλείται ο χώρος του, να κινδυνεύει η ανάγκη του για ανεξαρτησία και ακεραιότητα και αμύνεται όσο μπορεί. Αναπτύσσει έτσι τον φόβο να πλησιάσει τον άλλο... αποφεύγει γενικά τις στενές προσωπικές σχέσεις και ψάχνει τρόπους προστασίας...! Η αποφυγή κάθε οικειότητας, από φόβο για τον άλλο και για την προσφερόμενη αφοσίωση, οδηγεί το σχιζοειδή άνθρωπο όλο και περισσότερο στην απομόνωση και την μοναξιά! Τα συναισθήματα συμπάθειας, τρυφερότητας και αγάπης που μας φέρνουν τον έναν κοντά στον άλλο τα βιώνει ως κάτι το πολύ επικίνδυνο!

Εφόσον κάθε προσέγγιση του προκαλεί φόβο, είναι αναγκασμένος, όσο περισσότερο τον πλησιάζει κάποιος τόσο να αποτραβιέται, κυρίως όταν διαισθάνεται τον κίνδυνο ότι μπορεί να αγαπήσει ή να αγαπηθεί, κάτι που το φαντάζεται μόνο ως εξάρτηση και παράδοση! Προκύπτει λοιπόν ένα πρόβλημα για αυτήν την δομή της προσωπικότητας! Να δώσει λύση στην σύγκρουση μεταξύ του πειστικού πόθου για ανθρώπινη προσέγγιση και του φόβου που κυριαρχεί και πηγάει απ' αυτήν!

Σε ότι αφορά την επιθετικότητα, επειδή πρακτικά τα άτομα αυτά υστερούν στην ικανότητα να νοιώθουν τον άλλο, δεν την αναζητούν εύκολα. Την εκφράζουν ανεξέλεγκτα και χωρίς ενοχές! Επίσης, λόγω του ότι μένουν αμέτοχοι στις ανθρώπινες

σχέσεις, δεν μπορούν να εκτιμήσουν τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει μια επιθετική συμπεριφορά προς τους άλλους! Για αυτό είναι συχνά απότομοι, ψυχροί, καυστικοί και τραχείς!

2. «ΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ»

Η περιστροφή γύρω από τον Ήλιο αντιστοιχεί στην ανάγκη να ανήκουμε σε ένα σύνολο, αλλά ταυτόχρονα και στις υποχρεώσεις που αυτό θέτει ως προϋπόθεση!

Στην περίπτωση αυτή βιώνεται έντονα ο φόβος στην αυτονομία & στο να εξελιχτούμε σε ένα αυτόνομο Εγώ! Σε σχέση με το κοσμικό μοντέλο και τις τέσσερις ωθήσεις που αναφέραμε στην αρχή, πρόκειται για τους ανθρώπους που βιώνουν έντονα την περιστροφή γύρω από ένα μεγαλύτερο κέντρο και αποφεύγουν την περιστροφή γύρω από τον εαυτό! Επίσης έχουν την τάση για αφοσίωση μέχρι το βαθμό να παραμελούν τις ανάγκες και τις επιθυμίες τους προκειμένου να ζήσουν αφοσιωμένοι στον άλλο! Οι καταθλιπτικοί εξαρτώνται από τον εξιδανικευμένο σύντροφο τους περισσότερο από κάθε άλλον, αναπτύσσοντας τόσο την ικανότητα και την προθυμία να αγαπούν, όσο και την ανάγκη να αγαπηθούν! Δεν αντέχουν την απόσταση και το διαχωριστικό κενό μεταξύ του Εγώ και του Εσύ που η σχιζοειδής προσωπικότητα έχει απόλυτη ανάγκη για να προστατευτεί και να διατηρηθεί! Έτσι, όσο λιγότερο έχει αναπτύξει την αυτονομία του με τόσο περισσότερο φόβο βιώνει το χωρισμό και την απόσταση και προσπαθεί να τ' αποφύγει!

Ο Σχιζοειδής τύπος προσπαθεί να προστατευτεί από την προσέγγιση των άλλων καλλιεργώντας την πεποίθηση ότι οι άνθρωποι είναι επικίνδυνοι και ανάξιοι εμπιστοσύνης,

αποφεύγοντας με αυτό τον τρόπο τον φόβο του για αφοσίωση. Ο Καταθλιπτικός άνθρωπος κάνει το αντίθετο ακριβώς. Εξιδανικεύει τους ανθρώπους, κυρίως τους πλέον οικείους, τους αθώνει, συγχωρώντας τις αδυναμίες τους ή παραβλέποντας τις αρνητικές του πλευρές. Αν η προσέγγιση σημαίνει για τον καταθλιπτικό ασφάλεια και τρυφερότητα, στο σχιζοειδή σημαίνει απειλή και περιορισμό της αυτάρκειας και αυτονομίας του!! Ο πρώτος αρνείται να αντιληφθεί σ' αυτούς κάτι κακό ή ανησυχητικό, διότι αυτό θα έθετε σε κίνδυνο την σχέση που έχει ανάγκη να εμπιστευτεί! Για να μπορεί να εμπιστευτεί και να αγαπά απεριόριστα, αναγκάζεται να καταπιέζει κάθε κριτική και αμφιβολία, σε σημείο που να μην τις συνειδητοποιεί τελικά! Στάση που έχει ως συνέπεια πολλές φορές την εκμετάλλευση των «καλών» του προθέσεων! Απαιτεί από τον εαυτό του να είναι καλός και η συγκαταβατικότητα, η ετοιμότητα για βοήθεια, η κατανόηση και η συμπόνια είναι ορισμένα από τα

χαρ/κα του. Με αυτό τον τρόπο παραιτείτε ή απομακρύνεται κανείς από τον εαυτό του μέχρι να τον χάσει...! Το τίμημα είναι ουσιαστικό καθώς δεν αποτολμά να βιώσει καμιά του επιθυμία, καταπιέζοντας κάθε εσωτερική τάση για παρόρμηση και εμπιστοσύνη στον εαυτό του! Έτσι η αυτοεκτίμηση προβάλλει πολύ ευάλωτη και η προοπτική της αυτοπραγμάτωσης επίσης αδύναμη, με κίνδυνο να μην έχει ξεκάθαρο ένα βασικό νόημα στην ζωή!

Σε ότι αφορά την επιθετικότητα διακρίνει κανείς πολύ εύκολα την αδυναμία τους στο να εκφράσουν και να διεκδικήσουν τις αξιώσεις και τα συναισθήματά τους! Πως θα μπορούσε κανείς με ένα τέτοιο ψυχοδυναμικό υπόβαθρο να εκφράσει εύκολα το θυμό του, να διεκδικήσει και να επιβληθεί, όταν φοβάται τόσο πολύ την απώλεια και εξαρτάται τόσο πολύ από την αγάπη! Ωστόσο ο θυμός και η επιθετικότητα είναι συναισθήματα αναπόφευκτα μέχρι ένα βαθμό επιβεβαίωσης και ωριμότητας!

3. «ΨΥΧΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ»

Η Τρίτη απαίτηση που στο κοσμικό μοντέλο μας αντιστοιχεί στην κεντρομόλο δύναμη αντιστοιχεί στην επιδίωξη σταθερότητας και διάρκειας. Σχεδιάζουμε και βάζουμε στόχους σαν να πρόκειται να ζήσουμε αιώνια, σαν να παραμένουν όλα αμετάβλητα. Και ο φόβος που εμφανίζεται σε αυτή την περίπτωση σχετίζεται με αυτήν ακριβώς την επίγνωση της παροδικότητας μας, που μας φρενάρει στο να τολμήσουμε κάτι καινούριο! Θέλουμε να συντηρήσουμε τα πράγματα και το κίνητρο ακριβώς για δράση κρύβεται πίσω απ' αυτήν την φανταστική επίγεια αιωνιότητα, την εικόνα της σταθερότητας και της διάρκειας.

Σε αυτήν την κατηγορία κυριαρχεί ο φόβος για το παροδικό, το πρόσκαιρο... και αντίστοιχα η έντονη προσπάθεια που καταβάλλεται για να βιώσει αυτή την σιγουριά και την διάρκεια! Κάθε αλλαγή ενεργοποιεί τον φόβο της παροδικότητας, πράγμα που προσπαθεί με κάθε τρόπο να εμποδίσει! Ο Ψυχαναγκαστικός αναζητά πάντα το ίδιο, το γνώριμο και οικείο ή επιδιώκει την επαναφορά του. Κάθε μορφή αλλαγής τον ενοχλεί, τον κάνει ανήσυχο και πολλές φορές τον φοβίζει! Για αυτό προσπαθεί να εμποδίσει ή να περιορίσει τις αλλαγές και όσο το δυνατόν να τις καταπολεμήσει και να τις εξουδετερώσει. Στρέφεται έτσι εναντίον κάθε νεωτερισμού! Η προσπάθεια αυτή εκφράζεται σε γενικές γραμμές στην

ακλόνητη εμμονή στη δική του γνώμη, στις απόψεις του, στις συνήθειές και εμπειρίες του, που προσπαθεί να τις ανάγει σε αρχές με παντοτινή ισχύ και σε ακλόνητους κανόνες! Όταν δεν είναι δυνατόν να αποφύγει τις αλλαγές και νέες εμπειρίες, τις παρεξηγεί σκόπιμα και τις απορρίπτει με επιχειρήματα, στάση που φανερώνει συχνά ότι δεν επιδιώκει την αντικειμενικότητα!

Πίσω από κάθε συνήθεια, κάθε δόγμα και φανατισμό υπάρχει πάντα ο φόβος για την αλλαγή και την παροδικότητα, που είναι στην ουσία ο φόβος για τον θάνατο! Για αυτό τα άτομα αυτά δύσκολα μπορούν να δεχτούν να ξεφύγει κάτι ή κάποιος από την εξουσία τους και την θέληση τους! Το ψυχαναγκαστικό άτομο δύσκολα μπορεί να δεχτεί ότι στη ζωή τίποτα δεν είναι απόλυτο! Πιστεύει ότι μπορεί να κατατάξει τα πάντα σε ένα σύστημα, ώστε να μπορεί να τα ελέγχει και να τα εξουσιάζει! Αν το κριτήριο που κυριαρχεί είναι αυτό, καταστρέφεται η φυσική ροή των πραγμάτων, απλοποιώντας με ένα τρόπο αυθαίρετο την πολλαπλότητα της ζωής!

Προσπαθούν με την άσκηση όλο και μεγαλύτερης εξουσίας, να φτάσουν σε τέτοιο σημείο ώστε τίποτα το ανεπιθύμητο και απρόβλεπτο να μην συμβεί στην ζωή τους! Έτσι, στην προσπάθειά τους να προστατευτούν και να προετοιμαστούν για την αντιμετώπιση της ζωής, χάνουν την ίδια την Ζωή! Η αγάπη, αυτό το υπέροχο συναισθηματικό βίωμα που μπορεί να εξελιχθεί σε επικίνδυνο πάθος και σε παράλογα όρια, προκαλεί βαθιά ανησυχία στα ψυχαναγκαστικά άτομα. Πρόκειται για κάτι που δεν μπορεί να ελέγξει εύκολα κανείς, που δεν ακολουθεί προσχεδιασμένους κανόνες, που δεν υποτάσσεται εύκολα στη βούληση και μπορεί να κατακλύσει κάποιον σε βαθμό που να τον οδηγήσει σε πράξεις άλογες! Αυτά τα χαρακτηριστικά δεν συμβιβάζονται με τις εξουσιαστικές τάσεις των ατόμων αυτών και την ανάγκη τους για ασφάλεια! Για αυτό είναι προσεχτικοί και φειδωλοί όταν πλησιάζουν συναισθηματικά κάποιον, δεν μπορούν να αφεθούν, ούτε κατανοούν τα συναισθήματα του συντρόφου τους!

Η επιθετικότητα στον ψυχαναγκαστικό είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστική, καθώς αναγκάστηκε να την απαγορεύσει στον εαυτό του όσο ήταν παιδί...! Έχει δυσκολία μεγάλη με την επιθετικότητα και τις ενορμήσεις του γενικά! Μια ήπια μορφή νόμιμης επιθετικότητας είναι η υπερβολική τυπικότητα, η οποία αποτελεί την συνηθέστερη μορφή έκφρασης της επιθετικότητας, χωρίς να γίνεται αυτό συνειδητό από το

ψυχαναγκαστικό άτομο! Μπορεί να φτάσει ακόμη και στην σαδιστική συμπεριφορά για να εκφράσει τις παρορμήσεις του μέσω της τυπικότητας! Ο υπάλληλος που σταματά την δουλειά του στην ώρα του ακριβώς, ενώ θα μπορούσε να εξυπηρετήσει άνετα και κάποιον άλλο ακόμα, ο δάσκαλος που υπογραμμίζει και το παραμικρό λάθος απροσεξίας, ο ξεταστής που δέχεται μόνο την ακριβή απάντηση που περιμένει και ο δικαστής που ακολουθεί το αυστηρό γράμμα του νόμου αποτελούν κάποια χαρ/κα παραδείγματα! Όπως συμβαίνει συχνά και στα σώματα ασφαλείας..., η επιθετικότητα δεν κατευθύνεται ενάντια στον εαυτό τους, όπως συμβαίνει στο καταθλιπτικό άτομο αλλά ενάντια σε κάτι ή σε κάποιον έξω απ' αυτούς και μάλιστα με επαναπαυμένη την συνείδηση, διότι είναι πεπεισμένοι ότι εξυπηρετούν έναν σκοπό! Πρόκειται για το φαινόμενο της νόμιμης έκφρασης βίας και επιθετικότητας που παρατηρείται ολοένα και περισσότερο στον κόσμο μας σήμερα όχι μόνο στους απλούς ανθρώπους αλλά δυστυχώς και στα όργανα που είναι επιφορτισμένα να επιβάλλουν την τάξη! Και το κάνουν συχνά χωρίς κανένα κριτήριο, χωρίς κατανόηση, χωρίς ανθρωπισμό, αλλά επιβάλλοντας οριζόντια και άδικα μέτρα προς τον όποιο παραβάτη...!!

4. «ΥΣΤΕΡΙΚΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ»

Και η Τέταρτη απαίτηση που αντιστοιχεί στην φυγόκεντρο δύναμη απαιτεί από εμάς να ζούμε την ζωή σαν να ήταν όλα παροδικά. Να είμαστε ανοιχτοί στο καινούριο και πάντα έτοιμοι για αλλαγές! Εδώ εμφανίζεται ο φόβος του περιορισμού των δυνατοτήτων μας και της ελευθερίας μας.

Ο τύπος αυτής της προσωπικότητας αναζητεί την αλλαγή και την «ελευθερία», ενθουσιάζεται με κάθε καινοτομία και του αρέσει να ρισκάρει! Ωστόσο φοβάται τους περιορισμούς, τις παραδόσεις και τους κανόνες, αυτά ακριβώς δηλαδή που ένα ψυχαναγκαστικό άτομο θεωρεί πολύ σημαντικά, όπως και τις δεσμεύσεις...! Η στάση του υστερικού απέναντι σε αυτή την πραγματικότητα της ζωής είναι κάπως υπερβίαλη! Την αμφισβητεί, την παραβλέπει, την υποτιμά, προσπαθεί να την ξεπεράσει, να την αποφύγει, να την παρακάμψει με κάθε τρόπο για να μην την αποδεχτεί! Υιοθετεί έτσι μια φαινομενική ελευθερία που τον οδηγεί να ζει σε έναν κόσμο φανταστικό και ψεύτικο και απομακρυσμένο από την αλήθεια αυτού του κόσμου, που τελικά δεν θέλει να αποδεχτεί...! Καθώς, για να ξεπεράσεις κάτι έστω παροδικό και ψεύτικο πρέπει να το αποδεχτείς. Όχι απαραίτητα να συμβιβαστείς αλλά να μην το παραβλέψεις! Αγνοεί έτσι, με αυτό τον τρόπο, την ύπαρξη της αιτιοκρατίας (κάρμα) και την Μοιραία πραγματικότητα!

Σε σχέση με την αγάπη ο τύπος αυτός της υστερικής δομής αγαπά καθετί που θα μπορούσε να αυξήσει την αυτοεκτίμησή του! Του αρέσει να βιώνει έντονες συναισθηματικές καταστάσεις! Ο υστερικός βλέπει το σύντροφο του σαν έναν καθρέπτη για να βλέπει τον εαυτό του αξιαγάπητο και να αυξάνει έτσι την ευάλωτη αυτοεκτίμησή του! Ο ναρκισσισμός του χρειάζεται συνεχή επικύρωση για αυτό επηρεάζεται εύκολα από τα κομπλιμέντα που τα πιστεύει με ευχαρίστηση! Οι σχέσεις όμως που βασιζονται τόσο πολύ στην ανάγκη επιβεβαίωσης δεν είναι φυσικά ανθεκτικές γιατί αυτές οι ανάγκες δεν καλύπτονται πάντοτε με ικανοποιητικό τρόπο. Αποζητούν την αγάπη με έναν εξωτερικό τρόπο, ενώ αυτό που χρειάζονται είναι να μάθουν να αγαπούν τον εαυτό τους και να βρίσκουν την πολυπόθητη αγάπη μέσα τους.

Επίσης, ένα άλλο πρόβλημα που χαρακτηρίζει αυτά τα άτομα είναι ότι εξιδανικεύουν τον γονέα με τον οποίο ήταν περισσότερο προσκολλημένοι κατά την παιδική ηλικία τους και επιζητούν να ξαναζήσουν τον παιδικό αυτό ανταγωνισμό

τους για τον ένα από τους δυο γονείς...! Για αυτό και έχουν την τάση να εμπλέκονται συχνά ανάμεσα σε ζευγάρια προκειμένου να επιβεβαιωθούν μέσα απ' αυτό! Στην επιλογή στις συναισθηματικές τους σχέσεις, το γόητρο, τα υλικά αγαθά, το επάγγελμα, η περιουσία, οι τίτλοι και τα εξωτερικά πλεονεκτήματα, έχουν για αυτούς σημαντικότερη αξία από τον χαρακτήρα και την πνευματική ταυτότητα ενός ανθρώπου! Επηρεάζονται εύκολα από επιφανειακά πράγματα και τους χαρακτηρίζει μια παιδικότητα! Ο φόβος τους να βιώσουν μια πιθανή αναξιότητα σε κάποιο τομέα, μπορεί να εξελιχθεί σε μανία για επιβεβαίωση που δεν μπορεί φυσικά να ικανοποιηθεί εύκολα εφόσον αναζητείται περισσότερο στον εξωτερικό κόσμο και όχι στον ίδιο τους τον εαυτό! Η ανάπτυξη μιας πραγματικής ικανότητας για αγάπη προϋποθέτει αληθινή αυτοεκτίμηση!

Και η επιθετικότητα του εκφράζεται κυρίως μέσα από τον ανταγωνισμό... καλύπτοντας την ανάγκη του για υπεροχή! Αυτό που έχουν κυρίως στερηθεί οι υστερικές προσωπικότητες είναι η καθοδήγηση και τα πρότυπα, στοιχεία απαραίτητα κατά την φάση περάσματος από την παιδική ηλικία στην ενήλικη ζωή. Προκειμένου να μπορεί να ωριμάσει σωστά και να αποδεχτεί τις αναγκαιότητες της ζωής εγκαταλείποντας την παιδική συμπεριφορά και ανεμελιά! Χρειάζεται πρότυπα που θα χαράζουν τον προσανατολισμό του και να έχει βιώματα που να τα θεωρεί αξία προς επιδίωξη! Επίσης, πολλά αντιδραστικά παιδιά έχουν σαν ψυχολογικό υπόβαθρο μια υστερική δομή που τους ωθεί να απορρίπτουν τους υπερβολικούς περιορισμούς ενός αυστηρού, εξουσιαστικού περιβάλλοντος! Ως προς την ηθική έχουν παρόμοιες αφελείς θέσεις και αποφεύγουν δεσμεύσεις ή υποχρεώσεις! Θεωρούν τα πάντα σχετικά και ψάχνουν τις αιτίες έξω από τον εαυτό τους γεγονός που δυσκολεύει την αυτογνωσία και την αυτοκριτική!

Οι τέσσερις βασικές μορφές του φόβου και αντίστοιχα οι τέσσερις βασικές ωθήσεις ή απαιτήσεις αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι της ύπαρξης μας, που έχει γενικότερη ισχύ και δεν μπορεί να αποτραπεί. Αυτό το διαπιστώνουμε και από το γεγονός ότι σε κάθε περίπτωση της ζωής έχουμε πάντα τέσσερις δυνατότητες αντίδρασης! Η στάση μας απέναντι σε κάθε σχέση, σε κάθε καθήκον ή απαίτηση μπορεί ανάλογα να διαφοροποιηθεί. Μπορούμε να αποστασιοποιηθούμε από μια οποιαδήποτε κατάσταση (Σχιζοειδής) ή μέσω της αγάπης να ταυτιστούμε με αυτήν (Καταθλιπτικός). Μπορούμε επίσης

να την δεχτούμε ως κανόνα (Ψυχαναγκαστικός) ή αντίθετα, ανάλογα με τις επιθυμίες μας, να προσπαθήσουμε να την αλλάξουμε (Υστερικός).

Ακόμη, στην σχέση ενός παιδιού κι ενός παιδαγωγού, θα λέγαμε ότι απαιτείται από τον παιδαγωγό μια αναγκαία δημιουργική απόσταση, για να γνωρίσει την ατομικότητα του παιδιού και να του επιτρέψει να ζει σύμφωνα με αυτήν. Απαιτεί μια στάση αγάπης για να δώσει τη δυνατότητα στο παιδί να αισθανθεί εμπιστοσύνη και για να μπορέσει ο ίδιος να το κατανοήσει συναισθηματικά. Απαιτεί επίσης μια υγιή αυστηρότητα και συνέπεια, για να μάθει το παιδί τους κοινωνικούς κανόνες και τέλος απαιτεί σεβασμό και εμπιστοσύνη στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του παιδιού, για να μην διαμορφωθεί η προσωπικότητα του κατά τα πρότυπα και τις επιθυμίες μονάχα του παιδαγωγού και δεν μπορέσει έτσι το παιδί να γίνει ο εαυτός του!

Πίσω από τις τέσσερις αυτές μορφές του φόβου υπάρχουν γενικότερα ανθρώπινα προβλήματα, που όλοι αντιμετωπίζουμε.

[Σχιζοειδής] Ο καθένας μας έχει νοιώσει τον φόβο της αφοσίωσης και έτσι της εξάρτησης στις διάφορες μορφές του, οι οποίες εμπεριέχουν την αίσθηση της απειλής της ύπαρξης μας, του ατομικού μας χώρου! Κάθε φορά που εμπιστευόμαστε και ανοιγόμαστε προς τα έξω, κάθε φορά που εκδηλώνουμε αγάπη και τρυφερότητα, γινόμαστε πιο ευάλωτοι και αισθανόμαστε

πιο εύθραυστοι. Είναι σαν να δίνουμε και να εκθέτουμε στον άλλο ένα μέρος του εαυτού μας! Ο φόβος της αφοσίωσης λοιπόν είναι συνυφασμένος με τον φόβο της απώλειας του Εγώ!

[Καταθλιπτικός] Ο καθένας μας έχει νοιώσει επίσης το φόβο της διαφοροποίησης του Εγώ, τον φόβο της Αυτονομίας - Ατομικότητας, μέσω του οποίου εκφράζεται με διάφορους τρόπους ο φόβος της μοναξιάς! Διότι, αυτονομία με ένα τρόπο σημαίνει και διαφοροποίηση από τα κοινά που παρέχουν προστασία. Όσο πιο πολύ γινόμαστε ο εαυτός μας άλλο τόσο μπορούμε να είμαστε μοναχικοί και να βιώνουμε περισσότερο την απομόνωση ως άτομα!

[Ψυχαναγκαστικός] Έχει αντιμετωπίσει ο καθένας μας, με τον τρόπο του, και τον φόβο της παροδικότητας. Η αίσθηση που βιώνουμε κατ' επανάληψη ότι κάτι σταματά, τελειώνει και ότι ξαφνικά δεν υπάρχει πια, είναι γνωστή σε όλους! Όσο πιο σφιχτά κρατάμε κάτι και θέλουμε να παραμείνει σε εμάς, τόσο περισσότερο υποκύπτουμε σε έναν φόβο, του οποίου οι διάφορες παραλλαγές εμπεριέχουν τον κοινό φόβο στην αλλαγή και την μεταβολή!

[Υστερικός] Τέλος, ο καθένας μας έχει γνωρίσει τον φόβο της αναγκαιότητας και της σκληρής, αναπόφευκτης οριστικότητας (στις διάφορες μορφές της εκδήλωσης της), που από κοινού εμπεριέχουν τον φόβο του περιορισμού! Όσο περισσότερο

επιδιώκουμε μια ελευθερία χωρίς υποχρεώσεις άλλο τόσο ερχόμαστε αντιμέτωποι με τον φόβο που προκαλούν οι συνέπειες και τα όρια μιας αναπόφευκτης πραγματικότητας...!

Αδυνατώντας να αποφύγουμε τους μεγάλους φόβους της ύπαρξης μας, οι οποίοι είναι τόσο σημαντικοί για την ανάπτυξη και την ωρίμανση μας, πληρώνουμε το τίμημα της προσπάθειας που κάνουμε για να τους παρακάμψουμε με πολλούς μικρούς και ασήμαντους φόβους. Αυτοί οι νευρωτικοί φόβοι μπορούν να αφορούν οτιδήποτε και λύνονται μόνο αν αναγνωρίσουμε τον πραγματικό φόβο που κρύβεται από πίσω τους και τον αντιμετωπίσουμε! Μεταθέτοντας, ελαχιστοποιώντας και διαστρεβλώνοντας τους υπαρξιακούς φόβους εμφανίζονται οι νευρωτικοί φόβοι, που φαινομενικά είναι ασήμαντοι δεν παύουν όμως να είναι πολύ κουραστικοί και πολλές φορές και βασανιστικοί.

Θα πρέπει να τους δούμε λοιπόν ως ένα σήμα κινδύνου, ως μια ένδειξη ότι κάτι δεν πάει καλά. Θέλουμε να αποφύγουμε κάτι αντί να το αντιμετωπίσουμε. Κάτι σημαντικό που ο φόβος προσπαθεί να καλύψει μεταθέτοντας το αλλού! Η μετάθεση του στους νευρωτικούς φόβους που υποκαθιστούν, όχι μόνο μας εμποδίζει και μας παραλύει αλλά μας αποτρέπει και από τα σημαντικά καθήκοντα της ζωής μας.

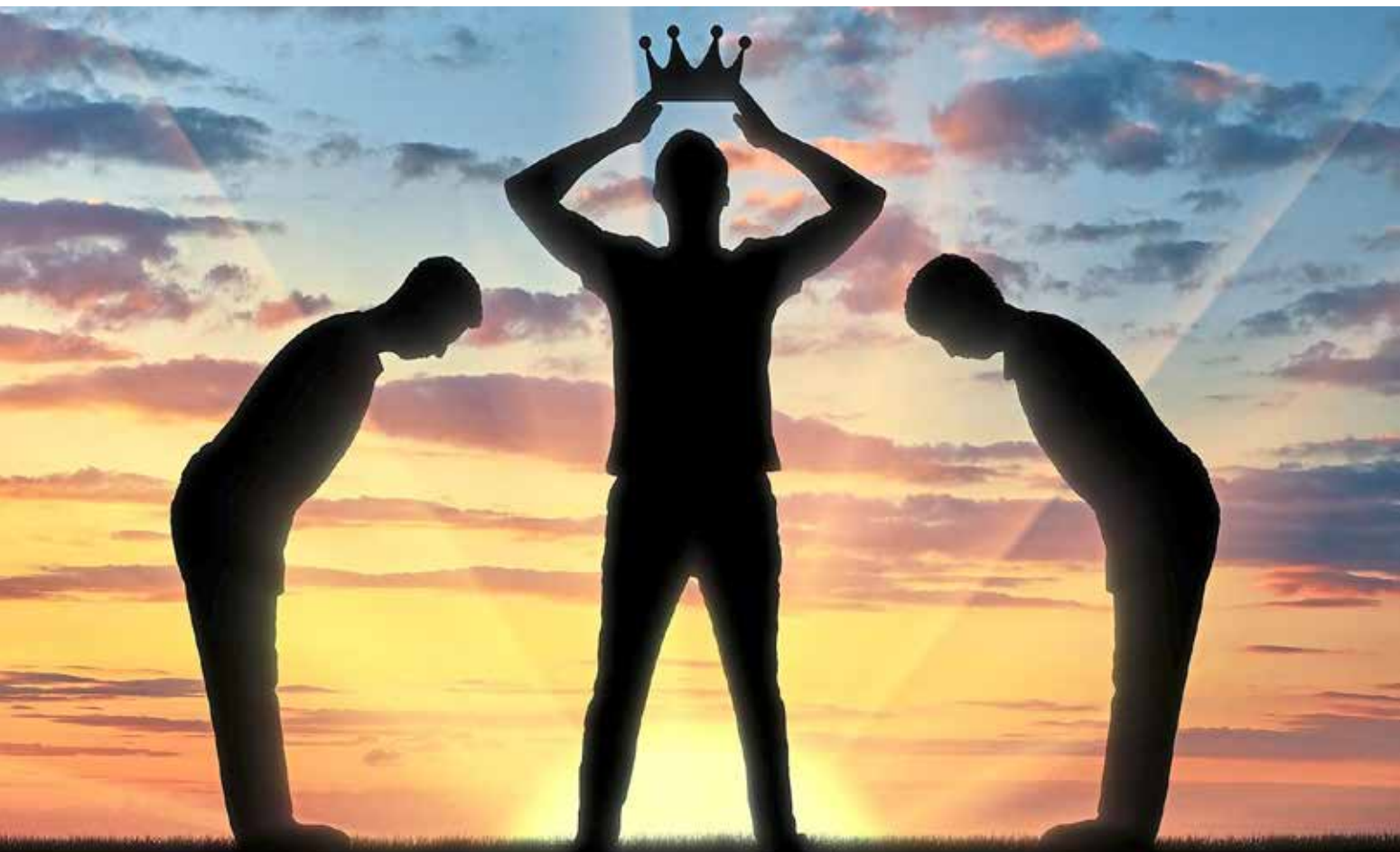
Η συνάντηση, λοιπόν, με τους μεγάλους φόβους, είναι ένα μέσον της ωρίμανσης και της εξέλιξης μας! Ο φόβος στις βασικές του μορφές, όπως περιγράφηκαν, αποκτά λοιπόν μια ιδιαίτερη σημασία. Δεν αποτελεί πλέον ένα κακό που πρέπει κατά το δυνατό να αποφευχθεί, αλλά έναν αναγκαίο παράγοντα της εξέλιξης μας από τα πρώτα της στάδια, όπου αρχίζει η συνείδηση να ενσταλάζεται σταδιακά στην ύπαρξή μας!

Όποτε βιώνουμε έναν από τους μεγάλους φόβους, σημαίνει ότι βρισκόμαστε μπροστά σε μια από τις μεγάλες απαιτήσεις της ζωής: με την αποδοχή του φόβου και με την προσπάθεια μας να τον αντιμετωπίσουμε, αποκτούμε ηθική δύναμη!

Κάθε ορθή διαχείριση και αντιμετώπιση ενός φόβου αποτελεί μια νίκη που μας δυναμώνει ενώ κάθε αποφυγή του είναι μια ήττα που μας εξασθενίζει!

« Αν ο καθένας ήξερε τα πάντα για τον άλλο, εύκολα θα τον συγχωρούσε! Υπερηφάνεια δεν θα υπήρχε πια, ούτε υπεροψία.»
(HAFIZ)

Από το Ομώνυμο βιβλίο του FRITZ RIEMAN “
ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΦΟΒΟΥ»

Τι είναι το Μάτριξ;

Κείμενο: Γιώργος Βενέτης

Η λέξη αυτή έγινε γνωστή από την κινηματογραφική τριλογία που πρωτοεμφανίστηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1990. Στα λατινικά Matrix σημαίνει θηλυκό, όπως και καρπός, και παράγεται από το Materia που σημαίνει ύλη και αυτό από το Mater (μητέρα). Κυριολεκτικά σημαίνει δίκτυο, πίνακας, πλέγμα, μήτρα. Από τις έννοιες του δικτύου και του πλέγματος, οδηγούμαστε στην εικόνα του ιστού της αράχνης, τέλια κατασκευασμένου για να παγιδεύει τα θύματά της.

Πλέον, με τη λέξη Μάτριξ εννοούμε την πραγματικότητα στην οποία είμαστε εγκλωβισμένοι, είτε από την κοινωνική και φυσική σκοπιά της, είτε από την πνευματική. Σε έναν κόσμο τεχνολογίας, όπως συμβαίνει και στις ταινίες, το Matrix γίνεται σύμβολο της εικονικής πραγματικότητας και, μιλώντας με φιλοσοφικούς όρους, της παγκόσμιας πλάνης, που παγιδεύει λαούς και ανθρώπους, αντίστοιχο της σανσκριτικής λέξης

Maya. Όλες αυτές οι έννοιες σχετίζονται με την ίδια τη φύση της πραγματικότητας, την κατασκευαστική δομή της, όπου τίποτα δεν είναι όπως φαίνεται.

Το Μάτριξ είναι λοιπόν μια πλάνη που μας κρατά τυφλούς, σε μια κοιμισμένη κατάσταση, την οποία όμως αντιλαμβανόμαστε ως απτή και απόλυτη πραγματικότητα. Διότι σπάνια θα αναρωτηθούμε τι είναι πραγματικό και τι δεν είναι. Συνήθως είμαστε βέβαιοι πως αυτό που βλέπουμε μπροστά μας είναι και το πραγματικό. Το ότι μπορούμε να δούμε και να νιώσουμε τα υλικά αντικείμενα, δεν σημαίνει απαραίτητα ότι αυτά είναι και αληθινά. Βλέπουμε και αγγίζουμε συμπαγή αντικείμενα, όμως η σύγχρονη επιστήμη μας λέει ότι η συνεχής κίνηση των μορίων τους δημιουργούν την ψευδαίσθηση του συμπαγούς. Βλέπουμε παντού χρώματα, που όμως δεν υπάρχουν. Αναφερόμαστε στο παρόν, που όμως διαρκεί κλάσματα του δευτερολέπτου και συνεχώς μας ξεφεύγει, και πολλά άλλα, μόνο στο υλικό επίπεδο.

Στο κοινωνικό επίπεδο πιστεύουμε πως αυτά που διαβάσαμε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή είδαμε στην τηλεόραση είναι αληθινά, όπως πιστεύουμε ως αληθινά όσα μας λένε για το οικονομικό σύστημα, τις τιμές των προϊόντων και γενικά την παγκόσμια οικονομία. Έτσι το Μάτριξ βρίσκεται παντού, όλη η καθημερινότητά μας, πολλές φορές κατευθυνόμενη και ήδη προκαθορισμένη, εξελίσσεται μέσα του και εμείς έχουμε την εντύπωση ότι είμαστε ελεύθεροι ή ότι επιλέγουμε ελεύθερα. Και όπως μας παρουσιάζεται και στην ταινία, οι περισσότεροι άνθρωποι αγνοούν την ύπαρξή του, κάποιοι γνωρίζουν ότι ζουν μία πλάνη, αλλά θέλουν να συνεχίζουν να ζουν ναρκωμένοι και μάλιστα αγωνίζονται για να διατηρήσουν την ψευδαισθηση υπαρκτή, ενώ πολλοί λίγοι αντιστέκονται και προσπαθούν να αφυπνίσουν τον εαυτό τους και την κοινωνία.

Μπορούμε να αποδώσουμε στο Μάτριξ και πολλές άλλες προεκτάσεις, εφόσον πολλοί άνθρωποι έχουν παγιδευτεί μέσα στη δικιά τους αντίληψη για την πραγματικότητα, και αρνούνται ότι υπάρχουν πολλά που αγνοούν. Στο σημείο αυτό, βλέπουμε πολλές ομοιότητες ανάμεσα στην έννοια του Μάτριξ και στον μύθο του σπηλαίου του Πλάτωνα. Σύμφωνα με τον αρχαίο αυτό μύθο, είμαστε όλοι αλυσοδεμένοι σκλάβοι ενός συστήματος, που μας παρουσιάζει τις σκιές των πραγμάτων ως αληθινές, ενώ εμείς θεωρούμε πως ό,τι ακούμε και βλέπουμε είναι η μοναδική πραγματικότητα. Άλλωστε, οι 2 έννοιες, αυτή του σπηλαίου και του Μάτριξ – μήτρας, μας κάνουν να αντιληφθούμε ότι αναφέρονται στην ίδια αλήθεια

– πραγματικότητα. Και ότι η ίδια η ταινία βασίστηκε σε αυτήν την αρχαία παραβολή.

Ένα ερώτημα που τίθεται είναι πόσο τελικά μας βολεύει η ζωή μέσα σε ένα Matrix. Το Matrix κυβερνά όλα όσα έχουμε συνηθίσει και δεν θέλουμε να αλλάξουμε στις ζωές μας. Ένας υποσυνείδητος φόβος που μας εμποδίζει να σπάσουμε τις συνήθειές μας και να απελευθερωθούμε. Από την άλλη, οι περισσότεροι άνθρωποι δεν ξέρουν τι ακριβώς θέλουν, είναι βολεμένοι στο μικρό κελί του νου τους και δεν ανησυχούν όσο βλέπουν και τους άλλους να είναι στα κελιά τους. Δεν θέλουν να είναι στ' αλήθεια ελεύθεροι. Ή έστω δεν ξέρουν καν γιατί να είναι ελεύθεροι, δεν έχουν λόγο να είναι ελεύθεροι.

Είτε το Μάτριξ είναι απλά ο εκδηλωμένος κόσμος (ο Πλάτων δίδασκε ότι η ανθρώπινη ψυχή προέρχεται από έναν ανώτερο πνευματικό κόσμο, του οποίου ο εκδηλωμένος κόσμος δεν είναι παρά η σκιά), είτε βρίσκεται πίσω από το οικονομικό και τραπεζικό σύστημα, είτε τις κυβερνήσεις, είτε απλά είναι η ρουτίνα και η καθημερινότητα, είτε τα λανθασμένα πιστεύω, οι εθισμοί και οι πεποιθήσεις μας, είμαστε όλοι δεσμώτες της Σπηλιάς – Μάτριξ.

Ένας από τους ιστούς του Μάτριξ, είναι τα ΜΜΕ (Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης), που με τη χρήση ψεμάτων (fake news) και προπαγάνδας, επιδιώκουν να παραμένουμε τρομοκρατημένοι και γεμάτοι φόβο για τη ζωή. Μας κρατούν σε άγνοια, πλάθοντας την πραγματικότητά μας, για μας. Οι θρησκείες (στην εξωτερική και καθαρά μορφική τους

όψη, γιατί το εσωτερικό νόημα των θρησκειών μιλά για τις αναλλοίωτες αλήθειες, κρυμμένες έστω από συμβολισμούς και αλληγορίες) επίσης μας κρατούν σε άγνοια και σε διχόνοια εδώ και χρόνια. Το οικονομικό σύστημα διατηρεί τους ανθρώπους σε πλήρη ανέχεια, δημιουργώντας τεράστιες ανισότητες. Η απληστία για το χρήμα και την εξουσία έχουν δηλητηριάσει τον νου και τη νοημοσύνη μας και μάς κρατάνε παγιδευμένους μέσα στο Μάτριξ.

Σήμερα, ανταγωνιζόμαστε ο ένας τον άλλον αντί να συνεργαζόμαστε. Δεν καταλαβαίνουμε ότι ο πόνος, το στρες, οι δυσκολίες μας καταβάλλουν καθημερινά και έτσι σταδιακά χάνουμε τη θέληση για Ζωή. Άραγε θα ξυπνήσουμε ώστε να σταματήσουμε όλη αυτή την τρέλα πάνω στον πλανήτη; Θα ξυπνήσουμε από το Μάτριξ, όπως έκανε ο Νίο, ή απλά θα συνεχίσουμε να διατηρούμε το υπάρχον σύστημα όσο πιο ζωντανό γίνεται;

Ωστόσο, η έννοια του Μάτριξ δεν έχει μόνο αρνητική χροιά. Ο ιστός της αράχνης, δεν υπάρχει μόνο για να παγιδεύει τα θύματά της, αλλά και για να οδηγεί σε βαθύτερες συνειδητοποιήσεις. Όλα στο σύμπαν συνδέονται μεταξύ τους με αόρατους ιστούς, από τις φλέβες του αίματός μας και το νευρικό μας σύστημα, μέχρι το ίντερνετ και τον γαλαξία. Τίποτα δεν συμβαίνει τυχαία. Οι κόμποι του παγκόσμιου ιστού είναι σημεία συνάντησης των πεπρωμένων των ανθρώπων. Δύο άνθρωποι συναντιούνται, αν και ακολούθησαν διαφορετικούς δρόμους, έφτασαν όμως στον ίδιο κόμπο. Δεν υπάρχει τύχη, αλλά επιλογή. Και σε ένα σύμπαν που λειτουργεί βάση λογικής και νόμων, το ζητούμενο είναι να μάθουμε τους κανόνες, για να μπορούμε και να τους ακολουθούμε.

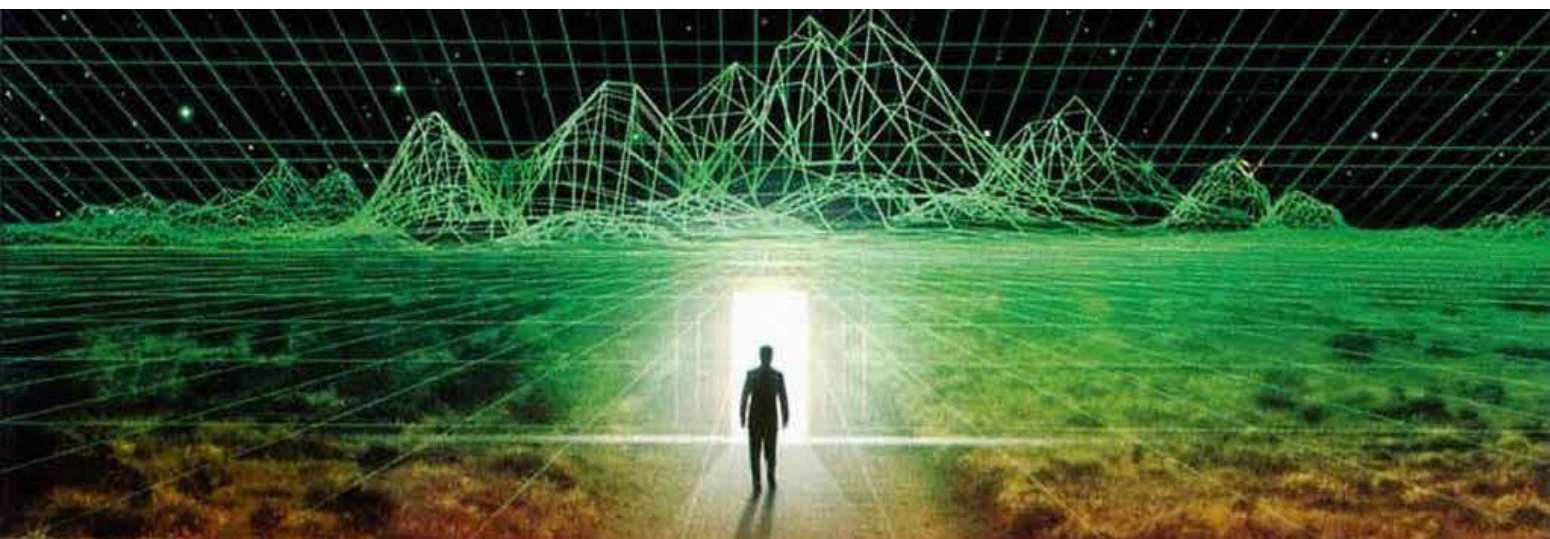
Ένας πραγματικός αναζητητής της αλήθειας, αντιλαμβάνεται ότι ζει σε ένα Μάτριξ, αλλά για να το ξεπεράσει,

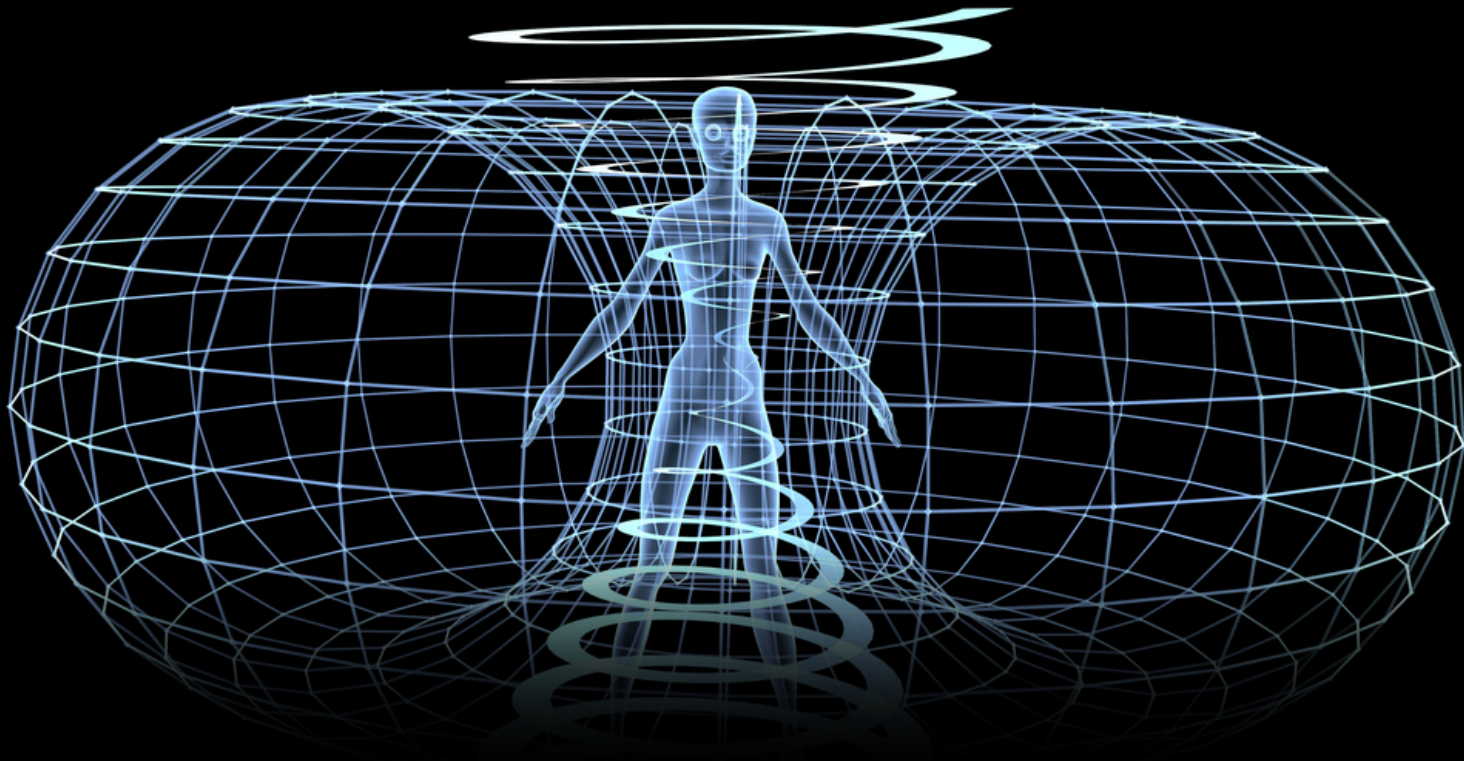
θα πρέπει πρώτα να το γνωρίσει. Είναι το να μπορέσει να βγει από το Λαβύρινθο του εκδηλωμένου κόσμου, έχοντας ακολουθήσει το νήμα της χαμένης γνώσης. Η παραμονή μας επομένως στο Μάτριξ, δεν οφείλεται τόσο σε αυτό, ούτε ίσως το Μάτριξ είναι καθεαυτό κακό. Είναι περισσότερο η δική μας άγνοια και αδυναμία να κατανοήσουμε πώς λειτουργεί και πώς μπορούμε να το υπερβούμε. Και η προσπάθεια να βγούμε από αυτό, μας κάνει καλύτερους και μας εξελίσσει με τον πλέον φυσικό και γρήγορο τρόπο.

Με την έννοια του Μάτριξ συνυφαίνονται και τα τόσα μυστήρια για το σύμπαν, για τη ζωή, για την ανθρωπότητα. Είναι τόσα πολλά αυτά που δεν ξέρουμε, που οι πραγματικές μας γνώσεις φαντάζουν σαν σταγόνα στον ωκεανό. Όταν όμως η γνώση αυξάνει, ο άνθρωπος κατανοεί καλύτερα το μηχανισμό του Μάτριξ, αλλά και τον αληθινό σκοπό ύπαρξής του.

Η εκπαίδευση, μέσω της μνητικής γνώσης των μεγάλων φιλοσοφικών ρευμάτων, μοιάζει με το κόκκινο χάπι του Μάτριξ (αυτό που οδηγεί στην αφύπνιση). Είναι κάτι που σήμερα μοιάζει χαμένο, καθώς τα σύγχρονα συστήματα μας μαθαίνουν ελάχιστα για τον εαυτό μας και τον κόσμο, ενώ σε κάποια ηλικία, διαφορετική για τον καθένα, φτάνουμε σε ένα σημείο παγίωσης.

Ο προγραμματισμός έχει ολοκληρωθεί. Είναι πολύ δύσκολο να γίνει νέα ολική ρύθμιση του συστήματος μας, αλλά δεν είναι και ανέφικτο. Το θέμα είναι, θέλουμε πραγματικά να ζήσουμε μακριά από εξωτερικούς προγραμματισμούς (της κοινωνίας, του ματεριαλισμού, των λανθασμένων πεποιθήσεών μας) ή έστω να δημιουργήσουμε τα «προγράμματα» που εμείς θέλουμε και να ζήσουμε τη ζωή μας σύμφωνα με αυτά, δίνοντάς της νόημα και σκοπιμότητα; Γιατί αν θέλουμε, το κόκκινο χάπι είναι στα χέρια μας.

Επαγωγή

Κείμενο: Γιώργος Βαρελάς

Ο δρόμος της επιστήμης συνδέεται κατά τον Πλάτωνα, αρχετυπικά, με το Αληθινό. Με την αναζήτηση της αλήθειας. Δηλαδή με τη γνώση που ερμηνεύει κατ' αρχήν τα φαινόμενα του φυσικού κόσμου, αυτού που θα ονομάζαμε ορατό, αλλά όχι μόνο. Ο Αριστοτέλης που πρώτος εισήγαγε τον όρο: «μετά τα φυσικά» ασχολήθηκε στις ομώνυμες πραγματείες του επιστημονικά και με το αόρατο. Τον ίδιο δρόμο ακολουθεί και η επιστήμη σήμερα: η θεωρία της σχετικότητας, η κβαντομηχανική... Η επιστήμη έχει βρεθεί μπροστά σε ανακαλύψεις σχεδόν μεταφυσικές, που αγγίζουν τόσο το ορατό αλλά και το αόρατο.

Αυτή η σχέση ορατού και αόρατου προβληματίζει επίσης όποιον επιχειρεί να εμβαθύνει σε φιλοσοφικά ζητήματα. Για παράδειγμα η σχέση πνεύματος και ύλης. Σε όλες τις φιλοσοφικές σχολές φαίνεται να υπάρχει αυτό το δισυπόστατο: Ουρανός και Γη, Ψυχή και σώμα. Και διαφαίνεται από την αρχή ότι το αόρατο: το πνεύμα, η ψυχή, ο ουρανός κινεί την ύλη: το

σώμα, τη γη. Το πρώτο θεωρείται αιώνιο, αθάνατο, το δεύτερο φθαρτό, ευμετάβλητο.

Σε προσωπικό επίπεδο, στον άνθρωπο αυτό είναι εύκολο να διαπιστωθεί. Οι σκέψεις (αόρατο) επηρεάζουν τα συναισθήματά μας (αόρατο) και αυτά με την σειρά τους τη διάθεσή μας (επίσης αόρατο), την ενέργειά μας (δυνατότητα έργου), τη ζωτικότητα μας, τη δύναμή μας για δράση (ορατό), και σύμφωνα με την παραδοσιακή ιατρική την υγεία μας (ορατό).

Πως μπορεί το άυλο να ασκεί επιρροή στο υλικό? Πως το πνεύμα συνδέεται με την ύλη, πως την επηρεάζει? Γιατί σε έναν τόπο αισθανόμαστε καλά και σε άλλον όχι? Γιατί τα ταξίδια επηρεάζουν την διάθεσή μας? Πως μεταβιβάζονται τα ερεθίσματα στους νευρώνες του εγκεφάλου? Υπάρχει επιστημονική εξήγηση για αυτά?

Ο Άγγλος φυσικός Μάικλ Φαραντέι(*) (Michael Faraday), κάνει την 29η Αυγούστου του 1831 μία πολύ ενδιαφέρουσα παρατήρηση:

Παρατήρησε ότι:

«Όταν ένας αγωγός τέμνεται ή τέμνεται από μαγνητικές γραμμές ενός μαγνητικού πεδίου (με κίνησή του εντός του πεδίου περί τον αγωγό ή και με μεταβολή του μαγνητικού πεδίου πέριξ του αγωγού) αναπτύσσεται τάση στα άκρα του εν λόγω αγωγού το μέγεθος της οποίας είναι ανάλογο:

1. Της έντασης του μαγνητικού πεδίου,
2. Της ταχύτητας με την οποία τέμνονται από τον αγωγό οι μαγνητικές γραμμές (ταχύτητα μεταβολής του μαγνητικού πεδίου),
3. Του μήκους του αγωγού που τέμνει τις μαγνητικές γραμμές και
4. Της γωνίας τομής των μαγνητικών γραμμών (ακριβέστερα του ημιτόνου της γωνίας)» (1).

Με απλά λόγια παρατήρησε ότι αν ένα φυσικό σώμα που έχει την ιδιότητα να κινείται ηλεκτρικό ρεύμα μέσα του (Αγωγός), έρθει σε επαφή με ένα μαγνητικό πεδίο και κινηθεί σε σχέση με αυτό, τότε στις άκρες αυτού του σώματος (Αγωγού) παρουσιάζεται τάση, δηλαδή ηλεκτρικό φορτίο, δηλαδή δυνατότητα να παραχθεί ηλεκτρικό ρεύμα και κατά συνέπεια έργο από αυτό.

Αυτή η ανακάλυψη σήμερα χρησιμοποιείται κατά κόρον στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από ηλεκτρογεννήτριες: υδροηλεκτρικά εργοστάσια, ανεμογεννήτριες, θαλάσσιες γεννήτριες, δυναμό αυτοκινήτων κ.α. Πέραν της τρομερής της σημασίας για τον πολιτισμό μας (εφ' όσον η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στηρίζεται ως επί το πλείστον σε αυτή) η ανακάλυψη έχει και πολύ ενδιαφέρουσες προεκτάσεις σε φιλοσοφικό επίπεδο.

Τι είπε ο Φαραντέι?: Αν ένας αγωγός (πχ: Μεταλλική ράβδος, πηνίο, άνθρωπος(!)) κινηθεί σε σχέση με ένα μαγνητικό πεδίο (μαγνήτης, Γη(!)) παράγεται ρεύμα. Δηλαδή το ορατό και υλικό (αγωγός) κινούμενο σε σχέση με το αόρατο και άυλο (μαγνητικό πεδίο) φορτίζεται, αποκτά τάση, ενέργεια και δύναμη δράσης...

Δεν χρειάζεται να εξηγηθεί και πολύ το ότι το ανθρώπινο σώμα είναι ένας αγωγός. Αυτό είναι γνωστό. Ούτε και το ότι ζούμε μέσα στο ηλεκτρομαγνητικό πεδίο της Γης. Και αυτό είναι γνωστό. Χρειάζεται όμως να στοχαστούμε τι προεκτάσεις έχει αυτή η θεωρεία.

Όταν περπατάμε το σώμα μας κινείται μέσα στο μαγνητικό πεδίο της γης. Το ίδιο και όταν ταξιδεύουμε...

Η Γη κινείται μέσα στο μαγνητικό πεδίο του ήλιου και αλληλοεπιδρά με τα μαγνητικά πεδία των άλλων πλανητών...

Και αν εμβαθύνουμε περισσότερο...

«Ηλεκτρομαγνητική επαγωγή (ή απλώς ηλεκτρική επαγωγή) (Electric Induction) ονομάζεται η εμφάνιση ηλεκτρισμού εξαιτίας μαγνητικού πεδίου. Συγκεκριμένα είναι το φαινόμενο της ανάπτυξης διαφοράς δυναμικού στα άκρα ενός αγωγού, η οποία λαμβάνει χώρα όταν μεταβάλλεται η μαγνητική ροή που διέρχεται από την επιφάνεια που ο συγκεκριμένος αγωγός ορίζει. Έτσι, η διαταραχή του μαγνητικού πεδίου προκαλεί διαταραχή του ηλεκτρικού πεδίου.

Αντίστοιχα, εντοπίζονται δύο δυνατότητες προκειμένου να παρατηρηθεί το φαινόμενο της ηλεκτρομαγνητικής επαγωγής: Είτε μεταβάλλοντας την ένταση του μαγνητικού πεδίου στα σημεία της επιφάνειας που ορίζει ο αγωγός, είτε μετακινώντας τον αγωγό εντός του μαγνητικού πεδίου. Σε κάθε περίπτωση, στα άκρα του αγωγού αναπτύσσεται διαφορά δυναμικού στην οποία έχει, λόγω της προέλευσής της, αποδοθεί η ονομασία επαγωγική τάση ή τάση από επαγωγή.

Στην περίπτωση που τα άκρα του αγωγού είναι συνδεδεμένα με αγωγίμο υλικό, οπότε δημιουργείται κλειστό ηλεκτρικό κύκλωμα, το φαινόμενο της ηλεκτρομαγνητικής επαγωγής εκφράζεται με την ανάπτυξη ηλεκτρεγερτικής δύναμης (ΗΕΔ) στο κύκλωμα. Σύμφωνα με το νόμο της επαγωγής (ή νόμο του Φαραντέι), η ηλεκτρεγερτική δύναμη είναι ανάλογη του ρυθμού μεταβολής της μαγνητικής ροής»(1)

Δηλαδή το ορατό και υλικό επηρεάζεται όχι μόνο από την κίνηση αλλά και από τις «διαταραχές» ή μεταβολές του μαγνητικού πεδίου...

Παράγει η σκέψη ηλεκτρομαγνητικά πεδία? Τα συναισθήματα? Υπάρχει κάποιος φορέας πάνω από αυτά που επηρεάζει τους υφιστάμενους φορείς?

Ζούμε και κινούμαστε μέσα στο αόρατο. Λογοτεχνικά, επιστημονικά και φιλοσοφικά αυτό πήρε πολλά ονόματα: «TheMatrix» (Lana Wachowski and Lilly Wachowski), «Εκπορεύσεις του αετού» (Castaneda), «Μορφογενετικά πεδία» (Rupert Sheldrake), «Αιθέρας» (Ηράκλειτος), «Φοχάτ» (Μπλαβάτσκι). Ζούμε και κινούμαστε μέσα στο αόρατο, το αόρατο και ακόμα ανεξερεύνητο.

Και ο ορατός φορέας μας, το σώμα, είναι ένας σύνθετος αγωγός. Οι νευροδιαβιβαστές μας είναι υλικοί αλλά οι συνάψεις του εγκεφάλου μας είναι ηλεκτρομαγνητικά φαινόμενα.

Ο άνθρωπος χρησιμοποιεί έναν υλικό φορέα, αυτός ο φορέας όμως συνυπάρχει μέσα σε άυλα – αόρατα πεδία των οποίων οι μεταβολές επιστημονικά τον επηρεάζουν...

Επιστήμη ή μαγεία...

Βιβλιογραφία:

(1) https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%97%CE%BB%CE%B5%CE%BA%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%BC%CE%B1%CE%B3%CE%BD%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%B5%CF%80%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%AE

Τα πάντα είναι ενέργεια, είναι απλό. Συντονίσου στην συχνότητα της πραγματικότητας που επιθυμείς και δεν γίνεται αλλιώς παρά να πάρεις την πραγματικότητα που θέλεις. Αυτό, δεν είναι φιλοσοφία, είναι κβαντική φυσική

A. Einstein

Τι είναι η Κβαντομηχανική;

Κείμενο: Γιάννης Πίτσικας

Η Κβαντομηχανική είναι ένας κλάδος της Φυσικής, που ασχολείται με την συμπεριφορά της ύλης και του φωτός σε ατομική και υποατομική κλίμακα. Συχνά οι ιδέες της Κβαντομηχανικής έρχονται σε αντίθεση με την καθημερινή εμπειρία και τον κοινό νου. Ο σκοπός όμως της Κβαντομηχανικής είναι: να περιγράψει και να ερμηνεύσει πως λειτουργεί ο μικρόκοσμος στην πραγματικότητα, και όχι με βάση τι νομίζουμε ή τι θέλουμε εμείς. Ο όρος κβάντο (quantum, μικρή ποσότητα - προέρχεται από τη λέξη quantus που στα Λατινικά σημαίνει ποσό) αναφέρεται σε διακριτές μονάδες που χαρακτηρίζουν συγκεκριμένες φυσικές ποσότητες, όπως η ενέργεια ενός ατόμου ύλης σε κατάσταση ηρεμίας.

Η θεωρία των κβάντα διατυπώθηκε από τον Planck το 1905 για την εξήγηση της εκπομπής του φωτός, που αποτελούσε το

αίνιγμα της εποχής. Ανακάλυψε πως η ενέργεια της θερμικής ακτινοβολίας δεν εκπέμπεται συνεχόμενη αλλά κατά δέσμες. Ο Einstein ονόμασε τις ενεργειακές αυτές δέσμες κβάντα και αναγνώρισε τον κυρίαρχο τους ρόλο μέσα στην φύση. Ένα παράδειγμα για να καταλάβουμε ότι το φως και γενικά η ενέργεια, εκπέμπεται ασυνεχώς σε μικρά ποσά ενέργειας, είναι να σκεφτούμε μια βρύση. Όταν η βρύση στάζει, παρατηρούμε ότι κάθε σταγόνα πέφτει όταν συγκεντρώσει ένα ποσό νερού. Αυτό εννοούμε με τον όρο ασυνεχώς. Έτσι το φως εκπέμπεται όταν συγκεντρωθεί ένα ποσό ενέργειας.

Για την θεωρία των κβάντα, τα υποατομικά σωματίδια είναι μονάδες ύλης με πολύ αφηρημένη οντότητα και δυικό χαρακτήρα. Ανάλογα με τον τρόπο που τα εξετάζουμε, άλλοτε τα θεωρούμε σωματίδια κι άλλοτε κύματα. Και τον ίδιο δυικό χαρακτήρα διαθέτουν όλα τα ηλεκτρομαγνητικά φαινόμενα.

Επίσης το άτομο είναι εκείνο που εκπέμπει και απορροφά την ενέργεια με την μορφή των φωτονίων. Ένα φωτόνιο εκπέμπεται από το άτομο, όταν ένα ηλεκτρόνιο μεταπηδήσει από μια τροχιά μεγάλης ακτίνας σε τροχιά μικρότερης. Έτσι λέμε ότι το φως οφείλεται στα χοροπηδητά των ηλεκτρονίων. Ακόμα, τα κβαντικά σωματίδια κινούνται με ταχύτητες που πλησιάζουν την ταχύτητα του φωτός.

Σε υποατομικό επίπεδο, η ύλη δεν μπορεί να νοηθεί πως υπάρχει με βεβαιότητα σε καθορισμένο χώρο, αλλά δείχνει την τάση να υπάρξει. Τα υποατομικά φαινόμενα δε συμβαίνουν σε προσδιορισμένους χρόνους και με καθορισμένους τρόπους, αλλά δείχνουν την τάση να συμβούν. Στα πλαίσια της θεωρίας των κβάντα, αυτές οι τάσεις εκφράζονται σαν πιθανότητες.

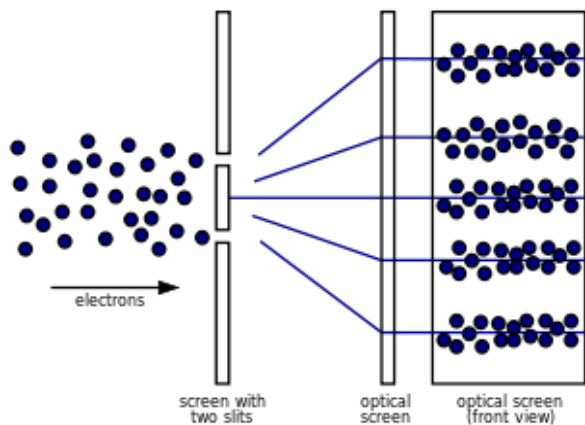
Η κλασική κοσμοθέαση στηρίζεται στην ιδέα, ότι ο κόσμος μας είναι ντετερμινιστικός (αιτιοκρατικός, δηλαδή κάθε γεγονός είναι πάντα το αποτέλεσμα μίας σειράς προγενέστερων περιστατικών) και ότι είναι φτιαγμένος από ύλη: δηλαδή κάθε αλληλεπίδραση είναι τοπική, όλες οι διαδικασίες χαρακτηρίζονται από συνέχεια, οι σχέσεις που υπάρχουν ακολουθούν απλή ιεραρχία (γραμμική αιτιότητα) κ.λ.π. Σε αντίθεση με τα παραπάνω, η κβαντική φυσική εστιάζει στο γεγονός, ότι η ύλη είναι ένα σύνολο από πιθανότητες, από τις οποίες η συνείδηση επιλέγει κάθε φορά. Με λίγα λόγια, η συνείδηση και όχι η ύλη είναι η βάση της ζωής. Κάπως έτσι, εκτός από τις αρχές της τοπικότητας, της συνέχειας και της απλής ιεραρχίας, η νέα κβαντική κοσμοθέαση δημιουργεί χώρο και για αρχές όπως, η μη τοπικότητα, η ασυνέχεια και η περιπλεγμένη ιεραρχία.

Το πείραμα των 2 οπών

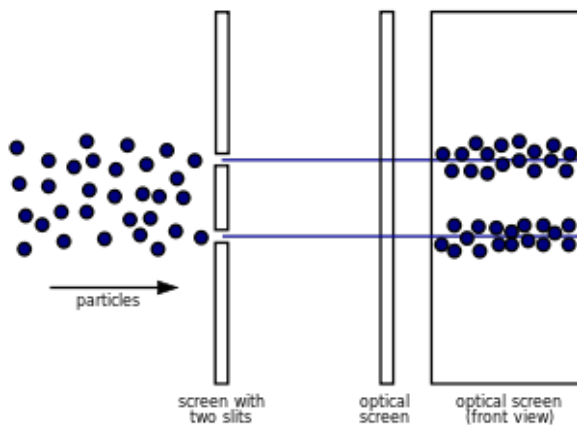
«Καθετί που θεωρούμε πραγματικό αποτελείται από πράγματα που δεν μπορούν να θεωρηθούν πραγματικά», μας λέει ο Δανός φυσικός και ένας από τους πατέρες της κβαντικής, ο Niels Bohr. Το πείραμα της διπλής σχισμής είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα του τρόπου που είναι αλληλένδετα η συνειδητότητα και ο φυσικός υλικός μας κόσμος. Επίσης, το πείραμα αυτό μας λέει ότι «ο παρατηρητής δημιουργεί την πραγματικότητα».

Το πείραμα των δύο σχισμών (γνωστό και ως πείραμα του Γιανγκ) είναι μια επίδειξη πως τα σωματίδια, είτε ύλης (π.χ. ηλεκτρόνια) είτε ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας (φωτόνια), εκδηλώνουν και σωματιδιακή και κυματική συμπεριφορά. Το πείραμα αυτό πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά από τον Άγγλο φυσικό Thomas Yang στις αρχές της δεκαετίας του 1800. Το πείραμα από τον Γιανγκ έγινε με φως και έπεισε, την εποχή εκείνη, πως η πρόταση του Ισαάκ Νεύτωνα, ότι το φως είναι ρεύμα σωματιδίων, ήταν λανθασμένη. Έκτοτε, το πείραμα επαναλήφθηκε με όλο και μεγαλύτερη λεπτομέρεια και παραλλαγές και δείχνει πλέον πως το φως εμφανίζει δύο φύσεις, σωματιδιακή και κυματική, καθώς και ότι, τα σωματίδια της ύλης εμφανίζουν κι αυτά κυματικές ιδιότητες.

Στο πείραμα αυτό, κατά το οποίο τα σωματίδια αναγκάζονται να διέλθουν μέσα από ένα πέτασμα (συγκεκριμένη διάταξη) με δύο λεπτές παράλληλες σχισμές που είναι πολύ κοντά η μία στην άλλη, παίζει σημαντικό ρόλο η παρατήρηση. Στην προσπάθεια του παρατηρητή να δει από ποια σχισμή διέρχεται το κάθε σωματίδιο, αλλοιώνεται η συμπεριφορά που αυτά

Ηλεκτρόνια που περνούν μέσα από πέτασμα διπλής οπής.

Βώλοι που περνούν μέσα από πέτασμα με δύο οπές.

εμφανίζουν σε σχέση με όταν δεν τα παρατηρεί. Η προσπάθεια παρατήρησης τα κάνει να εκδηλώνουν ιδιότητες ύλης ενώ όταν δεν τα παρατηρεί κανείς εμφανίζουν κυματικές ιδιότητες.

Για να καταλάβουμε καλύτερα αυτό το πείραμα πρέπει πρώτα να δούμε πως ενεργούν τα μόρια ή οι μικρές μπάλες της ύλης. Έχουμε δύο τοίχους τον ένα μπροστά από τον άλλον. Ο πρώτος προς εμάς έχει μια μικρή σχισμή. Αν, τυχαία, εκτοξεύσουμε μικρά αντικείμενα, ας πούμε μπίλιες προς αυτόν, θα περάσουν τη σχισμή και θα αφήσουν ένα σχέδιο στον πίσω τοίχο εκεί που χτύπησαν περνώντας μέσα από την σχισμή. Τώρα, αν προσθέσουμε μια δεύτερη σχισμή στον πρώτο τοίχο, θα περιμέναμε να δούμε μια δεύτερη δέσμη να γράφεται στον τελευταίο τοίχο.

Για να δούμε τα κύματα. Τα κύματα χτυπούν την σχισμή και εκπέμπονται προς τα έξω χτυπώντας στον πίσω τοίχο με τη μέγιστη ένταση απευθείας στην ίδια ευθεία με τη σχισμή. Η φωτεινή γραμμή στον πίσω τοίχο δείχνει αυτή την ένταση. Αυτό μοιάζει με τη γραμμή που σχηματίζουν οι μπίλιες. Αλλά όταν προσθέσουμε την δεύτερη σχισμή, κάτι διαφορετικό συμβαίνει.

Αν η κορυφή ενός κύματος συναντήσει το κάτω μέρος ενός άλλου, το ένα ακυρώνει το άλλο. Έτσι, τώρα, δημιουργείται ένα σχέδιο παρεμβολής στον πίσω τοίχο. Στα σημεία όπου συναντιούνται οι δύο κορυφές είναι η μέγιστη ένταση, οι φωτεινές γραμμές, κι εκεί που ακυρώνονται δεν υπάρχει τίποτα.

Οπότε, όταν πετάμε πράγματα, δηλαδή ύλη μέσα από 2 σχισμές, προκύπτουν 2 δέσμες χτυπημάτων. Με τα κύματα, προκύπτει ένα σχέδιο παρεμβολής πολλών δεσμών.

Ας πάμε τώρα στα κβάντα. Το ηλεκτρόνιο είναι μια ελάχιστη ποσότητα ύλης, σαν μικρή μπίλια. Αν το ρίξουμε μέσα από μια σχισμή, συμπεριφέρεται όπως η μπίλια, μια και μοναδική δέσμη. Άρα αν τα εκτοξεύσουμε μέσα από δυο σχισμές θα έπρεπε να έχουμε όπως και με τις μπίλιες, δύο δέσμες. Αντί γι' αυτό όμως βλέπουμε ένα σχέδιο παρεμβολής. Εκτοξεύσαμε ηλεκτρόνια, δηλαδή ελάχιστη ποσότητα ύλης, αλλά έχουμε ένα σχέδιο όπως αυτό των κυμάτων όχι όπως αυτό με τις μπίλιες. Πως θα μπορούσαν κομμάτια ύλης να δημιουργήσουν ένα σχέδιο παρεμβολής όπως τα κύματα; Δεν βγαίνει νόημα. Οι φυσικοί σκέφτηκαν, ότι ίσως αυτές οι μικρές μπάλες υπερπηδούν η μια την άλλη και δημιουργούν αυτό το σχέδιο. Έτσι αποφάσισαν να ρίξουν ένα ηλεκτρόνιο κάθε φορά. Δεν υπάρχει περίπτωση να συγκρουστούν το ένα με το άλλο. Αλλά μετά από μια ώρα, το ίδιο σχέδιο παρεμβολής αρχίζει να εμφανίζεται. Το συμπέρασμα είναι αναπόφευκτο.

Το ηλεκτρόνιο, μόνο του, φεύγει σαν σωματίδιο, γίνεται κύμα πιθανοτήτων, περνά μέσα από τις δύο σχισμές και συγκρούεται με τον εαυτό του, για να χτυπήσει τον τοίχο ως σωματίδιο. Μαθηματικά αν το δούμε, γίνεται ακόμα πιο παράξενο. Ή περνάει μέσα κι από τις δύο σχισμές ή δεν περνάει από καμία. Ή περνάει μέσα μόνο από τη μία ή περνά μέσα μόνο από την άλλη.

Όλες αυτές οι πιθανότητες βρίσκονται σε επαλληλία μεταξύ τους, μαθηματικά δεν μπορούν να συμβαίνουν ταυτόχρονα, ή άσπρο θα είναι ή μαύρο. Οι φυσικοί βρέθηκαν σε πλήρη σύγχυση με αυτό. Έτσι αποφάσισαν να «κρυφοκοιτάξουν» και να δουν από πια σχισμή περνά τελικά.

Τοποθέτησαν μια συσκευή μέτρησης στη μια σχισμή, για να δουν από ποια θα περάσει, και το άφησαν να πετάξει. Όμως, ο κόσμος των κβάντα είναι πολύ πιο μυστηριώδης από ότι μπορούσαν να φανταστούν. Όταν παρακολουθούσαν, το ηλεκτρόνιο συμπεριφερόταν σαν μικρή μπίλια. Παρήγαγε το σχέδιο δύο δεσμών όχι το σχέδιο παρεμβολής πολλών. Η ίδια η πράξη της μέτρησης ή παρακολούθησης από ποια σχισμή περνούσε, έδειχνε ότι περνούσε μόνο μέσα από την μια, όχι και τις δύο, αντίθετα από ότι έκανε όταν δεν το μετρούσε κανείς. Το ηλεκτρόνιο αποφάσισε να ενεργήσει διαφορετικά σαν να γνώριζε ότι το παρακολουθούσαν. Έτσι, γεννήθηκε το ερώτημα, τι είναι η ύλη; Μπίλιες ή κύματα; Και ποια είναι η σχέση του παρατηρητή με όλα αυτά;

Τελικά, αποδείχτηκε ότι η παρατήρηση, όχι μόνο διαταράσσει αυτό που πρόκειται να μετρηθεί, αλλά το προκαλεί κιόλας. Εμείς οι ίδιοι, δηλαδή, υποχρεώνουμε το ηλεκτρόνιο να πάρει μια συγκεκριμένη θέση. Συνεπώς, εμείς οι ίδιοι παράγουμε τα αποτελέσματα της μέτρησης. Το βασικό συμπέρασμα της νέας φυσικής αναγνωρίζει επίσης, ότι ο παρατηρητής είναι εκείνος που δημιουργεί την πραγματικότητα. Ως παρατηρητές, όλοι μας έχουμε εμπλακεί προσωπικά στη δημιουργία της δικής μας πραγματικότητας. Το σύμπαν αρχίζει να φαίνεται περισσότερο σαν μια τεράστια σκέψη παρά σαν μια τεράστια μηχανή. Η σκέψη δεν φαίνεται πλέον ως μια τυχαία εισβολή στη σφαίρα της ύλης αλλά θα πρέπει μάλλον να την αναγνωρίσουμε ως δημιουργό και κυβερνήτη του βασιλείου της ύλης.

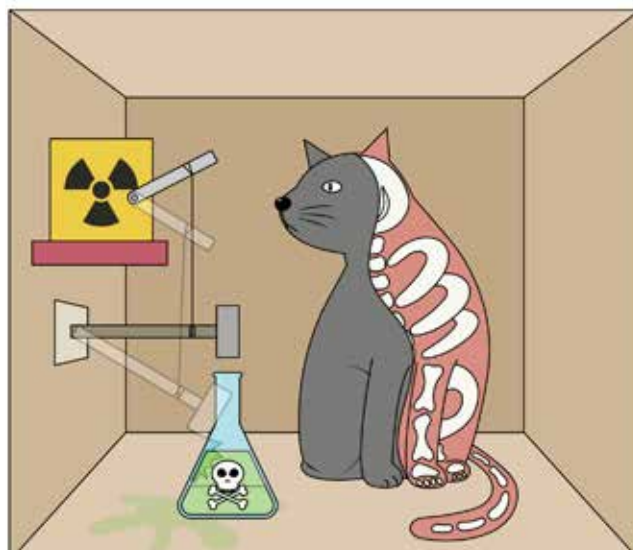
Η γάτα του Σρέντιγκερ

Η γάτα του Σρέντιγκερ είναι ένα νοητικό πείραμα, που χαρακτηρίζεται και ως παράδοξο, επινοήθηκε από τον Αυστριακό φυσικό Έρβιν Σρέντιγκερ (Erwin Schrödinger) το 1935. Αναπαριστά αυτό που είδε ως το πρόβλημα στην ερμηνεία της Κοπεγχάγης για την κβαντομηχανική στην εφαρμογή της σε καθημερινά αντικείμενα. Το σενάριο παρουσιάζει μια γάτα, η οποία μπορεί να είναι ταυτόχρονα ζωντανή και νεκρή, με την κατάσταση της να συνδέεται με προηγούμενο τυχαίο γεγονός. Κατά την ανάπτυξη αυτού του πειράματος ο Σρέντιγκερ επινόησε τον όρο κβαντική διεμπλοκή.

Υποθέτουμε ότι μια γάτα είναι κλεισμένη σε ένα κουτί. Μια κβαντική συσκευή (ένα σύστημα φωτεινού σήματος) ελευθερώνει υδροκυάνιο με πιθανότητα 50%. Η κβαντική συσκευή μπορεί να είναι μια διάταξη μέσα από την οποία περνά

ένα φωτόνιο. Το φωτόνιο εξέρχεται έχοντας μια ιδιότητα Α ή μια ιδιότητα Β. Αν έχει την ιδιότητα Α, ελευθερώνεται υδροκυάνιο και η γάτα σκοτώνεται. Αν έχει τη Β, η γάτα γλιτώνει. Η γάτα είναι ζωντανή ή νεκρή; Αυτό δεν το ξέρουμε ως την στιγμή που θα γίνει η παρατήρηση. Πριν από την παρατήρηση δεν ξέρουμε την τύχη του φωτονίου. Πριν από την παρατήρηση η γάτα είναι ταυτόχρονα ζωντανή και νεκρή. Με το φανταστικό αυτό πείραμα δείχνονται οι συνέπειες που έχει η παρατήρηση στην κβαντική φυσική, καθώς ο παρατηρητής και το παρατηρούμενο γίνονται.

Η γάτα του Schrödinger φωτίζει κάτι δυσάρεστο και προβληματικό στην καρδιά της κβαντομηχανικής. Είναι η πιο επιτυχημένη θεωρία φυσικής όλων των εποχών, που έχει χρησιμοποιηθεί για να κατασκευάζει ή να καταλαβαίνει τα πάντα, από λέιζερ έως τις νιφάδες του χιονιού. Αλλά στην καρδιά της βρίσκεται μια καθαρή αντίφαση, επειδή στον κβαντικό κόσμο τα σωματίδια μπορούν να βρίσκονται σε πολλαπλές τοποθεσίες ταυτόχρονα, και να κάνουν ασυμβίβαστα πράγματα και σε πολλαπλές καταστάσεις ταυτόχρονα, και να δρουν με τρόπους που να σας κάνουν να ευχόσαστε να μην είσατε ένας θεωρητικός κβαντικός φυσικός. Αυτή η παράξενη ιδιότητα ονομάζεται «υπέρθωση» – και εξακολουθεί να υφίσταται μέχρι κάποιος να παρατηρήσει την υπέρθεση μέσα στο κουτί με τη γάτα, μέχρι το σημείο που οι πιθανότητες καταρρέουν σε κάτι πραγματικό και κλασικό – κάτι που μπορούμε να ακούσουμε, να αισθανθούμε, να δούμε και ίσως και να καταλάβουμε ακόμη.

Η Νέα Ακρόπολη πραγματοποιεί δράσεις για τη Φιλοσοφία, τον Πολιτισμό και τον Εθελοντισμό, προσφέροντας ουσιαστικές επιλογές και καλύπτοντας όλους όσοι επιθυμούν να φέρουν στη ζωή τους μια εσωτερική αναγέννηση.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Εισαγωγικό σεμινάριο Εσωτερικής Φιλοσοφίας και Εσωτερικής Ψυχολογίας • Ανοιχτές συζητήσεις για τη Φιλοσοφία • Διαλέξεις, σε συνεργασία με χώρους πολιτισμού, για την Παγκόσμια Ημέρα Φιλοσοφίας υπό την αιγίδα της UNESCO

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Επισκέψεις σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους • Θεατρικά δρώμενα • Μουσικές θεματικές βραδιές • Δημιουργικά εργαστήρια: αρχαιολογικών αντιγράφων, πυρογραφίας, ζωγραφικής • Εκδοτική δραστηριότητα βιβλίων εσωτερισμού και φιλοσοφίας • Αθλητική δραστηριότητα: αθλητικοί αγώνες, τουρνουά, φιλοσοφικές πολεμικές τέχνες • Ομάδες ανάγνωσης και ανταλλαγής βιβλίων (Booksharing – Booklab)

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Οικολογικές πρωτοβουλίες για τη φροντίδα πάρκων, δασών, παραλιών • Κοινωνικές πρωτοβουλίες στήριξης ευπαθών ομάδων και προσφοράς • Αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών • Σεμινάρια για την ανάπτυξη της εθελοντικής συνείδησης • Δίκτυο ανταλλακτικής και εναλλακτικής οικονομίας • Ετήσια Πανελλήνια Πορτή Εθελοντισμού, με συμμετοχή τοπικών και διεθνών εθελοντικών οργανισμών (Κίνηση Φορέων Εθελοντισμού)

Αθήνα, 210 88 10 830

Ιλίσια, 210 7794368, 6987124197

Περιστέρι, 2130282657

Αιγάλεω, 698 185 8033

Καλλιθέα, 216 7007072

Πειραιάς, 211 4025482

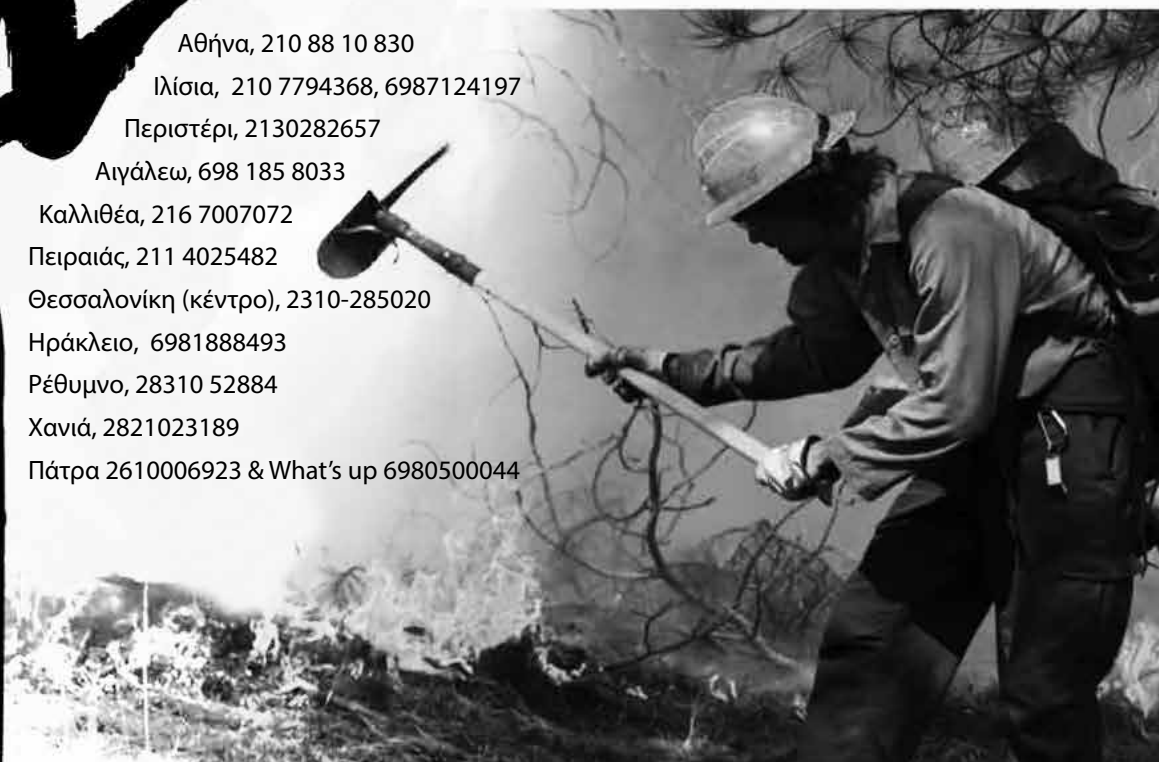
Θεσσαλονίκη (κέντρο), 2310-285020

Ηράκλειο, 6981888493

Ρέθυμνο, 28310 52884

Χανιά, 2821023189

Πάτρα 2610006923 & What's up 6980500044

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

Εθελοντισμός

- Βασικές αρχές του εθελοντισμού
- Ο εθελοντισμός σαν στάση ζωής
- Ο καθημερινός ήρωας
- Προτάσεις για έναν καλύτερο κόσμο

Socialize

philosophically

βρείτε τις εκδόσεις
μας ηλεκτρονικά
στο scribd.com

Ενημέρωση
Διαγωνισμοί
Short films and
spots for thinking
Φωτογραφίες
Ρητά for sharing

www.nea-acropoli.gr

www.nea-acropoli-athens.gr

www.nea-acropoli-thes.gr

www.nea-acropoli-heraklio.gr

ζήσε με την

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Ποιος είμαι;

Από πού έρχομαι;

Πού πηγαίνω;

Οι απαντήσεις
θα αναζητηθούν
στους:

Πλάτωνα

Αριστοτέλης

Μπαγκαβάτ Γκίτα

Βούδας

Κομφούκιος

Θιβέτ

Αίγυπτος

Πλωτίνος

Στωικοί

Καντ

Διάρκεια:

12 συναντήσεις

Ενάρξεις: κάθε μήνα στα κέντρα της Νέας Ακρόπολης στην Ελλάδα

ISSN 2241-4711

9 772241 471000